

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4950 *Llei 9/2014, de 9 de maig, de telecomunicacions.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

I

La Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions, va transposar a l'ordenament jurídic espanyol el marc regulador de les comunicacions electròniques aprovat per la Unió Europea l'any 2002, aprofundint en els principis de lliure competència i mínima intervenció administrativa consagrats en la normativa anterior.

Des que es va aprovar, la Llei 32/2003, de 3 de novembre, ha estat objecte de diverses modificacions tendents a garantir l'aparició i la viabilitat de nous operadors, la protecció dels drets dels usuaris i la supervisió administrativa dels aspectes relacionats amb el servei públic, el domini públic i la defensa de la competència.

L'última d'aquestes modificacions, efectuada a través del Reial decret llei 13/2012, de 30 de març, pel qual es transposen directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques, i pel qual s'adopten mesures per a la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i ingressos dels sectors elèctric i gasista, ha incorporat a l'ordenament jurídic espanyol el nou marc regulador europeu en matèria de comunicacions electròniques de l'any 2009.

Aquest nou marc europeu el componen la Directiva 2009/136/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009 (drets dels usuaris), i la Directiva 2009/140/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009 (millor regulació), i a partir d'aquest s'introdueixen en la Llei mesures destinades a crear un marc adequat per a la realització d'inversions en el desplegament de xarxes de nova generació, de manera que es permeti als operadors oferir serveis innovadors i tecnològicament més adequats a les necessitats dels ciutadans.

II

Les telecomunicacions constitueixen un dels sectors més dinàmics de l'economia i un dels que més poden contribuir al creixement, a la productivitat, a l'ocupació i, per tant, al desenvolupament econòmic i al benestar social; afecten directament el cercle de protecció dels interessos generals.

Actualment, l'evolució tecnològica ens situa en una nova etapa –la d'extensió de les xarxes de nova generació–, que obliga els poders públics a reflexionar sobre la importància de la funció reguladora.

La situació econòmica i financera que afecta una gran part dels països desenvolupats, la necessitat actual de fomentar la inversió i impulsar la competència, són elements essencials que cal considerar en la revisió del marc regulador.

El sector de les telecomunicacions, subjecte a un procés d'innovació tecnològica permanent, necessita inversions constants i ingents, fet que requereix emprendre projectes de gran envergadura que es podrien veure afectats si s'exigissin en condicions

diferents de desplegament de xarxes i de comercialització de serveis en els diferents àmbits territorials.

L'Agenda Digital per a Europa, principal instrument per al compliment dels objectius de l'Estratègia Europa 2020, persegueix que, l'any 2020, tots els europeus tinguin la possibilitat d'accedir a connexions de banda ampla a una velocitat de com a mínim 30 Mbps, i que almenys un 50% de les llars europees estiguin abonades a connexions de banda ampla superiors a 100 Mbps. Aquests objectius han quedat incorporats a l'Agenda Digital per a Espanya, aprovada pel Govern al febrer de 2013.

Per a aquest fi, segons estimacions de la Comissió Europea, caldrà invertir fins a la data esmentada una quantitat compresa entre els 180.000 i els 270.000 milions d'euros. Es calcula que a Espanya es necessitaran inversions del sector privat per valor de 23.000 milions d'euros.

Aquestes inversions poden tenir un gran impacte econòmic i social. La Comissió Europea estima que, per cada augment de la penetració de la banda ampla en un 10%, l'economia (PIB) creix entre l'1% i l'1,5%. Al seu torn, l'OCDE considera que un increment del 10% de penetració de banda ampla en qualsevol any implica un increment de l'1,5% de la productivitat durant els cinc anys següents.

Així mateix, com ha assenyalat la Comissió Europea, el desplegament de xarxes ultraràpides pot tenir un impacte important en la creació d'ocupació, i s'estima que la innovació podria generar 2 milions d'ocupacions per al 2020, inclosos treballs en sectors relacionats, com ara la provisió de continguts o la fabricació d'equips.

D'altra banda, a més d'estimular la inversió, s'ha de continuar promovent i vetllant per la competència efectiva en el sector de les telecomunicacions. Cal tenir en compte, en aquest sentit, que el procés continu d'innovació tecnològica present en aquest sector exigeix grans inversions en el desplegament de xarxes o infraestructures i en la comercialització de serveis que generen igualment barreres d'entrada en el sector, i tot això contribueix a dificultar la competència. Aquesta Llei té per objectiu fomentar la competència sense desincentivar les inversions.

En conseqüència, introdueix reformes estructurals en el règim jurídic de les telecomunicacions dirigides a facilitar el desplegament de xarxes i la prestació de serveis per part dels operadors, perquè això els permeti oferir als usuaris serveis més innovadors, de més qualitat i cobertura, a preus més competitius i amb unes condicions millors, la qual cosa contribuirà a potenciar la competitivitat i la productivitat de l'economia espanyola en el seu conjunt. També afavoreix la seguretat jurídica, ja que compendia la normativa vigent, i en particular pel que respecta al marc comunitari de les comunicacions electròniques.

Però al mateix temps, i en la mesura que l'existència d'una competència efectiva constitueix un mecanisme eficaç de pressió sobre els preus, així com sobre la qualitat dels serveis i la innovació, la Llei recull un conjunt d'obligacions o mesures que es poden imposar «ex ante» als operadors amb poder significatiu en el mercat. No obstant això, és igualment decisiva la tasca «ex post» de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en la persecució de les pràctiques restrictives de la competència, tant de conductes col·lusòries com d'abusos de posició de domini, que puguin afectar aquest sector. Per tant, és essencial que aquesta Comissió dugui a terme una supervisió contínua dels diferents mercats de comunicacions electròniques per garantir, preservar i promoure una competència efectiva entre aquests que proporcioni finalment beneficis als usuaris.

III

Aquesta Llei persegueix, per tant, garantir el compliment dels objectius de l'Agenda Digital per a Europa, que requereix, en la situació actual d'evolució tecnològica i incertesa econòmica, assegurar un marc regulador clar i estable que fomenti la inversió, proporcioni seguretat jurídica i elimini les barreres que han dificultat el desplegament de xarxes, i un major grau de competència en el mercat.

A aquest efecte, amb fonament en la competència exclusiva estatal en matèria de telecomunicacions de l'article 149.1.21 a de la Constitució i en les competències de

caràcter transversal dels articles 149.1.1 a i 149.1.13 a del text constitucional, la Llei persegueix com un dels seus principals objectius recuperar la unitat de mercat en el sector de les telecomunicacions, mitjançant l'establiment de procediments de coordinació i resolució de conflictes entre la legislació sectorial estatal i la legislació de les administracions competents dictada en l'exercici de les seves competències que pugui afectar el desplegament de xarxes i la prestació de serveis.

Amb el mateix objectiu de facilitar el desplegament de xarxes i la prestació de serveis de comunicacions electròniques, es procedeix a una simplificació administrativa mitjançant l'eliminació de llicències i autoritzacions per part de l'administració de les telecomunicacions per a determinades categories d'instal·lacions que fan ús de l'espectre. En la mateixa línia, es preveu una revisió de les llicències o autoritzacions per part de les administracions competents, a fi d'eliminar-ne l'exigibilitat per a determinades instal·lacions en propietat privada o per a la renovació tecnològica de les xarxes, i es facilita el desplegament de les noves xarxes per permetre l'accés a les infraestructures d'altres sectors econòmics susceptibles d'utilitzar-se per al desplegament de xarxes de comunicacions electròniques.

En aquesta mateixa línia de reducció de càrregues administratives, la Llei simplifica les obligacions d'informació dels operadors, als quals únicament es pot sol·licitar la informació que no es trobi ja en poder de les autoritats nacionals de reglamentació.

Així mateix, s'estableixen condicions estrictes per a l'existència d'operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques, de manera que, fora del concepte d'autoprestació, es garanteixi la provisió dels serveis sota condicions de mercat i criteris d'inversor privat, evitant d'aquesta manera que es produeixin distorsions de la competència, i amb l'objectiu de racionalitzar la despesa pública.

La Llei també incorpora les previsions recollides a la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i atribueix en tot cas a aquesta Comissió les competències de regulació «ex ante» i resolució de conflictes entre operadors reconegudes per la normativa comunitària.

Finalment, com a contrapunt necessari a la reducció de les càrregues i obligacions imposades als operadors, la Llei reforça el control del domini públic radioelèctric i les potestats d'inspecció i sanció, facilita l'adopció de mesures cautelars i revisa la quantia de les sancions.

En definitiva, els criteris de liberalització del sector, lliure competència, de recuperació de la unitat de mercat i de reducció de càrregues que inspiren aquest text legal pretenen aportar seguretat jurídica als operadors i crear les condicions necessàries per a l'existència d'una competència efectiva, per a la realització d'inversions en el desplegament de xarxes de nova generació i per a la prestació de nous serveis, de manera que el sector pugui contribuir al necessari creixement econòmic del país.

IV

La Llei consta de vuitanta-quatre articles agrupats en vuit títols, dinou disposicions addicionals, dotze disposicions transitòries, una disposició derogatòria, onze disposicions finals i dos annexos.

El títol I, «Disposicions generals», estableix, entre altres qüestions, l'objecte de la Llei, que no es limita a la regulació de les «comunicacions electròniques», terme que, d'acord amb les directives comunitàries, engloba aspectes com ara l'habilitació per actuar com a operador, els drets i les obligacions d'operadors i usuaris, o el servei universal, sinó que aborda, de manera integral, el règim de les «telecomunicacions» a què es refereix l'article 149.1.21 a de la Constitució espanyola. Per això, aquesta Llei també regula altres qüestions com ara la instal·lació d'equips i sistemes, la intercepció legal de les telecomunicacions, la conservació de dades o l'avaluació de conformitat d'equips i aparells, temes que en l'àmbit comunitari són objecte d'una normativa específica.

La Llei exclou expressament de la seva regulació els continguts difosos a través de serveis de comunicació audiovisual, que formen part del règim dels mitjans de comunicació social, i que es caracteritzen per ser transmesos en un sol sentit de manera

simultània a una multiplicitat d'usuaris. No obstant això, les xarxes utilitzades com a suport dels serveis de radiodifusió sonora i televisiva i els recursos associats sí que són part integrant de les comunicacions electròniques regulades en aquesta Llei.

Igualment s'exclou de la seva regulació la prestació de serveis sobre les xarxes de telecomunicacions que no consisteixin principalment en el transport de senyals a través de les xarxes esmentades. Aquests últims són objecte de regulació a la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.

Així mateix, en aquest títol es reordenen els objectius i principis de la Llei, ja recollits a la regulació anterior, i s'incideix en la importància d'assolir un equilibri entre el foment de la innovació, el desplegament de noves xarxes, la prestació de nous serveis i la garantia d'una competència efectiva en els mercats de telecomunicacions.

El títol II de la Llei, relatiu al règim general d'explotació de xarxes i prestació de serveis, reflecteix la plena liberalització del sector.

D'acord amb els principis de necessitat i proporcionalitat, l'habilitació per a la prestació i l'explotació de xarxes es concedeix amb caràcter general i immediat per la Llei amb l'únic requisit de notificació al Registre d'operadors, que ara passa a enquadrar-se en el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Així mateix, han de ser objecte de notificació els casos d'autoprestació per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques. La Llei estableix limitacions concretes per a la instal·lació i explotació de xarxes i la prestació de serveis per les administracions públiques, per evitar distorsions a la competència que es puguin derivar de la participació d'operadors públics en el mercat de comunicacions electròniques.

D'acord amb les directives de la Unió Europea, la Llei es refereix a les funcions de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, que, en la seva qualitat d'autoritat nacional de regulació independent, ha d'exercir en tot cas les relacionades amb la imposició de regulació «ex ante» en el marc dels processos d'anàlisi de mercats, amb la resolució de conflictes entre operadors i amb la possible imposició de l'obligació de separació funcional, i ha de regular les obligacions aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

Així mateix, s'han recollit determinades previsions al títol II d'aquesta Llei per tal de garantir que els mercats de comunicacions electròniques es desenvolupin en un entorn de competència efectiva. A aquests efectes, cal assegurar que els processos d'anàlisi de mercats per a la imposició, si s'escau, d'obligacions específiques en el marc de la regulació «ex ante» s'emprenguin amb la periodicitat deguda. De la mateixa manera, i a fi de reprimir pràctiques restrictives de la competència, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de supervisar el funcionament dels diferents mercats de comunicacions electròniques, així com els diferents operadors que hi duguin a terme la seva activitat.

El títol III de la Llei, relatiu a obligacions i drets d'operadors i usuaris, inclou els preceptes relatius al servei universal, les obligacions d'integritat i seguretat de les xarxes i l'ampliació dels drets dels usuaris finals, i recull novetats importants amb relació als drets dels operadors a l'ocupació del domini públic i privat, el desplegament de xarxes i l'accés a infraestructures d'uns altres sectors.

En l'àmbit de la simplificació administrativa, convé recordar que a la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats serveis, s'han substituït algunes llicències per al desplegament de determinades xarxes de telecomunicacions en domini privat per una declaració responsable.

En aquesta Llei s'estableix que per a la resta d'actuacions de desplegament de xarxes en domini privat es puguin substituir igualment les llicències per una declaració responsable en els casos en què, prèviament, l'operador hagi presentat davant de les administracions competents un pla de desplegament i aquest s'hagi aprovat, ja que, en aquests casos, l'administració competent ja ha analitzat i ponderat els interessos inherents a l'exercici de les seves pròpies competències. Les actuacions que impliquin una mera actualització tecnològica sense afectar elements d'obra civil o pals no requereixen autorització.

Amb l'objectiu de garantir la unitat de mercat i facilitar la instal·lació i el desplegament de xarxes i la prestació de nous serveis, la Llei incorpora els mecanismes necessaris de

cooperació i resolució de conflictes. Els instruments de planejament territorial o urbanístic elaborats per les administracions públiques competents que puguin afectar el desplegament de xarxes han de ser objecte d'informe del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, i quan sigui necessari, s'ha de preveure un procediment de negociació entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i els òrgans encarregats de l'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planificació esmentats.

Finalment, es té en compte la necessària previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en zones d'urbanització i es garanteix el dret d'accés dels operadors a infraestructures d'administracions públiques i a infraestructures lineals com ara electricitat, gas, aigua, sanejament o transport. Aquestes mesures estan alineades amb les propostes efectuades per la Comissió Europea en el seu document de 27 d'abril de 2012 relatiu a les mesures per reduir els costos del desplegament de les xarxes de molt alta velocitat a Europa.

Amb l'objectiu de reforçar els drets dels usuaris, es clarifiquen els drets introduïts a la Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions pel Reial decret llei 13/2012, de 30 de març. És destacable la millor identificació dels drets dels usuaris de telecomunicacions pel que fa a la protecció de dades de caràcter personal i la privacitat de les persones, i el manteniment del procediment extrajudicial de resolució de controvèrsies entre operadors i usuaris finals davant del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. Així mateix, es preveu que la normativa específica sectorial establerta en aquesta Llei prevalgui sobre la normativa general de defensa dels consumidors i usuaris, tal com recull la mateixa normativa comunitària, en particular a l'apartat 2 de l'article 3 de la Directiva 2011/83/UE de 25 d'octubre de 2011, sobre els drets dels consumidors.

Al títol IV, relatiu a l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells, es regulen, entre d'altres, aspectes com ara la normalització tècnica, l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells, i les condicions que han de complir les instal·lacions.

Pel que fa a l'administració del domini públic radioelèctric, el títol V procedeix a una clarificació dels principis aplicables, de les actuacions que comprèn l'administració esmentada, dels tipus d'ús i dels diferents títols habilitadors, introdueix una simplificació administrativa per a l'accés a determinades bandes de freqüència, i consolida les últimes reformes en matèria de durada, modificació, extinció i revocació de títols i amb relació al mercat secundari de l'espectre. Com a novetat, s'introdueixen mesures destinades a evitar l'ús de l'espectre per part dels qui no disposen de títol habilitador per a això, amb la qual cosa es garanteixen la disponibilitat i l'ús eficient d'aquest recurs escàs, en particular mitjançant la protecció activa i la col·laboració dels operadors de xarxa.

El títol VI, «L'administració de les telecomunicacions» determina les competències que tenen atribuïdes les diferents autoritats nacionals de reglamentació. Concretament, aquest títol incorpora el repartiment competencial que inspira la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i atribueix a aquesta Comissió funcions com ara la definició i l'anàlisi dels mercats de referència relatius a xarxes i serveis de comunicacions electròniques, la identificació de l'operador o operadors amb poder significatiu de mercat, l'establiment, si és procedent, d'obligacions específiques als operadors esmentats, la resolució de conflictes en els mercats de comunicacions electròniques o la determinació del cost net en la prestació del servei universal, entre d'altres.

Al títol VII, «Taxas en matèria de telecomunicacions» i a l'annex I, la Llei introdueix millores importants respecte de la regulació continguda a la Llei 32/2003, de 3 de novembre, en matèria de taxes de telecomunicacions. En particular, es redueix el límit màxim de la taxa general d'operadors dirigida a finançar els costos en què incorren les autoritats nacionals de reglamentació per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei, i s'estableix un esquema d'ajust automàtic als costos a què han hagut de fer front les autoritats nacionals de reglamentació.

El títol VIII, relatiu a la inspecció i el règim sancionador, reforça les potestats inspectores i exigeix la col·laboració dels titulars de finques o immobles en què s'ubiquen instal·lacions de telecomunicacions per a la identificació dels titulars d'aquestes instal·lacions, millora la tipificació d'infraccions, revisa la classificació i quantia de les

sancions, proporciona criteris per a la determinació de la quantia de la sanció, i facilita l'adopció de mesures cautelars que es poden acordar fins i tot abans d'iniciar l'expedient sancionador.

Les disposicions addicionals regulen, entre altres qüestions, el Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, les obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats serveis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample i obligacions de transmissió, així com la creació de la Comissió interministerial sobre radiofreqüències i salut, encarregada d'informar sobre les mesures aprovades en matèria de protecció sanitària davant d'emissions radioelèctriques i dels múltiples controls a què se sotmeten les instal·lacions generadores d'aquestes emissions.

En particular, una de les disposicions addicionals persegueix la universalització de la banda ampla ultraràpida, en virtut de la qual el Govern ha d'establir una Estratègia nacional de xarxes ultraràpides que tingui com a objectiu impulsar el desplegament de xarxes d'accés ultraràpid a la banda ampla, tant fix com mòbil, de cara a aconseguir-ne la universalització, així com fomentar-ne l'adopció per part de ciutadans, empreses i administracions, per garantir la cohesió social i territorial en col·laboració amb les administracions territorials.

En l'execució d'aquesta Estratègia es poden incloure mesures com ara la realització anual de convocatòries públiques d'ajudes per a l'extensió de la cobertura de la banda ampla ultraràpida que, sota el principi de neutralitat tecnològica, dotin de cobertura zones en què no hi ha oferta ni estigui previst que n'hi hagi a curt termini, en particular, amb l'objectiu de permetre escurçar terminis de connexió i abaratir costos en nuclis rurals de difícil orografia i baixa densitat de població. Aquestes convocatòries públiques han de garantir que les ajudes cobreixin només un percentatge de la inversió i s'adjudiquin en règim de concurrència competitiva, que la necessitat de l'ajuda es trobi justificada en l'existència d'un dèficit comercial a curt o mitjà termini que impedeix l'execució del projecte atesa la seva baixa rendibilitat, i que es considerin mecanismes per evitar una possible sobrecompensació.

Així mateix, cal establir zones d'actuació preferent basant-se en les majors necessitats dels usuaris, en el seu caràcter dinamitzador, en el grau de presència de pimes o centres d'activitat econòmica com ara polígons industrials o centres turístics, i en altres factors com l'equilibri territorial, la major incidència sobre el desenvolupament econòmic, el seu allunyament o la disponibilitat de finançament amb càrrec al Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).

Aquesta Estratègia s'ha de complementar amb altres mesures recollides en aquesta Llei orientades a facilitar el desplegament de xarxes ultraràpides d'accés fix i mòbil, i a facilitar la modernització i renovació de les xarxes.

Per la seva banda, les disposicions transitòries regulen diferents aspectes que faciliten la transició cap a l'aplicació d'aquesta nova Llei, com ara l'adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst a l'article 9 o al règim transitori per a la fixació de les taxes recollides a l'annex I.

Finalment, a les disposicions finals, la Llei modifica diversos textos normatius. En particular, es modifiquen diversos preceptes de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, a fi d'adaptar-la al marc social i econòmic actual. En concret, s'introdueixen precisions sobre el consentiment del destinatari per acceptar el tractament de les dades derivat de dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades en els seus equips terminals, i s'estableixen criteris per a la modulació de les sancions.

ÍNDEX

Títol I. Disposicions generals

- Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació de la Llei.
- Article 2. Les telecomunicacions com a serveis d'interès general.
- Article 3. Objectius i principis de la Llei.

Article 4. Serveis de telecomunicacions per a la defensa nacional, la seguretat pública, la seguretat viària i la protecció civil.

Títol II. Explotació de xarxes i prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de lliure competència.

Capítol I. Disposicions generals.

Article 5. Principis aplicables.

Article 6. Requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques.

Article 7. Registre d'operadors.

Article 8. Condicions per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

Article 9. Instal·lació i explotació de xarxes públiques i prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per les administracions públiques.

Article 10. Obligacions de subministrament d'informació.

Article 11. Normes tècniques.

Capítol II. Accés a les xarxes i recursos associats, i interconnexió.

Article 12. Principis generals aplicables a l'accés a les xarxes i recursos associats i a la seva interconnexió.

Capítol III. Regulació «ex ante» dels mercats i resolució de conflictes.

Article 13. Mercats de referència i operadors amb poder significatiu en el mercat.

Article 14. Obligacions específiques aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

Article 15. Resolució de conflictes.

Capítol IV. Separació funcional.

Article 16. Separació funcional obligatòria.

Article 17. Separació funcional voluntària.

Article 18. Obligacions específiques addicionals a la separació funcional.

Capítol V. Numeració, adreçament i denominació.

Article 19. Principis generals.

Article 20. Plans nacionals.

Article 21. Conservació dels números de telèfon pels abonats.

Article 22. Números harmonitzats per als serveis harmonitzats europeus de valor social.

Títol III. Obligacions de servei públic i drets i obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de serveis de comunicacions electròniques.

Capítol I. Obligacions de servei públic.

Secció 1a. Delimitació.

Article 23. Delimitació de les obligacions de servei públic.

Article 24. Categories d'obligacions de servei públic.

Secció 2a. El servei universal.

Article 25. Concepte i àmbit d'aplicació.

Article 26. Designació dels operadors encarregats de la prestació del servei universal.

Article 27. Cost i finançament del servei universal.

Secció 3a. Altres obligacions de servei públic.

Article 28. Altres obligacions de servei públic.

Capítol II. Drets dels operadors i desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Secció 1a. Drets dels operadors a l'ocupació del domini públic, a ser beneficiaris en el procediment d'expropiació forçosa i a l'establiment a favor seu de servituds i de limitacions a la propietat.

Article 29. Dret d'ocupació de la propietat privada.

Article 30. Dret d'ocupació del domini públic.

Article 31. Normativa aplicable a l'ocupació del domini públic i la propietat privada.

Article 32. Ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública o privada.

Article 33. Altres servituds i limitacions a la propietat.

Secció 2a. Normativa de les administracions públiques que afecti el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 34. Col·laboració entre administracions públiques en el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 35. Mecanismes de col·laboració entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 36. Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització i en obres civils finançades amb recursos públics.

Secció 3a. Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 37. Accés a les infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 38. Accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal.

Capítol III. Secret de les comunicacions i protecció de les dades personals i drets i obligacions de caràcter públic vinculats amb les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

Article 39. Secret de les comunicacions.

Article 40. Intercepció de les comunicacions electròniques pels serveis tècnics.

Article 41. Protecció de les dades de caràcter personal.

Article 42. Conservació i cessió de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 43. Encriptació a les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

Article 44. Integritat i seguretat de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

Capítol IV. Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.

Article 45. Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.

Capítol V. Drets dels usuaris finals.

Article 46. Drets dels usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques.

Article 47. Drets específics dels usuaris finals de xarxes i serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

Article 48. Dret a la protecció de dades personals i la privacitat amb relació a les comunicacions no sol·licitades, les dades de trànsit i de localització i les guies d'abonats.

Article 49. Guies d'abonats.

Article 50. Qualitat de servei.

Article 51. Accés a números o serveis.

Article 52. Regulació de les condicions bàsiques d'accés per a persones amb discapacitat.

Article 53. Contractes.

Article 54. Transparència i publicació d'informació.

Article 55. Resolució de controvèrsies.

Títol IV. Avaluació de la conformitat d'equips i aparells.

Article 56. Normalització tècnica.

Article 57. Avaluació de la conformitat.

Article 58. Reconeixement mutu.

Article 59. Condicions que han de complir les instal·lacions i els instal·ladors.

Títol V. Domini públic radioelèctric.

Article 60. De l'administració del domini públic radioelèctric.

Article 61. Facultats del Govern per a l'administració del domini públic radioelèctric.

Article 62. Títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 63. Títols habilitadors atorgats mitjançant un procediment de licitació.

Article 64. Durada, modificació, extinció i revocació dels títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 65. Protecció activa del domini públic radioelèctric.

Article 66. Neutralitat tecnològica i de serveis en l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 67. Mercat secundari en el domini públic radioelèctric.

Títol VI. L'administració de les telecomunicacions.

Article 68. Competències de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics.

Article 69. Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Article 70. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Títol VII. Taxes en matèria de telecomunicacions.

Article 71. Taxes en matèria de telecomunicacions.

Títol VIII. Inspecció i règim sancionador.

Article 72. Funcions inspectores.

Article 73. Facultats d'inspecció.

Article 74. Responsabilitat per les infraccions en matèria de telecomunicacions.

Article 75. Classificació de les infraccions.

Article 76. Infraccions molt greus.

Article 77. Infraccions greus.

Article 78. Infraccions lleus.

Article 79. Sancions.

Article 80. Criteris per a la determinació de la quantia de la sanció.

Article 81. Mesures prèvies al procediment sancionador.

Article 82. Mesures cautelars en el procediment sancionador.

Article 83. Prescripció.

Article 84. Competències sancionadores.

Disposició addicional primera. Significat dels termes utilitzats per aquesta Llei.

Disposició addicional segona. Limitacions i servituds.

Disposició addicional tercera. Aplicació de la legislació reguladora de les infraestructures comunes en els edificis.

Disposició addicional quarta. Informació confidencial.

Disposició addicional cinquena. El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació.

Disposició addicional sisena. Multes coercitives.

Disposició addicional setena. Obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats serveis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample i obligacions de transmissió.

Disposició addicional vuitena. Mecanisme de notificació.

Disposició addicional novena. Informe sobre les obligacions que cal imposar a operadors de xarxes públiques o de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

Disposició addicional desena. Creació de la Comissió interministerial sobre radiofreqüències i salut.

Disposició addicional onzena. Paràmetres i requeriments tècnics essencials per garantir el funcionament de les diferents xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

Disposició addicional dotzena. Aplicació de la Llei general tributària.

Disposició addicional tretzena. Publicació d'actes.

Disposició addicional catorzena. Coordinació de les ajudes públiques a la banda ampla i al desenvolupament de l'economia i l'ocupació digitals i els nous serveis digitals.

Disposició addicional quinzena. Assignació de mitjans a l'Administració General de l'Estat i integració de personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Disposició addicional setzena. L'entitat pública empresarial Red.es.

Disposició addicional dissetena. Innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Disposició addicional divuitena. Universalització de la banda ampla ultraràpida.

Disposició addicional dinovena. Estacions radioelèctriques de radioaficionat.

Disposició transitòria primera. Normativa anterior a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. Adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst a l'article 9.

Disposició transitòria tercera. Condicions vinculades a les concessions d'ús de domini públic radioelèctric.

Disposició transitòria quarta. Restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de serveis en els títols habilitadors per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques.

Disposició transitòria cinquena. Prestació de determinats serveis a què es refereix l'article 28.

Disposició transitòria sisena. Règim transitori per a la fixació de les taxes que estableix l'annex I d'aquesta Llei.

Disposició transitòria setena. Sol·licituds d'autoritzacions o llicències administratives efectuades amb anterioritat.

Disposició transitòria vuitena. Registre d'operadors.

Disposició transitòria novena. Adaptació de la normativa i els instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afectin el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Disposició transitòria desena. Desenvolupament transitori de funcions per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Disposició transitòria onzena. Procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria dotzena. Règim transitori de les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'hagi presentat sol·licitud de llicència o autorització.

Disposició derogatòria única. Derogació normativa.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.

Disposició final segona. Modificació de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.

Disposició final tercera. Modificació de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.

Disposició final quarta. Modificació de la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Disposició final cinquena. Modificació del Reial decret llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació.

Disposició final sisena. Modificació de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.

Disposició final setena. Modificació de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual.

Disposició final vuitena. Regulació de les condicions en què els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal han de permetre l'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars.

Disposició final novena. Fonament constitucional.

Disposició final desena. Competències de desplegament.

Disposició final onzena. Entrada en vigor.

Annex I. Taxes en matèria de telecomunicacions.

1. Taxa general d'operadors.
2. Taxes per numeració, adreçament i denominació.
3. Taxa per reserva del domini públic radioelèctric.
4. Taxes de telecomunicacions.
5. Gestió i recaptació en període voluntari de les taxes.

Annex II. Definicions.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació de la Llei.*

1. L'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei és la regulació de les telecomunicacions, que comprenen l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques i els recursos associats, de conformitat amb l'article 149.1.21 a de la Constitució.

2. Queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els serveis de comunicació audiovisual, els continguts audiovisuals transmesos a través de les xarxes, així com el règim bàsic dels mitjans de comunicació social de naturalesa audiovisual a què es refereix l'article 149.1.27 a de la Constitució.

Així mateix, s'exclouen de l'àmbit d'aquesta Llei els serveis que subministrin continguts transmesos mitjançant xarxes i serveis de comunicacions electròniques, les activitats que consisteixen en l'exercici del control editorial sobre aquests continguts i els serveis de la societat de la informació, regulats a la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, que no consisteixen, totalment o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques.

Article 2. *Les telecomunicacions com a serveis d'interès general.*

1. Les telecomunicacions són serveis d'interès general que es presten en règim de lliure competència.

2. Només tenen la consideració de servei públic o estan sotmesos a obligacions de servei públic els serveis regulats a l'article 4 i al títol III d'aquesta Llei.

La imposició d'obligacions de servei públic persegueix la consecució dels objectius establerts a l'article 3 d'aquesta Llei i pot recaure sobre els operadors que obtinguin drets d'ocupació del domini públic o de la propietat privada, drets d'ús del domini públic radioelèctric, drets d'ús de recursos públics de numeració, adreçament o denominació, o que tinguin la condició d'operador amb poder significatiu en un determinat mercat de referència.

Article 3. *Objectius i principis de la Llei.*

Els objectius i principis d'aquesta Llei són els següents:

a) Fomentar la competència efectiva en els mercats de telecomunicacions per potenciar al màxim els beneficis per a les empreses i els consumidors, principalment en termes de baixada dels preus, qualitat dels serveis i innovació, tenint degudament en compte la varietat de condicions quant a la competència i els consumidors existents a les diferents àrees geogràfiques, i vetllant perquè no es produeixi falsejament ni restricció de la competència en l'explotació de xarxes o en la prestació de serveis de comunicacions electròniques, inclosa la transmissió de continguts.

b) Desenvolupar l'economia i l'ocupació digitals i promoure el desenvolupament del sector de les telecomunicacions i de tots els nous serveis digitals que les noves xarxes ultraràpides permeten, la qual cosa impulsarà la cohesió social i territorial, mitjançant la millora i extensió de les xarxes, així com la prestació dels serveis de comunicacions electròniques i el subministrament dels recursos associats.

c) Promoure el desplegament de xarxes i la prestació de serveis de comunicacions electròniques, i fomentar la connectivitat i la interoperabilitat d'extrem a extrem i l'accés a aquests, en condicions d'igualtat i no-discriminació.

d) Promoure el desenvolupament de la indústria de productes i equips de telecomunicacions.

e) Contribuir al desenvolupament del mercat interior de serveis de comunicacions electròniques a la Unió Europea.

f) Promoure la inversió eficient en matèria d'infraestructures, incloent-hi, si escau, la competència basada en infraestructures, fomentant la innovació i tenint degudament en compte els riscos en què incorren les empreses inversores.

g) Fer possible l'ús eficaç dels recursos limitats de telecomunicacions, com la numeració i l'espectre radioelèctric, i l'adequada protecció d'aquest últim, i l'accés als drets d'ocupació de la propietat pública i privada.

h) Fomentar, en la mesura que sigui possible, la neutralitat tecnològica en la regulació.

i) Garantir el compliment de les obligacions de servei públic en l'explotació de xarxes i la prestació de serveis de comunicacions electròniques a què es refereix el títol III, en especial les de servei universal.

j) Defensar els interessos dels usuaris, assegurar el seu dret a l'accés als serveis de comunicacions electròniques en condicions adequades d'elecció, preu i bona qualitat, i promoure la capacitat dels usuaris finals per accedir i distribuir la informació o utilitzar les aplicacions i els serveis de la seva elecció, en particular a través d'un accés obert a Internet. En la prestació d'aquests serveis, cal salvaguardar els imperatius constitucionals de no-discriminació, respecte als drets a l'honor i a la intimitat, protecció a la joventut i a la infància, protecció de les dades personals i secret en les comunicacions.

k) Salvaguardar i protegir en els mercats de telecomunicacions la satisfacció de les necessitats de grups socials específics, les persones amb discapacitat, la gent gran, les persones en situació de dependència i els usuaris amb necessitats socials especials, seguint els principis d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació. Pel que respecta a l'accés als serveis de comunicacions electròniques de les persones en situació de dependència, s'ha de fomentar el compliment de les normes o les especificacions pertinents relatives a la normalització tècnica publicades d'acord amb la normativa comunitària.

l) Facilitar l'accés dels usuaris amb discapacitat als serveis de comunicacions electròniques i a l'ús d'equips terminals.

Article 4. Serveis de telecomunicacions per a la defensa nacional, la seguretat pública, la seguretat viària i la protecció civil.

1. Només tenen la consideració de servei públic els serveis regulats en aquest article.

2. Les xarxes, serveis, instal·lacions i equips de telecomunicacions que duguin a terme activitats essencials per a la defensa nacional integren els mitjans destinats a aquesta, es reserven a l'Estat i es regeixen per la seva normativa específica.

3. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme és l'òrgan de l'Administració General de l'Estat amb competència, de conformitat amb la legislació específica sobre la matèria i el que estableix aquesta Llei, per executar, en la mesura que li afecti, la política de defensa nacional en el sector de les telecomunicacions, amb la deguda coordinació amb el Ministeri de Defensa i seguint els criteris fixats per aquest.

En el marc de les funcions relacionades amb la defensa civil, correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme estudiar, planejar, programar, proposar i executar totes les mesures que es relacionin amb la seva aportació a la defensa nacional en l'àmbit de les telecomunicacions.

A aquests efectes, els ministeris de Defensa i d'Indústria, Energia i Turisme han de coordinar la planificació del sistema de telecomunicacions de les Forces Armades, a fi d'assegurar, en la mesura del possible, la seva compatibilitat amb els serveis civils. Així mateix, han d'elaborar els programes de coordinació tecnològica necessaris que facilitin l'harmonització, homologació i utilització, conjunta o indistinta, dels mitjans, sistemes i xarxes civils i militars en l'àmbit de les telecomunicacions. Per a l'estudi i informe d'aquestes matèries, s'han de constituir els òrgans interministerials que es considerin adequats, amb la composició i competència que es determinin mitjançant un reial decret.

4. En els àmbits de la seguretat pública, la seguretat viària i la protecció civil, en la seva específica relació amb l'ús de les telecomunicacions, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de cooperar amb el Ministeri de l'Interior i amb els òrgans responsables de les comunitats autònomes amb competències sobre aquestes matèries.

5. Els béns mobles o immobles vinculats als centres, establiments i dependències afectes a l'explotació de les xarxes i a la prestació dels serveis de telecomunicacions han de disposar de les mesures i sistemes de seguretat, vigilància, difusió d'informació, prevenció de riscos i protecció que es determinin pel Govern, a proposta dels ministeris de Defensa, de l'Interior o d'Indústria, Energia i Turisme, dins de l'àmbit de les seves competències respectives. Aquestes mesures i sistemes han d'estar disponibles en les situacions de normalitat o en les de crisi, així com en els supòsits recollits a la Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estats d'alarma, excepció i setge, i a la Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre protecció civil.

6. El Govern, amb caràcter excepcional i transitori, pot acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa de determinats serveis o de l'explotació de determinades xarxes de comunicacions electròniques, d'acord amb el text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, per garantir la seguretat pública i la defensa nacional. Així mateix, en cas d'incompliment de les obligacions de servei públic a què es refereix el títol III d'aquesta Llei, el Govern, amb l'informe previ preceptiu de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i igualment amb caràcter excepcional i transitori, pot acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa dels serveis corresponents o de l'explotació de les xarxes corresponents. En aquest últim cas, pot, amb les mateixes condicions, intervenir la prestació dels serveis de comunicacions electròniques.

Els acords d'assumpció de la gestió directa del servei i d'intervenció d'aquest o els d'intervenir o explotar les xarxes a què es refereix el paràgraf anterior s'han d'adoptar pel Govern per iniciativa pròpia o a instància d'una administració pública competent. En aquest últim cas, cal que l'Administració pública tingui competències en matèria de

seguretat o per a la prestació dels serveis públics afectats pel funcionament anormal del servei o de la xarxa de comunicacions electròniques. En el supòsit que el procediment s'iniciï a instància d'una administració diferent de la de l'Estat, aquesta té la consideració d'interessada i pot evacuar un informe amb caràcter previ a la resolució final.

7. La regulació continguda en aquesta Llei s'entén sense perjudici del que preveu la normativa específica sobre telecomunicacions relacionades amb la seguretat pública i la defensa nacional.

TÍTOL II

Explotació de xarxes i prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de lliure competència

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 5. Principis aplicables.

1. L'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques s'ha de dur a terme en règim de lliure competència sense més limitacions que les establertes en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

2. L'adquisició dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, d'ocupació del domini públic o de la propietat privada i dels recursos de numeració, adreçament i denominació necessaris per a l'explotació de xarxes i per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques s'ha de fer d'acord amb el que disposa aquesta Llei; i les qüestions que no s'hi preveuen, d'acord amb la seva normativa específica.

3. Les mesures que s'adoptin amb relació a l'accés o a l'ús per part dels usuaris finals dels serveis i les aplicacions a través de xarxes de comunicacions electròniques han de respectar els drets i llibertats fonamentals, com queda garantit al Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, a la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, als principis generals del dret comunitari i a la Constitució espanyola.

Qualsevol d'aquestes mesures relatives a l'accés o a l'ús per part dels usuaris finals dels serveis i les aplicacions a través de xarxes de comunicacions electròniques que sigui susceptible de restringir aquests drets i llibertats fonamentals només es pot imposar si és adequada, proporcionada i necessària en una societat democràtica, i la seva aplicació està subjecta a les salvaguardes de procediment apropiades de conformitat amb les normes esmentades al paràgraf anterior. Per tant, aquestes mesures només es poden adoptar respectant degudament el principi de presumpció d'innocència i el dret a la vida privada, a través d'un procediment previ, just i imparcial, que inclou el dret dels interessats a ser escoltats, sense perjudici que concorrin les condicions i els arranjaments processals adequats en els casos d'urgència degudament justificats, de conformitat amb el Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals. Així mateix, es garanteix el dret a la tutela judicial efectiva i en temps oportú.

Article 6. Requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques.

1. Poden explotar xarxes i prestar serveis de comunicacions electròniques a tercers les persones físiques o jurídiques nacionals d'un Estat membre de la Unió Europea o d'una altra nacionalitat quan, en el segon cas, així estigui previst en els acords internacionals que vinculin al Regne d'Espanya. Per a la resta de persones físiques o jurídiques, el Govern pot autoritzar excepcions de caràcter general o particular a la regla anterior.

2. Els interessats en l'explotació d'una xarxa determinada o en la prestació d'un servei de comunicacions electròniques determinat ho han de comunicar, abans de l'inici

de l'activitat, al Registre d'operadors en els termes que es determinin, mitjançant un reial decret, i s'han de sotmetre a les condicions previstes per a l'exercici de l'activitat que pretenguin dur a terme.

Sense perjudici del que es disposa per als operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques a l'article 7, queden exempts d'aquesta obligació els qui explotin xarxes i prestin serveis de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació.

Article 7. *Registre d'operadors.*

1. Es crea, dependent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Registre d'operadors, que és de caràcter públic i es regula per reial decret. L'accés per mitjans electrònics a aquest Registre està garantit, i cal inscriure-hi les dades relatives a les persones físiques o jurídiques que hagin notificat la seva intenció d'explotar xarxes o prestar serveis de comunicacions electròniques, les condicions per dur a terme l'activitat i les modificacions corresponents.

2. Si el Registre d'operadors constata que la notificació a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior no reuneix els requisits establerts, ha de dictar una resolució motivada en un termini màxim de 15 dies hàbils, i la notificació no es considera feta.

3. Les administracions públiques han de comunicar al Registre d'operadors tot projecte d'instal·lació o explotació de xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació que faci ús del domini públic, tant si aquesta instal·lació o explotació es faci de manera directa o a través de qualsevol entitat o societat. Mitjançant un reial decret es poden especificar els supòsits en què, en atenció a les característiques, la dimensió de la xarxa projectada o la naturalesa dels serveis que calgui prestar, no resulti necessari efectuar la comunicació esmentada.

4. Els qui resultin seleccionats per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques harmonitzats en procediments de licitació convocats per les institucions de la Unió Europea s'han d'inscriure d'ofici al Registre d'operadors.

5. No cal el consentiment de l'interessat per al tractament de les dades de caràcter personal que hagi de contenir el Registre ni per a la comunicació d'aquestes dades que es derivi de la seva publicitat.

Article 8. *Condicions per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.*

1. L'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques estan subjectes a les condicions previstes en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament, entre les quals s'inclouen les de salvaguarda dels drets dels usuaris finals.

2. D'acord amb els principis d'objectivitat i de proporcionalitat, el Govern pot modificar les condicions imposades amb audiència prèvia dels interessats, del Consell de Consumidors i Usuaris i, si s'escau, de les associacions més representatives de la resta d'usuaris, i informe de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. La modificació s'ha de fer mitjançant un reial decret, en el qual ha de constar la justificació en què se sustenta, i ha d'establir un termini perquè els operadors s'hi adaptin.

3. Les entitats públiques o privades que, d'acord amb la legislació vigent, tinguin drets especials o exclusius per a la prestació de serveis en un altre sector econòmic i explotin xarxes públiques o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic han de dur comptes separats i auditats per a les seves activitats de comunicacions electròniques, o establir una separació estructural per a les activitats associades amb l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques. Mitjançant un reial decret, es pot establir l'exempció d'aquesta obligació per a les entitats amb uns ingressos bruts d'explotació anuals per activitats associades amb les xarxes o serveis de comunicacions electròniques que sigui inferior a 50 milions d'euros.

Article 9. *Instal·lació i explotació de xarxes públiques i prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per les administracions públiques.*

1. La instal·lació i explotació de xarxes públiques o la prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques es regeix de manera específica pel que disposa aquest article.

2. La instal·lació i explotació de xarxes públiques o la prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques es duu a terme seguint el principi d'inversor privat, amb la deguda separació de comptes, d'acord amb els principis de neutralitat, transparència, no-distorsió de la competència i no-discriminació, i complint amb la normativa sobre ajudes d'Estat a què es refereixen els articles 107 i 108 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Mitjançant un reial decret, amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, es determinen les condicions en què els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques han de dur a terme la instal·lació i explotació de xarxes públiques o la prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers i, en especial, els criteris, condicions i requisits perquè aquests operadors actuïn amb subjecció al principi d'inversor privat. En particular, al reial decret cal establir els supòsits en què, com a excepció a l'exigència d'actuació amb subjecció al principi d'inversor privat, els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques poden instal·lar i explotar xarxes públiques i prestar serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers que no distorsionin la competència, o quan es confirmi una fallada del mercat i no hi hagi interès de concurrència en el desplegament del sector privat per absència o insuficiència d'inversió privada; la inversió pública s'ha d'ajustar al principi de necessitat, amb la finalitat de garantir la necessària cohesió territorial i social.

3. Una administració pública només pot instal·lar i explotar xarxes públiques de comunicacions electròniques o prestar serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers a través d'entitats o societats que tinguin com a objecte social o finalitat la instal·lació i explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques.

La instal·lació o explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques i la prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers pels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal s'ha de dur a terme en les condicions establertes a l'article 38 d'aquesta Llei.

4. La instal·lació i explotació de xarxes públiques o la prestació de serveis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques s'han de dur a terme en les condicions establertes a l'article 8 i, en particular, en les següents condicions:

a) Els operadors tenen reconegut directament el dret a accedir en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries a les infraestructures i recursos associats utilitzats pels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques per a la instal·lació i explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

b) Els operadors tenen reconegut directament el dret d'ús compartit de les infraestructures de xarxa de comunicacions electròniques i els recursos associats instal·lades pels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries.

c) Si les administracions públiques reguladores o titulars del domini públic tenen la propietat, total o parcial, o exerceixen el control directe o indirecte d'operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, han de mantenir una separació estructural entre

aquests operadors i els òrgans encarregats de la regulació i gestió dels drets d'utilització del domini públic corresponent.

Article 10. *Obligacions de subministrament d'informació.*

1. Les autoritats nacionals de reglamentació de telecomunicacions poden, en l'àmbit de la seva actuació, requerir a les persones físiques o jurídiques que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques, així com als altres agents que intervinguin en aquest mercat, la informació necessària per al compliment d'alguna de les següents finalitats:

- a) Satisfer necessitats estadístiques o d'anàlisi i per a l'elaboració d'informes de seguiment sectorials.
- b) Comprovar el compliment de les condicions establertes per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques, en particular, quan l'explotació de les xarxes comporti emissions radioelèctriques.
- c) Comprovar que la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques per part d'operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques compleixen les condicions establertes per aquesta Llei i les seves normes de desplegament.
- d) Avaluar la procedència de les sol·licituds de drets d'ús del domini públic radioelèctric i de la numeració.
- e) Comprovar l'ús efectiu i eficient de freqüències i números i el compliment de les obligacions que es derivin dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, de la numeració, l'adreçament i la denominació, o de l'ocupació del domini públic o de la propietat privada.
- f) Elaborar anàlisis que permetin definir els mercats de referència, establir condicions específiques per als operadors que tenen poder significatiu de mercat i conèixer la manera en què l'evolució futura de les xarxes o els serveis pot repercutir en els serveis majoristes que les empreses posen a disposició dels seus competidors. Així mateix, es pot exigir a les empreses amb un poder significatiu en els mercats majoristes que presentin dades comptables sobre els mercats detallistes associats amb els mercats majoristes esmentats.
- g) Comprovar el compliment de les obligacions específiques imposades en el marc de la regulació «ex ante» i el compliment de les resolucions dictades per resoldre conflictes entre operadors.
- h) Comprovar el compliment de les obligacions de servei públic i les obligacions de caràcter públic, i determinar els operadors encarregats de prestar el servei universal.
- i) Comprovar el compliment de les obligacions que siguin necessàries per garantir un accés equivalent per als usuaris finals amb discapacitat, i que aquests es beneficiïn de la possibilitat d'elecció d'empreses i serveis disponibles per a la majoria d'usuaris finals.
- j) Posar a disposició dels ciutadans informació o aplicacions interactives que permetin fer comparatives sobre preus, cobertura i qualitat dels serveis, en interès dels usuaris.
- k) Adoptar mesures destinades a facilitar la coubicació o l'ús compartit d'elements de xarxes públiques de comunicacions electròniques i recursos associats.
- l) Avaluar la integritat i la seguretat de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.
- m) Complir els requeriments que imposi l'ordenament jurídic.
- n) Comprovar el compliment de la resta d'obligacions nascudes d'aquesta Llei.
- o) Planificar de manera eficient l'ús de fons públics destinats, si s'escau, al desplegament d'infraestructures de telecomunicacions.

Aquesta informació, excepte aquella a què es refereixen els paràgrafs d) i o), no es pot exigir abans de l'inici de l'activitat i s'ha de subministrar en el termini i la forma que s'estableixi en cada requeriment, ateses les circumstàncies del cas. Les autoritats nacionals de reglamentació han de garantir la confidencialitat de la informació subministrada que pugui afectar la seguretat i la integritat de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques, o al secret comercial o industrial.

2. Les administracions públiques poden sol·licitar la informació que sigui necessària en l'exercici de les seves competències.

Les administracions públiques, abans de sol·licitar informació en matèria de telecomunicacions a les persones físiques o jurídiques que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques per a l'exercici de les seves funcions, han d'obtenir aquesta informació de les autoritats nacionals de reglamentació. Únicament en el cas que les autoritats nacionals de reglamentació no disposin de la informació sol·licitada o no la puguin proporcionar perquè és confidencial per raons de seguretat o de secret comercial o industrial, els òrgans competents de les administracions públiques poden sol·licitar la informació en matèria de telecomunicacions de les persones físiques o jurídiques que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques.

3. Les sol·licituds d'informació que es facin de conformitat amb els apartats anteriors han d'estar motivades i proporcionades al fi perseguit.

Article 11. *Normes tècniques.*

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de fomentar l'ús de les normes o especificacions tècniques identificades a la relació que la Comissió Europea elabori com a base per fomentar l'harmonització del subministrament de xarxes de comunicacions electròniques, serveis de comunicacions electròniques i recursos i serveis associats, especialment en els àmbits d'accés i interconnexió.

En particular, ha de garantir l'ús de les normes o especificacions tècniques d'aplicació obligatòria segons la Comissió Europea, de conformitat amb el que estableix la normativa de la Unió Europea, en la mesura necessària per garantir la interoperabilitat dels serveis i per potenciar la llibertat d'elecció dels usuaris.

En absència d'aquestes normes o especificacions, ha de promoure l'aplicació de les normes o recomanacions internacionals aprovades per la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), la Conferència Europea d'Administracions de Correus i Telecomunicacions (CEPT), la Comissió Internacional de Normalització (ISO) i la Comissió Electrotècnica Internacional (CEI).

Mitjançant un reial decret es poden determinar les maneres d'elaboració i, si s'escau, d'adopció de les especificacions tècniques aplicables a xarxes i serveis de comunicacions electròniques, en particular, als efectes de garantir el compliment de requisits en matèria de desplegament de xarxes, obligacions de servei públic, interoperabilitat, integritat i seguretat de xarxes i serveis.

Mitjançant un reial decret s'estableix el procediment de comunicació de les especificacions esmentades a la Comissió Europea de conformitat amb la normativa de la Unió Europea.

2. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència també ha de fomentar i garantir l'ús de les normes o especificacions tècniques en els termes assenyalats a l'apartat anterior en l'exercici de les seves funcions de la regulació «ex ante» i de resolució de conflictes entre operadors.

CAPÍTOL II

Accés a les xarxes i recursos associats i interconnexió

Article 12. *Principis generals aplicables a l'accés a les xarxes i recursos associats i a la seva interconnexió.*

1. Aquest capítol i el desplegament reglamentari són aplicables a la interconnexió i als accessos a xarxes públiques de comunicacions electròniques i als recursos associats, llevat que el beneficiari de l'accés sigui un usuari final, d'acord amb la definició que es dona als conceptes d'accés i interconnexió a l'annex II d'aquesta Llei.

2. Els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques tenen el dret i, quan se sol·liciti per altres operadors de xarxes de comunicacions electròniques,

l'obligació de negociar la interconnexió mútua amb la finalitat de prestar serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, per tal de garantir així la prestació de serveis i la seva interoperabilitat.

3. No hi ha restriccions que impedeixin que els operadors negociïn entre si acords d'accés i interconnexió.

4. La persona física o jurídica habilitada per explotar xarxes o prestar serveis en un altre Estat membre de la Unió Europea que sol·liciti accés o interconnexió a Espanya no necessita dur a terme la notificació a què es refereix l'article 6 de la Llei quan no exploti xarxes ni presti serveis de comunicacions electròniques en el territori nacional.

5. Sense perjudici de les mesures que es puguin adoptar amb relació a les empreses que tinguin un poder significatiu en el mercat d'acord amb el que preveu l'article 14 d'aquesta Llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot intervenir en les relacions entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficiïn de les obligacions d'accés i interconnexió, a petició de qualsevol de les parts implicades, o d'ofici quan estigui justificat, per tal de fomentar i, si s'escau, garantir l'adequació de l'accés, la interconnexió i la interoperabilitat dels serveis, així com la consecució dels objectius establerts a l'article 3. La decisió de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència és vinculant i s'ha d'adoptar en el termini indicat a la Llei 3/2013 de creació d'aquesta Comissió.

6. Les obligacions i condicions que s'imposin de conformitat amb aquest capítol han de ser objectives, transparents, proporcionades i no discriminatòries.

7. Els operadors que obtinguin informació d'altres abans, durant o després del procés de negociació d'acords d'accés o interconnexió han de destinar aquesta informació exclusivament als fins per als quals se'ls va facilitar i han de respectar en tot moment la confidencialitat de la informació transmesa o emmagatzemada, en especial respecte de tercers, inclosos altres departaments de la mateixa empresa, filials o associats.

CAPÍTOL III

Regulació «ex ante» dels mercats i resolució de conflictes

Article 13. *Mercats de referència i operadors amb poder significatiu en el mercat.*

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, tenint en compte la Recomanació de la Comissió Europea sobre mercats rellevants, les directrius de la Comissió Europea per a l'anàlisi de mercats i la determinació d'operadors amb poder significatiu en el mercat, i els dictàmens i les posicions comuns pertinents adoptats per l'Organisme de Reguladors Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE), és responsable de definir, amb l'informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, i mitjançant una resolució publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat», els mercats de referència relatius a xarxes i serveis de comunicacions electròniques, entre els quals s'inclouen els mercats de referència a l'engròs i al detall corresponents, així com el seu àmbit geogràfic, les característiques dels quals poden justificar la imposició d'obligacions específiques.

En tot cas, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en aplicació de la normativa en matèria de competència, en especial, de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència, dels articles 101 i 102 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i de la Llei 3/2013, de creació de la Comissió, ha de supervisar el funcionament dels diferents mercats de comunicacions electròniques, així com l'activitat dels operadors, tinguin o no un poder significatiu en el mercat, per preservar, garantir i promoure condicions de competència efectiva en aquests.

2. Així mateix, tenint en compte les referències indicades al paràgraf anterior, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de dur a terme una anàlisi dels mercats esmentats:

a) En un termini màxim de tres anys comptat des de l'adopció d'una mesura anterior relativa a aquest mercat. No obstant això, i de manera excepcional, aquest termini es pot

ampliar a un màxim de tres anys suplementaris quan les autoritats nacionals de reglamentació hagin notificat una proposta d'ampliació raonada a la Comissió Europea i aquesta no hagi fet cap objecció en el termini d'un mes respecte de l'ampliació notificada.

b) En un termini màxim de dos anys des de l'adopció d'una recomanació sobre mercats rellevants revisada, per als mercats no notificats prèviament a la Comissió Europea.

Si la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència no ha conclòs la seva anàlisi d'un mercat rellevant que figura a la Recomanació de mercats rellevants dins dels terminis establerts, l'ORECE li ha de prestar assistència, a petició de la mateixa Comissió, per a la conclusió de l'anàlisi del mercat concret i la determinació de les obligacions específiques que calgui imposar. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, comptant amb aquesta col·laboració, ha de notificar el projecte de mesura a la Comissió Europea en un termini de sis mesos.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, en virtut del que disposa l'article 5.2 de la Llei 3/2013, pot sol·licitar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que dugui a terme l'anàlisi d'un mercat determinat de comunicacions electròniques quan concorrin raons d'interès general, o bé s'apreciïn indicis de falta de competència efectiva.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en els plans anuals o plurianuals d'actuació que aprovi i en els quals han de constar els seus objectius i prioritats segons el que disposa l'article 20.16 de la Llei 3/2013, ha d'identificar els mercats rellevants que hagi d'analitzar i les actuacions necessàries per a la realització adequada de l'anàlisi dins dels terminis previstos en aquest apartat.

El president de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en el marc del control parlamentari anual a què es refereix l'article 39.1 de la Llei 3/2013, ha de donar compte del resultat de les anàlisis dels mercats i el compliment dels terminis establerts en aquest apartat.

3. L'anàlisi a què es refereix l'apartat anterior té com a finalitat determinar si els diferents mercats de referència es despleguen en un entorn de competència efectiva. En cas contrari, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb l'informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, ha d'identificar i fer públics l'operador o operadors que tenen un poder significatiu en cada mercat considerat.

Quan un operador o diversos operadors tinguin, individualment o conjuntament, poder significatiu en un mercat de referència (mercat primari), la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot declarar que en tenen també en un altre mercat de referència estretament relacionat amb l'anterior (mercat secundari) quan els vincles entre tots dos siguin tan grans que sigui possible exercir en el mercat secundari el pes que es té en el mercat primari, i d'aquesta manera es reforça el poder en el mercat de l'operador. En aquest supòsit, es poden imposar obligacions específiques adequades en el mercat secundari, en virtut de l'apartat següent.

4. En els mercats en què es constati la inexistència d'un entorn de competència efectiva, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb l'informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, ha d'imposar les obligacions específiques apropiades que siguin exigibles als operadors que s'hagin identificat com a operadors amb poder significatiu en els mercats esmentats. A aquests efectes, pot mantenir o modificar obligacions específiques que tinguin imposades. En la determinació d'aquestes obligacions específiques s'ha d'atorgar preferència a les mesures en mercats a l'engròs enfront de les actuacions en els mercats al detall corresponents.

Les obligacions específiques a què es refereixen els paràgrafs anteriors es basen en la naturalesa del problema identificat, han de ser proporcionades i han d'estar justificades en el compliment dels objectius de l'article 3 d'aquesta Llei. Aquestes obligacions s'han de mantenir en vigor durant el temps estrictament imprescindible.

5. En els mercats en què es constati l'existència de competència efectiva, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de suprimir les obligacions

específiques que, si s'escau, tinguin imposades els operadors per haver-se declarat amb poder significatiu en els mercats esmentats.

Article 14. Obligacions específiques aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en la forma i en les condicions que es determinin en desplegament de l'apartat 5 d'aquest article, pot imposar als operadors que s'hagin declarat amb poder significatiu en el mercat de conformitat amb l'article esmentat obligacions específiques en matèria de:

a) Transparència, amb relació a la interconnexió i l'accés, d'acord amb la qual els operadors han de fer públic un determinat tipus d'informació, com la relativa a comptabilitat, especificacions tècniques, característiques de les xarxes, condicions de subministrament i ús, incloses, si s'escau, les condicions que puguin limitar l'accés o l'ús de serveis o aplicacions, així com els preus. En particular, quan de conformitat amb la lletra b) s'imposin a un operador obligacions de no-discriminació, se li pot exigir que publiqui una oferta de referència.

Així mateix, es garanteix que els operadors als quals de conformitat amb la lletra d) s'imposin obligacions amb relació a l'accés a l'engròs a la infraestructura de la xarxa disposin d'una oferta de referència. Mitjançant un reial decret, cal establir el contingut mínim d'elements que ha de contenir l'oferta esmentada.

b) No-discriminació, a fi de garantir, en particular, que l'operador apliqui condicions equivalents en circumstàncies semblants a altres operadors que prestin serveis equivalents, i que proporcioni a tercers serveis i informació de la mateixa qualitat que els que proporciona per als seus propis serveis o els de les seves filials o associats i en les mateixes condicions.

c) Separació de comptes, en el format i amb la metodologia que, si s'escau, s'especifiquin.

d) Accés a elements o recursos específics de les xarxes i al seu ús, així com a recursos i serveis associats com els serveis d'identitat, localització i presència.

e) Control de preus, com ara la fixació de preus, l'orientació dels preus en funció dels costos i l'establiment d'una comptabilitat de costos, per tal de garantir la formació de preus competitius i evitar preus excessius i marges no competitius en detriment dels usuaris finals. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de vetllar perquè aquests mecanismes de control de preus que s'imposen serveixin per fomentar la competència efectiva i els beneficis per als consumidors i usuaris en termes de preus i qualitat dels serveis. Per afavorir la inversió per part de l'operador, en particular en xarxes de propera generació, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de tenir en compte la inversió efectuada i ha de permetre una taxa raonable de rendiment amb relació al capital corresponent invertit, tenint en compte tots els riscos específics d'un nou projecte d'inversió concret.

2. En circumstàncies excepcionals i degudament justificades, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb submissió prèvia al mecanisme de consulta previst a la disposició addicional vuitena, pot imposar obligacions específiques relatives a l'accés o la interconnexió que no es limitin a les matèries enumerades en l'apartat anterior.

3. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència estudiï la conveniència d'imposar les obligacions específiques d'accés previstes a la lletra d) de l'apartat 1 d'aquest article, ha de considerar, en particular, els elements següents:

a) la viabilitat tècnica i econòmica d'utilitzar o instal·lar recursos que competeixin entre si, a la vista del ritme de desenvolupament del mercat, tenint en compte la naturalesa i el tipus d'interconnexió o accés de què es tracti, inclosa la viabilitat d'altres productes d'accés previ, com l'accés a conductes,

b) la possibilitat de proporcionar l'accés proposat, amb relació a la capacitat disponible,

- c) la inversió inicial del propietari dels recursos, sense oblidar les inversions públiques efectuades ni els riscos inherents a les inversions,
- d) la necessitat de salvaguardar la competència a llarg termini, prestant una atenció especial a la competència econòmicament eficient basada en les infraestructures,
- e) quan convingui, els drets pertinents en matèria de propietat intel·lectual, i
- f) el subministrament de serveis paneuropeus.

4. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència imposi obligacions específiques a un operador de xarxes públiques de comunicacions electròniques perquè faciliti l'accés, pot establir determinades condicions tècniques o operatives a aquest operador o als beneficiaris de l'accés sempre que això sigui necessari per garantir el funcionament normal de la xarxa, tal com s'estableixi mitjançant un reial decret. Les obligacions d'atenir-se a normes o especificacions tècniques concretes han d'estar d'acord amb les normes a què es refereix l'article 11.

5. Mitjançant un reial decret, el Govern ha d'identificar les obligacions específiques que la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot imposar en els mercats de referència considerats en aquest article i determinar-ne les condicions d'imposició, modificació o supressió.

Article 15. *Resolució de conflictes.*

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de resoldre els conflictes suscitats en relació amb les obligacions existents en virtut d'aquesta Llei i la seva normativa de desplegament entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficiïn de les obligacions d'accés i interconnexió d'acord amb la definició que es dona als conceptes d'accés i interconnexió a l'annex II de la Llei.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb una audiència prèvia de les parts, ha de dictar una resolució vinculant sobre els aspectes que siguin objecte del conflicte, en el termini indicat a la Llei de creació d'aquesta Comissió, sense perjudici que es puguin adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicti la resolució definitiva.

2. En cas de produir-se un conflicte transfronterer en què una de les parts estigui radicada en un altre Estat membre de la Unió Europea, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, si alguna de les parts així ho sol·licita, ha de coordinar, en els termes que s'estableixin mitjançant un reial decret, els seus esforços per trobar una solució al conflicte amb l'altra part o amb altres autoritats nacionals de reglamentació afectades.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot sol·licitar que l'ORECE adopti un dictamen sobre les mesures que cal prendre per resoldre el litigi.

Quan s'hagi transmès a l'ORECE aquesta sol·licitud, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'esperar el dictamen de l'ORECE abans de prendre mesures per resoldre el litigi. Això no constitueix cap obstacle perquè la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència adopti mesures urgents en cas necessari.

Qualsevol obligació imposada a una empresa per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en la resolució d'un litigi ha de tenir en compte, tant com sigui possible, el dictamen adoptat per l'ORECE.

CAPÍTOL IV

Separació funcional

Article 16. *Separació funcional obligatòria.*

1. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència arribi a la conclusió que les obligacions específiques imposades, en virtut del que disposa l'article 14, no han estat suficients per aconseguir una competència efectiva i que continua havent-hi problemes de competència importants i persistents o fallades del mercat pel que fa a

mercats a l'engròs de productes d'accés, pot decidir la imposició, com a mesura excepcional, als operadors amb poder significatiu en el mercat integrats verticalment, de l'obligació de traspasar les activitats relacionades amb el subministrament a l'engròs de productes d'accés a una unitat empresarial que actuï de manera independent.

Aquesta unitat empresarial ha de subministrar productes i serveis d'accés a totes les empreses, incloses altres unitats empresarials de la societat matriu, en els mateixos terminis, termes i condicions, en particular pel que fa a nivells de preus i de servei, i mitjançant els mateixos sistemes i processos.

La imposició de l'obligació de separació funcional prevista en aquest article s'ha d'entendre sense perjudici de les mesures estructurals que es puguin adoptar en aplicació de la normativa en matèria de competència.

2. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència es proposi imposar una obligació de separació funcional, ha d'elaborar una proposta que inclogui:

- a) motius que justifiquin les conclusions a les quals ha arribat,
- b) raons per les quals hi ha poques possibilitats, o cap, de competència basada en la infraestructura en un termini raonable,
- c) una anàlisi de l'impacte previst sobre l'autoritat reguladora, sobre l'empresa, particularment pel que fa als treballadors de l'empresa separada i al sector de les comunicacions electròniques en el seu conjunt, sobre els incentius per invertir en el sector en el seu conjunt, en especial pel que fa a la necessitat de garantir la cohesió social i territorial, així com sobre altres parts interessades, inclòs en particular l'impacte previst sobre la competència en infraestructures i qualsevol efecte negatiu potencial sobre els consumidors, i
- d) una anàlisi de les raons que justifiquin que aquesta obligació és el mitjà més adequat per aplicar solucions als problemes de competència o fallades del mercat que s'hagin identificat.

3. El projecte de mesura ha d'incloure els elements següents:

- a) la naturalesa i el grau precisos de la separació, especificant en particular l'estatut jurídic de l'entitat empresarial separada,
- b) una indicació dels actius de l'entitat empresarial separada i dels productes o serveis que ha de subministrar aquesta entitat,
- c) els mecanismes de governança per garantir la independència del personal utilitzat per l'entitat empresarial separada i l'estructura d'incentius corresponent,
- d) les normes per garantir el compliment de les obligacions,
- e) les normes per garantir la transparència dels procediments operatius, en particular amb vista a altres parts interessades, i
- f) un programa de seguiment per garantir el compliment, inclosa la publicació d'un informe anual.

4. La proposta d'imposició de l'obligació de separació funcional, una vegada que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i el Ministeri d'Economia i Competitivitat, com a autoritats nacionals de reglamentació identificades a l'apartat 1 de l'article 68, hagin emès un informe sobre aquesta, s'ha de presentar a la Comissió Europea.

5. Després de la decisió de la Comissió Europea, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de dur a terme, de conformitat amb el procediment previst a l'article 13, una anàlisi coordinada dels diferents mercats relacionats amb la xarxa d'accés. Sobre la base de la seva avaluació, amb l'informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'imposar, mantenir, modificar o suprimir les obligacions específiques corresponents.

Article 17. *Separació funcional voluntària.*

1. En el supòsit que una empresa designada com a posseïdora de poder significatiu en un o diversos mercats pertinents es proposi transferir els seus actius de xarxa d'accés

local, o una part substancial d'aquests, a una persona jurídica separada de propietat diferent, o establir una entitat empresarial separada per subministrar a tots els proveïdors detallistes, incloses les seves divisions detallistes, productes d'accés completament equivalents, aquesta empresa ha d'informar amb anterioritat el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri d'Economia i Competitivitat i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. Les empreses han d'informar també el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri d'Economia i Competitivitat i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència de qualsevol canvi d'aquest propòsit, així com del resultat final del procés de separació.

2. En cas que s'efectuï la separació funcional voluntària, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'avaluar l'efecte de la transacció prevista sobre les obligacions reglamentàries imposades a aquesta entitat, duent a terme, de conformitat amb el procediment previst a l'article 14, una anàlisi coordinada dels diferents mercats relacionats amb la xarxa d'accés. Sobre la base de la seva avaluació, amb l'informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'imposar, mantenir, modificar o suprimir les obligacions específiques corresponents.

Article 18. Obligacions específiques addicionals a la separació funcional.

Les empreses a les quals s'hagi imposat la separació funcional, o que l'hagin decidida voluntàriament, poden estar subjectes a qualsevol de les obligacions específiques enumerades a l'article 14 en qualsevol mercat de referència en què s'hagin designat com a posseïdores de poder significatiu en el mercat.

CAPÍTOL V

Numeració, adreçament i denominació

Article 19. Principis generals.

1. Per als serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, cal proporcionar els números, les adreces i els noms que es necessitin per permetre una prestació efectiva dels serveis, i aquesta circumstància es pren en consideració en els plans nacionals corresponents i en les seves disposicions de desplegament.

2. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, la regulació dels noms de domini d'Internet amb l'indicatiu del país corresponent a Espanya («.es») es regeix per la seva normativa específica.

3. Correspon al Govern l'aprovació mitjançant un reial decret dels plans nacionals de numeració, adreçament i denominació, tenint en compte les decisions aplicables que s'adoptin dins de les organitzacions i els fòrums internacionals.

4. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'elaboració de les propostes de plans nacionals per elevar-les al Govern, i el desplegament normatiu d'aquests plans que poden establir condicions associades a l'ús dels recursos públics de numeració, adreçament i denominació, en particular la designació del servei per al qual s'utilitzaran aquests recursos, inclòs qualsevol requisit relacionat amb el subministrament del servei.

5. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'atorgament dels drets d'ús dels recursos públics regulats en els plans nacionals de numeració, adreçament i denominació.

Els procediments per a l'atorgament d'aquests drets han de ser oberts, objectius, no discriminatoris, proporcionats i transparents. Aquests procediments s'han d'establir mitjançant un reial decret.

Les decisions relatives als atorgaments de drets d'ús s'han d'adoptar, comunicar i fer públiques en un termini màxim de tres setmanes des de la recepció de la sol·licitud completa, excepte quan s'apliquin procediments de selecció comparativa o competitiva, en què el termini màxim és de sis setmanes des de la finalització del termini de

recepció d'ofertes. Si transcorre el termini màxim sense que s'hagi notificat la resolució expressa, es pot entendre desestimada la sol·licitud per silenci administratiu. Així mateix, també s'han de fer públiques les decisions que s'adoptin relatives a la cancel·lació de drets d'ús.

6. Els operadors que prestin serveis telefònics disponibles al públic o altres serveis que permetin efectuar i rebre trucades a números del Pla nacional de numeració telefònica han de cursar les trucades que s'efectuïn als rangs de numeració telefònica nacional i, quan permetin trucades internacionals, a l'espai europeu de numeració telefònica i a altres rangs de numeració internacional, en els termes que s'especifiquin en els plans nacionals de numeració o en les seves disposicions de desplegament, sense perjudici del dret de l'usuari de desconnexió de determinats serveis.

Els operadors que prestin serveis telefònics disponibles al públic o altres serveis que permetin les trucades internacionals han d'adoptar les mesures pertinents perquè es cursin totes les entrades que s'efectuïn des de i cap a l'espai europeu de numeració telefònica a tarifes similars a les que s'apliquen a les trucades amb origen o destinació en altres països comunitaris.

7. L'atorgament de drets d'ús dels recursos públics de numeració, adreçament i denominació regulats als plans nacionals no suposa l'atorgament de més drets que els d'ús d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

8. Els operadors als quals s'hagi atorgat el dret d'ús d'una sèrie de números no poden discriminar altres operadors pel que fa a les seqüències de números utilitzades per donar accés als serveis d'aquests.

9. Tots els operadors i, si s'escau, els fabricants i els comerciants estan obligats a prendre les mesures necessàries per al compliment de les decisions que adopti el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en matèria de numeració, adreçament i denominació.

10. Els usuaris finals tenen, en els termes que determini la normativa de desplegament de la Llei, accés als recursos públics regulats als plans nacionals. Aquesta normativa pot preveure, quan estigui justificat, l'atorgament de drets d'ús de números, noms o adreces als usuaris finals per a determinats rangs que a aquest efecte es defineixin en els plans nacionals o en les seves disposicions de desplegament.

11. Els operadors que explotin xarxes públiques de comunicacions o prestin serveis telefònics disponibles al públic, sempre que sigui tècnicament i econòmicament possible, han d'adoptar les mesures que calgui perquè els usuaris finals puguin tenir accés als serveis utilitzant números no geogràfics a la Unió Europea, i que puguin tenir accés, independentment de la tecnologia i els dispositius utilitzats per l'operador, a tots els números proporcionats a la Unió Europea, inclosos els dels plans nacionals de numeració dels estats membres, els de l'espai europeu de numeració telefònica i els números universals internacionals de trucada gratuïta.

12. El Govern ha de donar suport a l'harmonització de determinats números o sèries de números concrets dins de la Unió Europea quan això promogui al mateix temps el funcionament del mercat interior i el desenvolupament de serveis paneuropeus.

Article 20. *Plans nacionals.*

1. Els plans nacionals i les seves disposicions de desplegament han de designar els serveis per als quals es puguin utilitzar els números i, si s'escau, les adreces i els noms corresponents, inclòs qualsevol requisit relacionat amb la prestació d'aquests serveis i les condicions associades al seu ús, que han de ser proporcionades i no discriminatòries. Així mateix, els plans nacionals i les seves disposicions de desplegament poden incloure els principis de fixació de preus i els preus màxims que es puguin aplicar als efectes de garantir la protecció dels consumidors.

2. El contingut d'aquests plans i el dels actes derivats del seu desplegament i la seva gestió han de ser públics, excepte pel que fa a matèries que puguin afectar la seguretat nacional.

3. A fi de complir amb les obligacions i recomanacions internacionals, o per garantir la disponibilitat suficient de números, adreces i noms, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme pot, mitjançant una ordre que s'ha de publicar amb la deguda antelació a la seva entrada en vigor, i amb l'informe previ preceptiu de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, modificar l'estructura i l'organització dels plans nacionals o, en absència d'aquests o de plans específics per a cada servei, establir mesures sobre l'ús dels recursos numèrics i alfanumèrics necessaris per a la prestació dels serveis. S'han de tenir en compte, a aquests efectes, els interessos dels afectats i les despeses d'adaptació que, de tot això, es deriven per als operadors i per als usuaris.

4. Els plans nacionals o les seves disposicions de desplegament poden establir procediments de selecció competitiva o comparativa per a l'atorgament de drets d'ús de números i noms amb valor econòmic excepcional o que siguin particularment apropiats per a la prestació de determinats serveis d'interès general. Aquests procediments han de respectar els principis de publicitat, concurrència i no-discriminació per a totes les parts interessades.

Article 21. *Conservació dels números de telèfon pels abonats.*

1. Els operadors han de garantir, de conformitat amb el que estableix l'article 47, que els abonats amb números del pla nacional de numeració telefònica puguin conservar, amb sol·licitud prèvia, els números que se'ls hagin assignat, independentment de l'operador que presti el servei. Els supòsits als quals sigui aplicable la conservació de números s'han de fixar mitjançant un reial decret, així com els aspectes tècnics i administratius necessaris perquè aquesta es dugui a terme. En aplicació d'aquest Reial decret i la seva normativa de desplegament, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot fixar, mitjançant una circular, les característiques i les condicions per a la conservació dels números.

2. Els costos derivats de l'actualització dels elements de la xarxa i dels sistemes necessaris per fer possible la conservació dels números els ha de sufragar cada operador sense que tinguin dret a percebre cap indemnització per aquest motiu. Els altres costos que produeixi la conservació dels números de telèfon s'han de repartir, a través de l'acord corresponent, entre els operadors afectats pel canvi. A falta d'acord, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència és la responsable de la resolució. Els preus d'interconnexió per a l'aplicació de les facilitats de conservació dels números han d'estar orientats en funció dels costos i, en cas d'imposar-se quotes directes als abonats, no han de tenir, en cap cas, efectes dissuasius per a l'ús de les facilitats esmentades.

Article 22. *Números harmonitzats per als serveis harmonitzats europeus de valor social.*

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de promoure que la població conegui els números harmonitzats europeus que comencen per les xifres 116 i ha de fomentar la prestació a Espanya dels serveis de valor social per als quals estan reservats aquests números, i els ha de posar a disposició dels interessats en la seva prestació.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'adoptar les iniciatives pertinents perquè els usuaris finals amb discapacitat puguin tenir el millor accés possible als serveis prestats a través dels números harmonitzats europeus que comencen per les xifres 116. En l'atribució d'aquests números, el Ministeri ha d'establir les condicions que facilitin l'accés dels usuaris finals amb discapacitat als serveis que es prestin a través d'aquests.

Entre les condicions referides es poden incloure, en funció del servei de valor social en concret de què es tracti, la de possibilitar la comunicació total a través de veu, text i vídeo perquè les persones amb discapacitat sensorial no quedin excloses.

3. Les administracions públiques competents en la regulació o supervisió de cadascun dels serveis que es prestin a través dels números harmonitzats europeus que comencen per les xifres 116 han de vetllar perquè els ciutadans rebin una informació adequada sobre l'existència i l'ús d'aquests serveis de valor social.

TÍTOL III

Obligacions de servei públic i drets i obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de serveis de comunicacions electròniques

CAPÍTOL I

Obligacions de servei públic

Secció 1a. Delimitació

Article 23. *Delimitació de les obligacions de servei públic.*

1. Aquest capítol té per objecte garantir l'existència de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic d'una qualitat adequada en tot el territori nacional a través d'una competència i una llibertat d'elecció reals, i fer front a les circumstàncies en què les necessitats dels usuaris finals no estiguin ateses de manera satisfactòria pel mercat.

2. Els operadors han de complir el règim d'obligacions de servei públic i de caràcter públic, d'acord amb el que estableix aquest títol. Quan s'imposin obligacions de servei públic, tal com disposa aquest capítol, s'aplica amb caràcter supletori el règim establert per a la concessió de servei públic determinat pel text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

3. El compliment de les obligacions de servei públic en l'explotació de xarxes públiques i en la prestació de serveis de comunicacions electròniques per als quals aquelles siguin exigibles s'ha d'efectuar amb respecte als principis d'igualtat, transparència, no-discriminació, continuïtat, adaptabilitat, disponibilitat i permanència, i d'acord amb els termes i condicions que es determinin mitjançant un reial decret.

4. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme el control i l'exercici de les facultats de l'Administració relatives a les obligacions de servei públic i de caràcter públic a què es refereix aquest article.

5. Quan el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme constati que qualsevol dels serveis a què es refereix aquest article s'està prestant en competència, en condicions de preu, cobertura i qualitat de servei similars a aquelles en què els operadors designats les han de prestar, pot, amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i audiència als interessats, determinar el cessament de la seva prestació com a obligació de servei públic i, en conseqüència, del finançament previst per a aquestes obligacions.

Article 24. *Categories d'obligacions de servei públic.*

Els operadors estan subjectes a les categories següents d'obligacions de servei públic:

- a) El servei universal en els termes continguts a la secció 2a d'aquest capítol.
- b) Altres obligacions de servei públic imposades per raons d'interès general, en la forma i amb les condicions establertes a la secció 3a d'aquest capítol.

Secció 2a. El servei universal

Article 25. *Concepte i àmbit d'aplicació.*

1. S'entén per servei universal el conjunt definit de serveis la prestació dels quals es garanteix per a tots els usuaris finals independentment de la seva localització geogràfica, amb una qualitat determinada i a un preu assequible.

Sota aquest concepte de servei universal cal garantir, en els termes i condicions que el Govern determini mitjançant un reial decret, que:

a) Tots els usuaris finals puguin obtenir una connexió a la xarxa pública de comunicacions electròniques des d'una ubicació fixa sempre que les seves sol·licituds es considerin raonables en els termes que es determinin mitjançant un reial decret i que han d'incloure, entre altres factors, el cost de la seva provisió. La connexió ha de permetre realitzar comunicacions de veu, fax i dades, a velocitat suficient per accedir de manera funcional a Internet. La connexió a la xarxa pública de comunicacions amb capacitat d'accés funcional a Internet ha de permetre comunicacions de dades en banda ampla a una velocitat en sentit descendent d'1 Mbit per segon. El Govern pot actualitzar aquesta velocitat d'acord amb l'evolució social, econòmica i tecnològica, i les condicions de competència en el mercat, tenint en compte els serveis utilitzats per la majoria d'usuaris.

b) Se satisfacin totes les sol·licituds raonables de prestació d'un servei telefònic disponible al públic a través de la connexió a què es refereix el paràgraf anterior, de manera que es permeti efectuar i rebre trucades nacionals i internacionals.

c) Es posi a disposició dels abonats al servei telefònic disponible al públic una guia general de números d'abonats, ja sigui impresa o electrònica, o totes dues, que s'actualitzi, com a mínim, un cop l'any. Mitjançant un reial decret, s'han de determinar els col·lectius d'abonats que poden sol·licitar que se li lliuri la guia impresa. Així mateix, que es posi a disposició de tots els usuaris finals del servei esmentat, inclosos els usuaris de telèfons públics de pagament, almenys un servei d'informació general sobre números d'abonats. Tots els abonats al servei telefònic disponible al públic tenen dret a figurar a la guia general esmentada, sense perjudici, en tot cas, del respecte a les normes que regulin la protecció de les dades personals i el dret a la intimitat.

d) Hi hagi una oferta suficient de telèfons públics de pagament o altres punts d'accés públic a la telefonia vocal en tot el territori nacional que satisfaci raonablement les necessitats dels usuaris finals pel que fa a la cobertura geogràfica, al nombre d'aparells o altres punts d'accés, i a la qualitat dels serveis, garanteixi l'accessibilitat d'aquests telèfons als usuaris amb discapacitats i permeti efectuar de manera gratuïta trucades d'emergència des dels telèfons públics de pagament sense haver d'utilitzar cap forma de pagament mitjançant el número únic de trucades d'emergència 112 i altres números d'emergència espanyols.

e) Els usuaris finals amb discapacitat tinguin accés als serveis inclosos en els paràgrafs b), c) i d) d'aquest apartat, amb un nivell equivalent al dels altres usuaris finals.

f) S'ofereixin als consumidors que siguin persones físiques, d'acord amb condicions transparents, públiques i no discriminatòries, opcions o paquets de tarifes que difereixin de les aplicades en condicions normals d'explotació comercial per tal de garantir, en particular, que les persones amb necessitats socials especials puguin tenir accés a la xarxa i als serveis que componen el concepte de servei universal. Amb el mateix objecte es poden aplicar, quan escaigui, limitacions de preus, tarifes comunes, equiparació geogràfica o altres règims similars a les prestacions incloses en aquest article.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de supervisar l'evolució i el nivell de la tarifació al públic dels conceptes que formen part del servei universal, tant si els presta l'operador designat com si estan disponibles en el mercat en cas que no s'hagin designat operadors amb relació a aquests serveis, en particular pel que fa als nivells nacionals de preus al consum i de rendes.

2. Mitjançant un reial decret, es poden adoptar mesures a fi de garantir que els usuaris finals amb discapacitat també puguin beneficiar-se de la capacitat d'elecció d'operadors de què gaudeixen la majoria d'usuaris finals. Així mateix, es poden establir sistemes d'ajuda directa als consumidors que siguin persones físiques amb rendes baixes o amb necessitats socials especials.

3. Totes les obligacions que s'inclouen en el servei universal estan subjectes als mecanismes de finançament que estableix l'article 27.

4. El Govern, de conformitat amb la normativa comunitària, pot revisar l'abast de les obligacions de servei universal.

Article 26. Designació dels operadors encarregats de la prestació del servei universal.

1. Quan la prestació de qualsevol dels elements integrants del servei universal no quedi garantida pel lliure mercat, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de designar un o més operadors perquè garanteixin la prestació eficient d'aquests elements del servei universal, de manera que quedi coberta la totalitat del territori nacional. A aquests efectes, es poden designar operadors diferents per a la prestació de diversos elements del servei universal, que poden comprendre diferents zones del territori nacional.

2. El sistema de designació d'operadors encarregats de garantir la prestació dels serveis, les prestacions i les ofertes del servei universal s'ha d'establir mitjançant un reial decret, amb subjecció als principis d'eficiència, objectivitat, transparència i no-discriminació, sense excloure a priori la designació de cap empresa. En tot cas, ha de preveure un mecanisme de licitació pública per als serveis, les prestacions i les ofertes esmentats. Aquests procediments de designació han de garantir que la prestació del servei universal es faci de manera rendible i es poden utilitzar com a mitjà per determinar el cost net derivat de les obligacions assignades, als efectes del que disposa l'article 27.1.

3. Quan l'operador designat per a la prestació del servei universal es proposi lliurar una part o la totalitat dels seus actius de xarxa d'accés local a una persona jurídica separada de propietat diferent, n'ha d'informar amb la deguda antelació el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme a fi d'avaluar les repercussions de l'operació prevista en el subministrament d'accés des d'una ubicació fixa i la prestació de serveis telefònics, de conformitat amb l'article 25. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, com a conseqüència de l'avaluació realitzada, pot imposar, modificar o suprimir obligacions a l'operador designat.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot establir objectius de rendiment aplicables a l'operador o operadors designats per a la prestació del servei universal.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de notificar a la Comissió Europea les obligacions de servei universal imposades a l'operador o operadors designats per al compliment d'obligacions de servei universal, així com els canvis relacionats amb aquestes obligacions o amb l'operador o operadors designats.

Article 27. Cost i finançament del servei universal.

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de determinar si l'obligació de la prestació del servei universal pot implicar una càrrega injustificada per als operadors obligats a prestar-los.

En cas que es consideri que aquesta càrrega pot estar injustificada, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de determinar periòdicament el cost net de prestació del servei universal d'acord amb els procediments de designació previstos a l'article 26.2 o en funció de l'estalvi net que l'operador aconseguiria si no tingués l'obligació de prestar el servei universal.

Per determinar aquest estalvi net, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de definir i publicar una metodologia d'acord amb els criteris que s'estableixin mitjançant un reial decret.

2. El cost net de l'obligació de prestació del servei universal s'ha de finançar mitjançant un mecanisme de repartiment, en condicions de transparència i no-discriminació, per part dels operadors que obtinguin per l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques uns ingressos bruts d'explotació anuals superiors a 100 milions d'euros. Aquesta xifra es pot actualitzar o modificar mitjançant un reial decret acordat en Consell de Ministres, amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en funció de l'evolució del mercat i de les quotes que els diferents operadors tenen en cada moment en el mercat.

3. Una vegada fixat aquest cost, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de determinar les aportacions que corresponguin a cadascun dels operadors amb obligacions de contribució al finançament del servei universal.

Aquestes aportacions, així com, si s'escau, les deduccions i exempcions aplicables, s'han de verificar d'acord amb les condicions que s'estableixin per reial decret.

Les aportacions rebudes s'han de dipositar en el Fons nacional del servei universal, que crea aquesta Llei.

4. El Fons nacional del servei universal té per finalitat garantir el finançament del servei universal. Els actius en metàl·lic procedents dels operadors amb obligacions de contribuir al finançament del servei universal s'han de dipositar en aquest fons, en un compte específic designat a aquest efecte. Les despeses de gestió d'aquest compte s'han de deduir del saldo, i els rendiments que es generin, si és el cas, han de minorar la contribució dels aportants.

Es poden dipositar al compte les aportacions efectuades per qualsevol persona física o jurídica que vulgui contribuir, de manera desinteressada, al finançament de qualsevol prestació pròpia del servei universal.

Els operadors subjectes a obligacions de prestació del servei universal han de rebre d'aquest fons la quantitat corresponent al cost net que els suposa l'obligació esmentada, calculat segons el procediment establert en aquest article.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència s'encarrega de la gestió del Fons nacional del servei universal. Mitjançant un reial decret, se n'ha de determinar l'estructura, l'organització, els mecanismes de control i la forma i els terminis en què s'han de fer les aportacions.

5. Mitjançant un reial decret, es pot preveure l'existència d'un mecanisme de compensació directa entre operadors per als casos en què la magnitud del cost no justifiqui els costos de gestió del fons nacional del servei universal.

Secció 3a. Altres obligacions de servei públic

Article 28. Altres obligacions de servei públic.

1. El Govern pot, per necessitats de la defensa nacional, la seguretat pública, la seguretat viària o els serveis que afectin la seguretat de les persones o la protecció civil, imposar als operadors altres obligacions de servei públic diferents de les de servei universal.

2. Així mateix, el Govern pot imposar altres obligacions de servei públic, amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, així com de l'administració territorial competent, motivades per:

- a) Raons de cohesió territorial.
- b) Raons d'extensió de l'ús de nous serveis i tecnologies, en especial a la sanitat, l'educació, l'acció social i la cultura.
- c) Per la necessitat de facilitar la comunicació entre determinats col·lectius que es trobin en circumstàncies especials i estiguin insuficientment atesos amb la finalitat de garantir la suficiència de la seva oferta.
- d) Per la necessitat de facilitar la disponibilitat de serveis que comportin l'acreditació fefaent del contingut del missatge remès o de la seva remissió o recepció.

3. Mitjançant un reial decret, s'ha de regular el procediment d'imposició de les obligacions a què es refereix l'apartat anterior i la forma de finançament.

4. En tot cas, l'obligació d'encaminar les trucades als serveis d'emergència sense dret a contraprestació econòmica de cap tipus l'han d'assumir tant els operadors que prestin serveis de comunicacions electròniques al públic per efectuar trucades nacionals a números d'un pla nacional de numeració telefònica, com els que explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques. Aquesta obligació s'imposa als operadors pel que fa a les trucades dirigides al número de telèfon 112 d'atenció a emergències i a altres

que es determinin mitjançant un reial decret, incloses les que s'efectuïn des de telèfons públics de pagament, sense que calgui utilitzar cap forma de pagament en aquests casos.

En tot cas, el servei de trucades d'emergència ha de ser gratuït per als usuaris, sigui quina sigui l'administració pública responsable de la prestació i independentment del tipus de terminal que s'utilitzi.

Així mateix, els operadors han de posar gratuïtament a disposició de les autoritats receptores d'aquestes trucades la informació que mitjançant un reial decret es determini relativa a la ubicació de la seva procedència.

Mitjançant un reial decret, s'han d'establir criteris per a la precisió i la fiabilitat de la informació facilitada sobre la ubicació de les persones que efectuen trucades als serveis d'emergència.

L'accés als serveis d'emergència per als usuaris finals amb discapacitat ha de ser equivalent al dels altres usuaris finals.

Les autoritats responsables de la prestació dels serveis 112 han de vetllar perquè els ciutadans rebin una informació adequada sobre l'existència i l'ús d'aquest número, en particular mitjançant iniciatives específicament dirigides a les persones que viatgin a altres estats membres de la Unió Europea.

CAPÍTOL II

Drets dels operadors i desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques

Secció 1a. Drets dels operadors a l'ocupació del domini públic, a ser beneficiaris en el procediment d'expropiació forçosa i a l'establiment a favor seu de servituds i de limitacions a la propietat

Article 29. Dret d'ocupació de la propietat privada.

1. Els operadors tenen dret, en els termes d'aquest capítol, a l'ocupació de la propietat privada quan sigui estrictament necessari per a la instal·lació de la xarxa en la mesura prevista en el projecte tècnic presentat, i sempre que no hi hagi altres alternatives tècnicament o econòmicament viables, ja sigui a través de l'expropiació forçosa o mitjançant la declaració de servitud forçosa de pas per a la instal·lació d'infraestructura de xarxes públiques de comunicacions electròniques. En tots dos casos, tenen la condició de beneficiaris als expedients que es tramitin, tal com disposa la legislació sobre expropiació forçosa.

Els operadors han d'assumir els costos que es puguin derivar d'aquesta ocupació.

L'ocupació de la propietat privada s'ha de dur a terme després de la instrucció i la resolució pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del procediment corresponent, en què s'han de complir tots els tràmits i s'han de respectar totes les garanties establertes a favor dels titulars afectats en la legislació d'expropiació forçosa.

2. L'aprovació per l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del projecte tècnic per a l'ocupació de propietat privada ha de dur implícita, en cada cas concret, la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques, als efectes del que preveu la legislació d'expropiació forçosa.

3. Amb caràcter previ a l'aprovació del projecte tècnic, cal obtenir l'informe de l'òrgan de la comunitat autònoma competent en matèria d'ordenació del territori, que s'ha d'emetre en un termini màxim de 30 dies hàbils des de la sol·licitud. Si el projecte afecta una àrea geogràfica rellevant o pot tenir afeccions ambientals, el termini s'amplia fins a tres mesos. Així mateix, cal obtenir l'informe dels ajuntaments afectats sobre compatibilitat del projecte tècnic amb l'ordenació urbanística vigent, que s'ha d'emetre en un termini de 30 dies des de la recepció de la sol·licitud.

4. Per a les expropiacions que es duiguin a terme per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques lligades de manera específica al compliment

d'obligacions de servei públic, cal seguir el procediment especial d'urgència establert a la Llei d'expropiació forçosa, quan així es faci constar a la resolució de l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que aprovi el projecte tècnic corresponent.

Article 30. *Dret d'ocupació del domini públic.*

Els operadors tenen dret, en els termes d'aquest capítol, a l'ocupació del domini públic en la mesura que això sigui necessari per a l'establiment de la xarxa pública de comunicacions electròniques de què es tracti.

Els titulars del domini públic han de garantir l'accés de tots els operadors a aquest domini en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries, sense que en cap cas es pugui establir cap dret preferent o exclusiu algun d'accés o ocupació del domini públic esmentat en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En particular, l'ocupació o el dret d'ús de domini públic per a la instal·lació o explotació d'una xarxa no es pot atorgar o assignar mitjançant procediments de licitació.

Article 31. *Normativa aplicable a l'ocupació del domini públic i la propietat privada.*

1. La normativa dictada per qualsevol administració pública que afecti el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques ha de reconèixer, en tot cas, el dret d'ocupació del domini públic o la propietat privada per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques de conformitat amb el que disposa aquest títol.

2. Les normes que dictin les administracions corresponents, de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior, han de complir, almenys, els requisits següents:

a) Ser publicades en un diari oficial de l'àmbit corresponent a l'administració competent, així com a la pàgina web d'aquesta administració pública i, en tot cas, ser accessibles per mitjans electrònics.

b) Preveure un procediment ràpid, senzill, eficient i no discriminatori de resolució de les sol·licituds d'ocupació, que no pot excedir de sis mesos comptats a partir de la presentació de la sol·licitud, excepte en el cas d'expropiació.

c) Garantir la transparència dels procediments i que les normes aplicables fomentin una competència lleial i efectiva entre els operadors.

d) Garantir el respecte dels límits imposats a la intervenció administrativa en aquesta Llei en protecció dels drets dels operadors. En particular, l'exigència de documentació que els operadors hagin d'aportar ha d'estar motivada, tenir una justificació objectiva, ser proporcionada al fi perseguit i limitar-se al que sigui estrictament necessari.

3. Si les administracions públiques reguladores o titulars del domini públic a què es refereix aquest article tenen la propietat, total o parcial, o exerceixen el control directe o indirecte d'operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, han de mantenir una separació estructural entre els operadors esmentats i els òrgans encarregats de la regulació i gestió dels drets d'ús del domini públic corresponent.

Article 32. *Ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública o privada.*

1. Els operadors de comunicacions electròniques poden establir de manera voluntària acords entre si per determinar les condicions per a la ubicació o l'ús compartit de les seves infraestructures, amb plena subjecció a la normativa de defensa de la competència.

Les administracions públiques han de fomentar l'establiment d'acords voluntaris entre operadors per a la ubicació compartida i l'ús compartit d'infraestructures situades en béns de titularitat pública o privada, en particular amb vista al desplegament d'elements de les xarxes ràpides i ultrarràpides de comunicacions electròniques.

2. La ubicació compartida d'infraestructures i recursos associats i l'ús compartit del domini públic o la propietat privada també es poden imposar de manera obligatòria als operadors que tinguin dret a l'ocupació de la propietat pública o privada. A aquest efecte, en els termes que es determinin mitjançant un reial decret, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, amb tràmit previ d'audiència als operadors afectats i de manera motivada, pot imposar, amb caràcter general o per a casos concrets, l'ús compartit del domini públic o la propietat privada en què s'han d'establir les xarxes públiques de comunicacions electròniques o l'ús compartit de les infraestructures i recursos associats.

Quan una administració pública competent consideri que, per raons de medi ambient, salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial, és procedent la imposició de l'ús compartit del domini públic o la propietat privada, pot instar de manera motivada el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme perquè iniciï el procediment definit al paràgraf anterior. En aquests casos, abans que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme imposi l'ús compartit del domini públic o la propietat privada, cal que aquest departament ministerial efectui un tràmit perquè l'administració pública competent que ha instat el procediment pugui fer al·legacions durant un termini de 15 dies hàbils.

3. Les mesures adoptades de conformitat amb aquest article han de ser objectives, transparents, no discriminatòries i proporcionades. Quan escaigui, aquestes mesures s'han d'aplicar de manera coordinada amb les administracions competents corresponents.

Article 33. *Altres servituds i limitacions a la propietat.*

1. La protecció del domini públic radioelèctric té com a finalitat que s'aprofiti de manera òptima, evitar-ne la degradació i mantenir un nivell adequat de qualitat en el funcionament dels diferents serveis de radiocomunicacions.

Es poden establir les limitacions a la propietat i a la intensitat de camp elèctric i les servituds que siguin necessàries per a la protecció radioelèctrica de determinades instal·lacions, o per assegurar el funcionament adequat d'estacions o instal·lacions radioelèctriques utilitzades per a la prestació de serveis públics, per motius de seguretat pública o quan calgui en virtut d'acords internacionals, en els termes de la disposició addicional segona i les normes de desplegament d'aquesta Llei.

2. Així mateix, es poden imposar límits als drets d'ús del domini públic radioelèctric per a la protecció d'altres béns jurídicament protegits prevalents o de serveis públics que es puguin veure afectats per l'ús d'aquest domini públic, en els termes que es determinin mitjançant un reial decret. En la imposició d'aquests límits cal efectuar un tràmit previ d'audiència als titulars dels drets d'ús del domini públic radioelèctric que es poden veure afectats, i s'han de respectar els principis de transparència i publicitat.

Secció 2a. *Normativa de les administracions públiques que afecti el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques*

Article 34. *Col·laboració entre administracions públiques en el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.*

1. L'Administració de l'Estat i les administracions públiques han de col·laborar a través dels mecanismes previstos en aquesta Llei i en la resta de l'ordenament jurídic, a fi de fer efectiu el dret dels operadors de comunicacions electròniques d'ocupar la propietat pública i privada per desplegar les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

2. Les xarxes públiques de comunicacions electròniques constitueixen equipament de caràcter bàsic, i la seva previsió en els instruments de planificació urbanística té el caràcter de determinacions estructurants. La instal·lació i el desplegament d'aquestes xarxes constitueixen obres d'interès general.

3. La normativa elaborada per les administracions públiques que afecti el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques i els instruments de planificació territorial o urbanística han de recollir les disposicions necessàries per impulsar o facilitar el desplegament d'infraestructures de xarxes de comunicacions

electròniques en el seu àmbit territorial, en particular, per garantir la lliure competència en la instal·lació de xarxes i en la prestació de serveis de comunicacions electròniques, i la disponibilitat d'una oferta suficient de llocs i espais físics en què els operadors decideixin ubicar les seves infraestructures.

D'aquesta manera, la normativa o els instruments de planificació no poden establir restriccions absolutes o desproporcionades al dret d'ocupació del domini públic i privat dels operadors ni imposar solucions tecnològiques concretes, itineraris o ubicacions determinades on instal·lar infraestructures de xarxa de comunicacions electròniques. En aquest sentit, quan una condició pugui implicar la impossibilitat de dur a terme l'ocupació del domini públic o la propietat privada, l'establiment d'aquesta condició ha d'estar plenament justificat i ha d'anar acompanyat de les alternatives necessàries per garantir el dret d'ocupació dels operadors i el seu exercici en igualtat de condicions.

Les administracions públiques han de contribuir a garantir i fer real una oferta suficient de llocs i espais físics en què els operadors decideixin ubicar les seves infraestructures, i han d'identificar aquests llocs i espais físics per poder-hi complir el doble objectiu que els operadors puguin ubicar les seves infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques, així com l'obtenció d'un desplegament de les xarxes ordenat des del punt de vista territorial.

4. La normativa elaborada per les administracions públiques en l'exercici de les seves competències que afecti el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques i els instruments de planificació territorial o urbanística han de complir amb el que disposa la normativa sectorial de telecomunicacions. En particular, han de respectar els paràmetres i requeriments tècnics essencials necessaris per garantir el funcionament de les diferents xarxes i serveis de comunicacions electròniques, establerts en la disposició addicional onzena i en les normes reglamentàries aprovades en matèria de telecomunicacions, i els límits en els nivells d'emissió radioelèctrica tolerable fixats per l'Estat.

En l'exercici de la seva iniciativa normativa, quan aquesta afecti el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, les administracions públiques han d'actuar d'acord amb els principis de necessitat, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, accessibilitat, simplicitat i eficàcia.

Els operadors no tenen obligació d'aportar la documentació o informació de qualsevol naturalesa que ja estigui en mans de l'Administració. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'establir, mitjançant un reial decret, la manera com s'ha de facilitar a les administracions públiques la informació que necessitin per a l'exercici de les seves pròpies competències.

5. Els operadors han de fer ús de les canalitzacions subterrànies o a l'interior de les edificacions que permetin el desplegament i l'explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Quan aquestes canalitzacions no existeixin o no es puguin utilitzar per raons tècniques o econòmiques, els operadors poden efectuar desplegaments aeris seguint els ja existents.

Igualment, en els mateixos casos, els operadors poden efectuar per façanes desplegament de cables i equips que constitueixin xarxes públiques de comunicacions electròniques i els recursos associats, si bé per a això han d'utilitzar, en la mesura del possible, els desplegaments, canalitzacions, instal·lacions i equips prèviament instal·lats.

Els desplegaments aeris i per façanes no es poden fer en casos justificats d'edificacions del patrimoni històric-artístic o que puguin afectar la seguretat pública.

6. Per a la instal·lació de les estacions o infraestructures radioelèctriques utilitzades per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic a què es refereix la disposició addicional tercera de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats serveis, no es pot exigir l'obtenció de llicència prèvia d'instal·lacions, de funcionament o d'activitat, ni d'altres de classe similar o anàlogues, en els termes indicats a la Llei esmentada.

Per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques o d'estacions radioelèctriques en domini privat diferents de les assenyalades al paràgraf anterior, no es pot exigir per part de les administracions públiques competents l'obtenció de llicència o autorització prèvia d'instal·lacions, de funcionament o d'activitat, o de caràcter mediambiental, ni altres llicències o aprovacions de classe similar o anàlogues que sotmetin a una autorització prèvia la instal·lació esmentada, en cas que l'operador hagi presentat a l'administració pública competent per a l'atorgament de la llicència o autorització un pla de desplegament o instal·lació de xarxa de comunicacions electròniques en què es recullin les infraestructures o estacions, i sempre que el pla l'hagi aprovat l'administració corresponent.

En el pla de desplegament o instal·lació, l'operador ha de preveure els supòsits en què s'hagin d'efectuar desplegaments aeris o per façanes de cables i equips en els termes indicats a l'apartat anterior.

Aquest pla de desplegament o instal·lació que ha de presentar l'operador ha d'estar subjecte al contingut i ha de respectar les condicions tècniques exigides mitjançant un real decret acordat en Consell de Ministres.

El pla de desplegament o instal·lació de xarxa pública de comunicacions electròniques s'entén com a aprovat si, un cop transcorreguts dos mesos des de la presentació, l'administració pública competent no ha dictat cap resolució expressa.

Les llicències o autoritzacions prèvies que, d'acord amb els paràgrafs anteriors, no es puguin exigir, s'han de substituir per declaracions responsables, de conformitat amb el que estableix l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, relatives al compliment de les previsions legals establertes en la normativa vigent. En tot cas, el declarant ha d'estar en possessió del justificant de pagament del tribut corresponent quan sigui preceptiu.

La declaració responsable ha de contenir una manifestació explícita del compliment dels requisits que siguin exigibles d'acord amb la normativa vigent, inclòs, si s'escau, estar en possessió de la documentació que així ho acrediti.

Quan calgui efectuar diverses actuacions relacionades amb la infraestructura o l'estació radioelèctrica, les declaracions responsables s'han de tramitar conjuntament sempre que això resulti possible.

La presentació de la declaració responsable, amb el consegüent efecte d'habilitació a partir d'aquest moment per executar la instal·lació, no ha de prejudicar de cap manera la situació i l'acomodament efectiu de les condicions de la infraestructura o l'estació radioelèctrica a la normativa aplicable, ni ha de limitar l'exercici de les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció i, en general, de control, que l'administració en qualsevol ordre, estatal, autonòmic o local, tingui atribuïdes d'acord amb l'ordenament sectorial aplicable en cada cas.

La inexactitud, falsedat o omisió, de caràcter essencial, en qualsevol dada, manifestació o document que acompanyi o incorpori una declaració responsable, o la no-presentació de la declaració responsable, determina la impossibilitat d'explotar la instal·lació i, si s'escau, l'obligació de retirar-la des del moment en què es tingui constància d'aquests fets, sense perjudici de les responsabilitats penals, civils o administratives que se'n derivin.

Els elements de la declaració responsable que tenen aquest caràcter essencial s'han d'establir reglamentàriament.

7. En cas que sobre una infraestructura de xarxa pública de comunicacions electròniques, fixa o mòbil, incloses les estacions radioelèctriques de comunicacions electròniques, tant si està ubicada en domini públic o privat, es duguin a terme actuacions d'innovació tecnològica o adaptació tècnica que suposin la incorporació d'equipament nou o la realització d'emissions radioelèctriques en noves bandes de freqüències o amb altres tecnologies, sense variar els elements d'obra civil i pal, no cal cap tipus de concessió, autorització o llicència nova o modificació de l'existent o declaració responsable o comunicació prèvia a les administracions públiques competents per raons d'ordenació del territori, urbanisme o mediambientals.

8. Quan les administracions públiques elaborin projectes que impliquin la variació en la ubicació d'una infraestructura o un element de la xarxa de transmissió de comunicacions electròniques, han de donar audiència prèvia a l'operador titular de la infraestructura afectada, per tal que efectuï les al·legacions pertinents sobre els aspectes tècnics, econòmics i de qualsevol altra índole respecte a la variació projectada.

Article 35. Mecanismes de col·laboració entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques tenen els deures d'informació recíproca i de col·laboració i cooperació mútues en l'exercici de les seves actuacions de regulació i que puguin afectar les telecomunicacions, tal com estableix l'ordenament vigent.

Aquesta col·laboració s'articula, entre d'altres, a través dels mecanismes establerts als apartats següents, que es poden complementar mitjançant acords de coordinació i cooperació entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques competents, i es garanteix en tot cas un tràmit d'audiència per als interessats.

2. Els òrgans encarregats dels procediments d'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planificació territorial o urbanística que afectin el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques han d'obtenir l'informe corresponent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. Aquest informe ha de versar sobre l'adequació dels instruments de planificació a aquesta Llei i a la normativa sectorial de telecomunicacions, i sobre les necessitats de xarxes públiques de comunicacions electròniques en l'àmbit territorial a què es refereixin.

L'informe preceptiu ha de ser previ a l'aprovació de l'instrument de planificació de què es tracti, i té caràcter vinculant pel que fa a la seva adequació a la normativa sectorial de telecomunicacions, en particular, al règim jurídic de les telecomunicacions establert per aquesta Llei i la seva normativa de desplegament, i a les necessitats de xarxes públiques de comunicacions electròniques. Així mateix, l'informe ha d'assenyalar expressament els punts i aspectes respecte dels quals s'emet amb aquest caràcter vinculant.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'emetre l'informe en un termini màxim de tres mesos. Sense perjudici del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, un cop transcorregut aquest termini, l'informe s'entén com a emès amb caràcter favorable i es pot continuar amb la tramitació de l'instrument de planificació.

Si no s'ha sol·licitat l'informe preceptiu, no es pot aprovar l'instrument de planificació territorial o urbanística corresponent pel que fa a l'exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions.

En cas que l'informe no sigui favorable, els òrgans encarregats de la tramitació dels procediments d'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planificació territorial o urbanística disposen d'un termini màxim d'un mes, a comptar des de la recepció de l'informe, per remetre al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme les seves al·legacions a l'informe, motivades per raons de medi ambient, salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a la vista de les al·legacions presentades, ha d'emetre un nou informe en el termini màxim d'un mes a comptar des de la recepció de les al·legacions. Sense perjudici del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, un cop transcorregut aquest termini, l'informe s'entén com a emès amb caràcter favorable i es pot continuar amb la tramitació de l'instrument de planificació. L'informe té caràcter vinculant, de manera que si aquest torna a ser no favorable, no es pot aprovar l'instrument de planificació territorial o urbanística corresponent pel que fa a l'exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions.

3. Mitjançant una ordre, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme pot establir la manera com s'han de sol·licitar els informes a què es refereix l'apartat anterior i la informació que ha de facilitar l'òrgan sol·licitant, en funció del tipus d'instrument de

planificació territorial o urbanística, i es pot exigir a les administracions públiques competents la seva tramitació per via electrònica.

4. En la mesura que la instal·lació i el desplegament de les xarxes de comunicacions electròniques constitueixen obres d'interès general, el conjunt d'administracions públiques tenen l'obligació de facilitar el desplegament d'infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques en el seu àmbit territorial, per a la qual cosa han de donar compliment als deures d'informació recíproca i de col·laboració i cooperació mútues en l'exercici de les seves actuacions i de les seves competències.

En defecte d'acord entre les administracions públiques, quan quedi plenament justificada la necessitat de xarxes públiques de comunicacions electròniques, i sempre que es compleixin els paràmetres i requeriments tècnics essencials per garantir el funcionament de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques establerts a l'apartat 4 de l'article anterior, el Consell de Ministres pot autoritzar la ubicació o l'itinerari concret d'una infraestructura de xarxa de comunicacions electròniques, i en aquest cas l'administració pública competent ha d'incorporar necessàriament en els seus respectius instruments d'ordenació les rectificacions imprescindibles per acomodar les seves determinacions a aquelles.

5. La tramitació per part de l'administració pública competent d'una mesura cautelar que impedeixi o paralitzi o d'una resolució que denegui la instal·lació de la infraestructura de xarxa que compleixi els paràmetres i requeriments tècnics essencials per garantir el funcionament de les diferents xarxes i serveis de comunicacions electròniques establerts a l'apartat 4 de l'article anterior, excepte en edificacions del patrimoni historicoartístic, ha de ser objecte d'un informe previ preceptiu del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, que es pot emetre en un termini màxim d'un mes i que s'ha d'evacuar, si s'escau, després dels intents corresponents de trobar una solució negociada amb els òrgans encarregats de la tramitació de la mesura o resolució esmentada.

Sense perjudici del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, un cop transcorregut el termini esmentat, l'informe s'entén com a emès amb caràcter favorable i es pot continuar amb la tramitació de la mesura o resolució.

Si no se sol·licita l'informe preceptiu, o en el supòsit que l'informe no sigui favorable, no es pot aprovar la mesura o resolució.

6. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de promoure, amb l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació, l'elaboració d'un model tipus de declaració responsable a què es refereix l'apartat 6 de l'article anterior.

7. Igualment, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'aprovar recomanacions per a l'elaboració per part de les administracions públiques competents de les normes o instruments que es tracten en aquesta secció, que poden contenir models d'ordenances municipals elaborats conjuntament amb l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació. En el cas dels municipis, es pot substituir la sol·licitud d'informe a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article per la presentació al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del projecte d'instrument acompanyat de la declaració de l'alcalde del municipi que acrediti el compliment de les recomanacions.

8. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot crear, mitjançant un reial decret, un punt d'informació únic a través del qual els operadors de comunicacions electròniques accedeixin per via electrònica a tota la informació sobre les condicions i els procediments aplicables per a la instal·lació i el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques i els recursos associats.

Les comunitats autònomes i les corporacions locals poden, mitjançant la subscripció d'un conveni de col·laboració amb el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, adherir-se al punt d'informació únic, i en aquest cas, els operadors de comunicacions electròniques han de presentar en format electrònic a través d'aquest punt les declaracions responsables a què es refereix l'apartat 6 de l'article anterior i els permisos de tota índole per ocupar domini públic i privat necessari per al desplegament de les xarxes que vagin dirigides a la comunitat autònoma o corporació local respectiva.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme és l'encarregat de gestionar el punt d'informació únic, i s'ha d'ocupar de remetre a la comunitat autònoma o corporació local que s'hagi adherit a aquest punt totes les declaracions responsables i sol·licituds que els hagin presentat els operadors de comunicacions electròniques per a la instal·lació i el desplegament de xarxes de comunicacions electròniques i els recursos associats.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, les comunitats autònomes i l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació han de fomentar l'ús d'aquest punt d'informació únic per part del conjunt de les administracions públiques amb vista a reduir càrregues i costos administratius, facilitar la interlocució dels operadors amb l'administració i simplificar el compliment dels tràmits administratius.

Article 36. Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització i en obres civils finançades amb recursos públics.

1. Quan s'emprenguin projectes d'urbanització, el projecte tècnic d'urbanització ha de preveure la instal·lació d'infraestructura d'obra civil per facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques, i es poden incloure addicionalment elements i equips de xarxa passius en els termes que determini la normativa tècnica de telecomunicacions que es dicti en desplegament d'aquest article.

Les infraestructures que s'instal·lin per facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques d'acord amb el paràgraf anterior formen part del conjunt resultant de les obres d'urbanització i passen a integrar-se en el domini públic municipal. L'administració pública titular del domini públic esmentat ha de posar aquestes infraestructures a disposició dels operadors interessats en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

Mitjançant un reial decret, s'ha d'establir el dimensionament i les característiques tècniques mínimes que han de complir aquestes infraestructures.

2. En les obres civils finançades totalment o parcialment amb recursos públics cal preveure, en els supòsits i les condicions que es determinin mitjançant un reial decret, la instal·lació de recursos associats i altres infraestructures d'obra civil per facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques, que s'han de posar a disposició dels operadors interessats en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

Secció 3a. Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques

Article 37. Accés a les infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

1. Les administracions públiques titulars d'infraestructures susceptibles d'utilitzar-se per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques han de facilitar l'accés a aquestes infraestructures, sempre que l'accés no comprometi la continuïtat ni la seguretat de la prestació dels serveis de caràcter públic que els titulars duguin a terme en les seves infraestructures, en condicions objectives, de transparència i no-discriminació als operadors que instal·lin o explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques, sense que en cap cas es pugui establir cap dret preferent o exclusiu d'accés a les infraestructures en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En particular, l'accés a les infraestructures per a la instal·lació o l'explotació d'una xarxa no es pot atorgar ni reconèixer mitjançant procediments de licitació.

2. Les entitats o societats encarregades de la gestió d'infraestructures de transport de competència estatal, així com les empreses i els operadors d'altres sectors diferents del de les comunicacions electròniques, que siguin titulars o gestores d'infraestructures en el domini públic de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les entitats locals o beneficiàries d'expropiacions forçoses, i que siguin susceptibles d'utilitzar-se per al

desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, han de facilitar l'accés a les infraestructures als operadors que instal·lin o explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques, sempre que aquest accés no comprometi la continuïtat ni la seguretat de la prestació dels serveis que el titular duu a terme en les seves infraestructures. En particular, aquest accés es reconeix amb relació a les infraestructures viàries, ferroviàries, de ports, d'aeroports, de proveïment d'aigua, de sanejament i de transport i distribució de gas i electricitat. L'accés s'ha de facilitar en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

3. Per infraestructures susceptibles d'utilitzar-se per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques s'entenen els tubs, pals, conductes, caixes, cambres, armaris i qualsevol recurs associat que es pugui utilitzar per desplegar i albergar cables de comunicacions electròniques, equips, dispositius o qualsevol altre recurs anàleg necessari per al desplegament i la instal·lació de les xarxes.

4. Cal determinar mitjançant un reial decret els procediments, els terminis, els requisits i les condicions en què es facilitarà l'accés a les infraestructures susceptibles d'utilitzar-se per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, així com les causes per les quals es pot denegar l'accés.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot exigir a les administracions públiques i les seves entitats i societats, així com a les empreses i operadors a què es refereixen els dos primers apartats d'aquest article, que subministrin la informació necessària per elaborar de manera coordinada un inventari detallat de la naturalesa, la disponibilitat i l'emplaçament geogràfic de les infraestructures susceptibles d'utilitzar-se per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques. Aquest inventari s'ha de facilitar als operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

6. Les parts han de negociar lliurement els acords de l'accés a què es refereix aquest article i les seves condicions, incloses les contraprestacions econòmiques. Qualsevol de les parts pot presentar un conflicte sobre l'accés i les seves condicions davant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la qual, amb audiència prèvia de les parts, ha de dictar resolució vinculant sobre les qüestions objecte del conflicte, en el termini indicat a la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, sense perjudici que es puguin adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicti la resolució definitiva.

7. Les administracions públiques titulars de les infraestructures a què es fa referència en aquest article tenen dret a establir les compensacions econòmiques que corresponguin per l'ús que en facin els operadors.

Article 38. Accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal.

1. Els òrgans o ens pertanyents a l'Administració General de l'Estat, així com qualsevol altra entitat o societat encarregada de la gestió d'infraestructures de transport de competència estatal que presti, directament o a través d'entitats o societats intermèdies, serveis de comunicacions electròniques, o comercialitzi l'explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques, han de negociar amb els operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques interessats en l'accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques de les quals siguin titulars.

2. Les condicions per a l'accés o ús d'aquestes xarxes han de ser equitatives, no discriminatòries, objectives, transparents, neutrals i a preus de mercat, sempre que es garanteixi almenys la recuperació del cost de les inversions i de l'operació i el manteniment, per a tots els operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques, inclosos els pertanyents o vinculats als òrgans o ens esmentats, sense que en cap cas es pugui establir cap dret preferent o exclusiu d'accés o ús a les xarxes en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En tot cas, cal preservar la seguretat de les infraestructures de transport en què estan instal·lades les xarxes de comunicacions electròniques a què es refereix aquest article, i la dels serveis que es presten en aquestes infraestructures.

3. Les parts han d'acordar lliurement els acords de l'accés o ús a què es refereix aquest article, a partir de les condicions establertes a l'apartat anterior. Qualsevol de les parts pot presentar un conflicte sobre l'accés i les seves condicions davant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la qual, amb audiència prèvia de les parts, ha de dictar resolució vinculant sobre les qüestions objecte del conflicte, en el termini indicat a la llei de creació d'aquesta Comissió, sense perjudici que es puguin adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicti la resolució definitiva.

CAPÍTOL III

Secret de les comunicacions i protecció de les dades personals i drets i obligacions de caràcter públic vinculats amb les xarxes i serveis de comunicacions electròniques

Article 39. *Secret de les comunicacions.*

1. Els operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o que presten serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic han de garantir el secret de les comunicacions, de conformitat amb els articles 18.3 i 55.2 de la Constitució, i han d'adoptar les mesures tècniques necessàries.

2. Els operadors estan obligats a dur a terme les intercepcions que s'autoritzen d'acord amb el que estableixen l'article 579 de la Llei d'enjudiciament criminal, la Llei orgànica 2/2002, de 6 de maig, reguladora del control judicial previ del Centre Nacional d'Intel·ligència, i altres normes amb rang de llei orgànica. Així mateix, han d'adoptar a costa seva les mesures que s'estableixen en aquest article i en els reglaments corresponents.

3. La intercepció a què es refereix l'apartat anterior s'ha de facilitar per a qualsevol comunicació que tingui com a origen o destinació el punt de terminació de xarxa o el terminal específic que es determini a partir de l'ordre d'intercepció legal, fins i tot encara que estigui destinada a dispositiu d'emmagatzematge o processament de la informació; així mateix, la intercepció es pot dur a terme sobre un terminal conegut i amb unes dades d'ubicació temporal per a comunicacions des de locals públics. Quan no hi hagi una vinculació fixa entre el subjecte de la intercepció i el terminal utilitzat, aquest es pot determinar dinàmicament quan el subjecte de la intercepció l'activi per a la comunicació mitjançant un codi d'identificació personal.

4. L'accés s'ha de facilitar per a tot tipus de comunicacions electròniques, en particular, per la seva penetració i cobertura, per a les que es realitzin mitjançant qualsevol modalitat dels serveis de telefonia i de transmissió de dades, ja sigui comunicacions de vídeo, àudio, intercanvi de missatges, fitxers o transmissió de facsímils.

L'accés facilitat serveix tant per a la supervisió com per a la transmissió als centres de recepció de les intercepcions de la comunicació electrònica interceptada i la informació relativa a la intercepció, i ha de permetre obtenir el senyal amb què es duu a terme la comunicació.

5. Els subjectes obligats han de facilitar a l'agent facultat, llevat que per les característiques del servei no estiguin a la seva disposició, les dades indicades en l'ordre d'intercepció legal, d'entre les que s'indiquen tot seguit:

a) Identitat o identitats del subjecte objecte de la mesura de la intercepció.

S'entén per identitat: etiqueta tècnica que pot representar l'origen o la destinació de qualsevol trànsit de comunicacions electròniques, en general identificada mitjançant un número d'identitat de comunicacions electròniques físic (per exemple, un número de telèfon) o un codi d'identitat de comunicacions electròniques lògic o virtual (per exemple, un número personal) que l'abonat pot assignar a un accés físic cas a cas.

b) Identitat o identitats de les altres parts involucrades en la comunicació electrònica.

c) Serveis bàsics utilitzats.

d) Serveis suplementaris utilitzats.

- e) Adreça de la comunicació.
- f) Indicació de resposta.
- g) Causa de finalització.
- h) Marques temporals.
- i) Informació de localització.
- j) Informació intercanviada a través del canal de control o senyalització.

6. A més de la informació relativa a la intercepció que preveu l'apartat anterior, els subjectes obligats han de facilitar a l'agent facultat, llevat que per les característiques del servei no estiguin a la seva disposició, de qualsevol de les parts que intervinguin en la comunicació que siguin clients del subjecte obligat, les dades següents:

- a) Identificació de la persona física o jurídica.
- b) Domicili en què el proveïdor efectua les notificacions.

I, encara que no sigui abonat, si el servei de què es tracta permet disposar d'alguna de les següents:

- c) Número de titular de servei (tant el número de directori com totes les identifications de comunicacions electròniques de l'abonat).
- d) Número d'identificació del terminal.
- e) Número de compte assignat pel proveïdor de serveis d'Internet.
- f) Adreça de correu electrònic.

7. Juntament amb les dades que preveuen els apartats anteriors, els subjectes obligats han de facilitar, llevat que per les característiques del servei no estigui a la seva disposició, informació de la situació geogràfica del terminal o el punt de terminació de xarxa origen de la trucada, i de la destinació de la trucada. En cas de serveis mòbils, cal proporcionar una posició al més exacta possible del punt de comunicació i, en tot cas, la identificació, la localització i el tipus de l'estació base afectada.

8. Els subjectes obligats han de facilitar a l'agent facultat, d'entre les dades que preveuen els apartats 5, 6 i 7 d'aquest article, només les que estiguin incloses en l'ordre d'intercepció legal.

9. Amb caràcter previ a l'execució de l'ordre d'intercepció legal, els subjectes obligats han de facilitar a l'agent facultat informació sobre els serveis i les característiques del sistema de telecomunicació que utilitzen els subjectes objecte de la mesura de la intercepció i, si disposen d'aquestes dades, els noms dels abonats corresponents amb els seus números de document nacional d'identitat, targeta d'identitat d'estranger o passaport, en el cas de persones físiques, o la denominació i el codi d'identificació fiscal, en el cas de persones jurídiques.

10. Els subjectes obligats han de tenir en tot moment preparades una o més interfícies a través de les quals les comunicacions electròniques interceptades i la informació relativa a la intercepció es transmetran als centres de recepció de les intercepcions. Les característiques d'aquestes interfícies i el format per a la transmissió de les comunicacions interceptades a aquests centres estan subjectes a les especificacions tècniques que estableixi el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

11. En cas que els subjectes obligats apliquin a les comunicacions objecte d'intercepció legal algun procediment de compressió, encriptació, digitalització o qualsevol altre tipus de codificació, han de lliurar les que estiguin desproveïdes dels efectes d'aquests procediments, sempre que siguin reversibles.

Les comunicacions interceptades s'han de proveir al centre de recepció de les intercepcions amb una qualitat no inferior a la que obté el destinatari de la comunicació.

Article 40. *Intercepció de les comunicacions electròniques pels serveis tècnics.*

1. Amb ple respecte al dret al secret de les comunicacions i a l'exigència, de conformitat amb el que estableix la Llei d'enjudiciament criminal, d'autorització judicial per

a la intercepció de continguts, quan per a la realització de les tasques de control per a un ús eficaç del domini públic radioelèctric o per a la localització d'interferències perjudicials sigui necessària la utilització d'equips, infraestructures i instal·lacions tècniques d'intercepció de senyals no dirigides al públic en general, és aplicable el següent:

a) L'administració de les telecomunicacions ha de dissenyar i establir els seus sistemes tècnics d'intercepció de senyals de manera que es redueixi al mínim el risc d'afectar els continguts de les comunicacions.

b) Quan, com a conseqüència de les intercepcions tècniques efectuades, quedi constància dels continguts, els suports en què apareguin s'han de custodiar fins a la finalització, si s'escau, de l'expedient sancionador que se'n derivi o, en qualsevol altre cas, s'han de destruir immediatament. En cap circumstància poden ser objecte de divulgació.

2. S'apliquen les mateixes regles per a la vigilància de l'ús adequat de les xarxes i la prestació correcta dels serveis de comunicacions electròniques.

3. El que estableix aquest article s'entén sense perjudici de les facultats que l'article 60 atribueix a l'Administració.

Article 41. *Protecció de les dades de caràcter personal.*

1. Els operadors que explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques o que prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, incloses les xarxes públiques de comunicacions que donin suport a dispositius d'identificació i recopilació de dades, han d'adoptar les mesures tècniques i de gestió adequades per preservar la seguretat en l'explotació de la seva xarxa o en la prestació dels seus serveis, amb la finalitat de garantir la protecció de les dades de caràcter personal. Aquestes mesures han d'incloure, com a mínim:

a) La garantia que només el personal autoritzat tingui accés a les dades personals per a fins autoritzats per la llei.

b) La protecció de les dades personals emmagatzemades o transmeses de la destrucció accidental o il·lícita, la pèrdua o alteració accidentals o l'emmagatzematge, tractament, accés o revelació no autoritzats o il·lícits.

c) La garantia de l'aplicació efectiva d'una política de seguretat respecte al tractament de dades personals.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en l'exercici de la seva competència de garantia de la seguretat en el tractament de dades de caràcter personal, pot examinar les mesures adoptades pels operadors que explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques o que prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, i pot formular recomanacions sobre les millors pràctiques respecte al nivell de seguretat que s'hauria d'aconseguir amb aquestes mesures.

2. En cas que hi hagi un risc particular de violació de la seguretat de la xarxa pública o del servei de comunicacions electròniques, l'operador que exploti la xarxa o presti el servei de comunicacions electròniques ha d'informar els abonats sobre aquest risc i sobre les mesures que cal adoptar.

3. En cas de violació de les dades personals, l'operador de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic ho ha de notificar sense dilacions indegudes a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades. Si la violació de les dades pot afectar negativament la intimitat o les dades personals d'un abonat o particular, l'operador ho ha de notificar també a l'abonat o particular sense dilacions indegudes.

La notificació d'una violació de les dades personals a un abonat o particular afectat no és necessària si el proveïdor ha provat a satisfacció de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades que ha aplicat les mesures de protecció tecnològica convenientes i que aquestes mesures s'han aplicat a les dades afectades per la violació de seguretat. Unes mesures de protecció d'aquestes característiques podrien ser les que converteixen les dades en incomprendibles per a qualsevol persona que no estigui autoritzada a accedir-hi.

Sense perjudici de l'obligació del proveïdor d'informar els abonats o particulars afectats, si el proveïdor no ha notificat ja a l'abonat o al particular la violació de les dades personals, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades pot exigir-li que ho faci, una vegada avaluats els possibles efectes adversos de la violació.

En la notificació a l'abonat o al particular, cal descriure almenys la naturalesa de la violació de les dades personals i els punts de contacte on es pot obtenir més informació, i s'han de recomanar mesures per atenuar els possibles efectes adversos de la violació. En la notificació a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, cal descriure a més les conseqüències de la violació i les mesures proposades o adoptades pel proveïdor respecte a la violació de les dades personals.

Els operadors han de dur un inventari de les violacions de les dades personals, inclosos els fets relacionats amb aquestes infraccions, els seus efectes i les mesures adoptades a aquest respecte, que resulti suficient per permetre a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades verificar el compliment de les obligacions de notificació regulades en aquest apartat. El format i contingut de l'inventari es pot establir mitjançant un real decret.

Als efectes establerts en aquest article, s'entén per violació de les dades personals la violació de la seguretat que provoqui la destrucció, accidental o il·lícita, la pèrdua, l'alteració, la revelació o l'accés no autoritzats de dades personals transmeses, emmagatzemades o tractades d'alguna altra manera amb relació a la prestació d'un servei de comunicacions electròniques d'accés públic.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades pot adoptar directrius i, en cas necessari, dictar instruccions sobre les circumstàncies en què cal que el proveïdor notifiqui la violació de les dades personals, sobre el format que ha d'adoptar aquesta notificació i sobre la manera de dur-la a terme, amb ple respecte a les disposicions que si s'escau adopti en aquesta matèria la Comissió Europea.

4. El que disposa aquest article és sense perjudici de l'aplicació de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la seva normativa de desplegament.

Article 42. *Conservació i cessió de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.*

La conservació i cessió de les dades generades o tractades en el marc de la prestació de serveis de comunicacions electròniques o de xarxes públiques de comunicació als agents facultats a través de l'autorització judicial corresponent per a la detecció, la investigació i l'enjudiciament de delictes greus previstos al Codi penal o a les lleis penals especials es regeix pel que estableix la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 43. *Encriptació a les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.*

1. Qualsevol tipus d'informació que es transmeti per xarxes de comunicacions electròniques és susceptible de protegir-se mitjançant procediments d'encriptació.

2. L'encriptació és un instrument de seguretat de la informació. Entre les seves condicions d'ús, quan s'utilitzi per protegir la confidencialitat de la informació, es pot imposar l'obligació de facilitar a un òrgan de l'Administració General de l'Estat o a un organisme públic els algorismes o qualsevol procediment d'encriptació utilitzat, així com l'obligació de facilitar sense cap cost els aparells d'encriptació als efectes del seu control d'acord amb la normativa vigent.

Article 44. *Integritat i seguretat de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques.*

1. Els operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic han de gestionar adequadament els riscos de seguretat que poden afectar les seves xarxes i serveis a fi de garantir un nivell de seguretat adequat i evitar o reduir al mínim l'impacte dels incidents de seguretat en els usuaris i en les xarxes interconnectades.

2. Així mateix, els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques han de garantir la integritat d'aquestes a fi d'assegurar la continuïtat en la prestació dels serveis que utilitzen les xarxes.

3. Els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic han de notificar al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme les violacions de la seguretat o pèrdues d'integritat que hagin tingut un impacte significatiu en l'explotació de les xarxes o els serveis.

Quan sigui procedent, el Ministeri ha d'informar les autoritats nacionals competents d'altres estats membres i l'Agència Europea de Seguretat en les Xarxes i la Informació (ENISA). Així mateix, pot informar el públic o exigir a les empreses que ho facin, en cas d'estimar que la divulgació de la violació revesteix interès públic. Un cop l'any, el Ministeri ha de presentar a la Comissió i a l'ENISA un informe resumit sobre les notificacions rebudes i les mesures adoptades de conformitat amb aquest apartat.

De la mateixa manera, el Ministeri ha de comunicar a la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior els incidents que, per afectar els operadors estratègics nacionals, siguin d'interès per a la millora de la protecció d'infraestructures crítiques, en el marc de la Llei 8/2011, de 28 d'abril, reguladora d'aquestes. També el Ministeri ha de comunicar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència les violacions de la seguretat o pèrdues d'integritat a què es refereix aquest apartat que afectin o puguin afectar les obligacions específiques imposades per aquesta Comissió en els mercats de referència.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'establir els mecanismes per supervisar el compliment de les obligacions anteriors i, si s'escau, dictar les instruccions corresponents, que són vinculants per als operadors, incloses les relatives a les dates límit d'aplicació, perquè adoptin determinades mesures relatives a la integritat i seguretat de xarxes i serveis de comunicacions electròniques. Entre aquestes mesures, pot imposar:

a) L'obligació de facilitar la informació necessària per avaluar la seguretat i la integritat dels seus serveis i xarxes, inclosos els documents sobre les polítiques de seguretat.

b) L'obligació de sotmetre's a una auditoria de seguretat efectuada per un organisme independent o per una autoritat competent, i de posar el resultat a disposició del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. El cost de l'auditoria l'ha de sufragar l'operador.

5. En particular, els operadors han de garantir la màxima disponibilitat possible dels serveis telefònics disponibles al públic a través de les xarxes públiques de comunicacions en cas de fallada catastròfica de la xarxa o en casos de força major, i han d'adoptar totes les mesures necessàries per garantir l'accés sense interrupcions als serveis d'emergència.

6. Aquest article s'entén sense perjudici del que estableix l'apartat 4 de l'article 4 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL IV

Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis

Article 45. *Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.*

1. La normativa legal en matèria d'infraestructures comunes de comunicacions electròniques a l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris s'ha de desplegar mitjançant un reial decret, que ha de determinar tant el punt d'interconnexió de la xarxa interior amb les xarxes públiques com les condicions aplicables a la xarxa interior en si. Així mateix, ha de regular les garanties aplicables a l'accés als serveis de comunicacions electròniques a través de sistemes individuals en defecte d'infraestructures comunes de comunicacions electròniques, i el règim d'instal·lació d'aquestes en tots els aspectes no previstos en les disposicions amb rang legal reguladores de la matèria.

2. La normativa tècnica bàsica d'edificació que reguli la infraestructura d'obra civil a l'interior dels edificis i conjunts immobiliaris ha de prendre en consideració les necessitats de suport dels sistemes i xarxes de comunicacions electròniques fixades de conformitat amb la normativa a què es refereix l'apartat 1, i ha de preveure que la infraestructura d'obra civil disposi de prou capacitat per permetre el pas de les xarxes dels diferents operadors, de manera que es faciliti la possibilitat que aquests facin un ús compartit de les infraestructures.

3. La normativa reguladora de les infraestructures comunes de comunicacions electròniques ha de promoure la sostenibilitat de les edificacions i els conjunts immobiliaris, d'ús residencial, industrial, terciari i dotacional, i ha de facilitar la introducció de les tecnologies de la informació i les comunicacions que afavoreixin la seva eficiència energètica, accessibilitat i seguretat, tendint cap a la implantació progressiva a Espanya del concepte de llar digital.

4. Els operadors poden instal·lar els trams finals de les xarxes fixes de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid, així com els recursos associats, als edificis, finques i conjunts immobiliaris que estiguin acollits, o s'hagin d'acollir, al règim de propietat horitzontal, o als edificis que, totalment o parcialment, hagin estat o siguin objecte d'arrendament per un termini superior a un any, excepte els que alberguin un sol habitatge, per tal que qualsevol copropietari o, si s'escau, arrendatari de l'immoble, pugui fer ús de les xarxes.

En el cas dels edificis en què no hi hagi una infraestructura comuna de comunicacions electròniques a l'interior de l'edifici o conjunt immobiliar, o en què la infraestructura existent no permeti instal·lar l'accés ultraràpid corresponent, aquesta instal·lació es pot dur a terme fent ús dels elements comuns de l'edificació. En els casos en què no sigui possible dur a terme la instal·lació a l'interior de l'edificació o finca per raons tècniques o econòmiques, la instal·lació es pot fer utilitzant les façanes de les edificacions.

L'operador que es proposi instal·lar els trams finals de xarxa i els recursos associats a què es refereix aquest apartat ho ha de comunicar per escrit a la comunitat de propietaris o, si s'escau, al propietari de l'edifici, juntament amb un projecte de l'actuació que pretén dur a terme, abans d'iniciar qualsevol instal·lació. El format, el contingut i els terminis formals de presentació, tant de la comunicació escrita com del projecte d'actuació, referits en aquest paràgraf s'han de determinar reglamentàriament. En tot cas, correspon a l'operador acreditar que s'ha lliurat la comunicació escrita.

La instal·lació no es pot efectuar si, en el termini d'un mes des que es va produir la comunicació, la comunitat de propietaris o el propietari acredita davant de l'operador que cap dels copropietaris o arrendataris de l'edifici està interessat a disposar de les infraestructures proposades, o afirma que va a dur a terme, dins dels tres mesos següents a la contestació, la instal·lació d'una infraestructura comuna de comunicacions electròniques a l'interior de l'edifici o l'adaptació de la ja existent que permetin l'accés ultraràpid. En cas que transcorri el termini d'un mes des que es va produir la comunicació sense que l'operador hagi obtingut resposta, o el termini de tres mesos següents a la contestació sense que s'hagi dut a terme la instal·lació de la infraestructura comuna de comunicacions electròniques, l'operador està habilitat per iniciar la instal·lació dels trams finals de xarxa i els recursos associats, si bé cal que l'operador indiqui a la comunitat de propietaris o al propietari el dia d'inici de la instal·lació.

El procediment del paràgraf anterior no s'aplica a l'operador que es proposi instal·lar els trams finals de xarxa fixa de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid i els recursos associats en un edifici o conjunt immobiliar en què un altre operador hagi iniciat o instal·lat trams finals d'aquestes xarxes; o en els casos en què es tracti d'un tram per donar continuïtat a una instal·lació que sigui necessària per proporcionar accés a les xarxes en edificis o finques adjacents o pròximes i no hi hagi cap altra alternativa econòmicament eficient i tècnicament viable, tot això sense perjudici que, en tot cas, es requereixi una comunicació prèvia mínima d'un mes d'antelació de l'operador a la comunitat de propietaris o al propietari, juntament amb una descripció de l'actuació que

pretén dur a terme, abans d'iniciar qualsevol instal·lació. En tot cas, cal que l'operador indiqui a la comunitat de propietaris o al propietari el dia d'inici de la instal·lació.

5. Els operadors són responsables de qualsevol dany que infringeixin en les edificacions o finques com a conseqüència de les activitats d'instal·lació de les xarxes i els recursos associats a què es refereix l'apartat anterior.

6. Els aspectes tècnics que han de complir els operadors en la instal·lació dels recursos associats a les xarxes fixes de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid, així com l'obra civil associada en els supòsits previstos a l'apartat 4 d'aquest article, amb l'objectiu de reduir molèsties i càrregues als ciutadans, optimitzar la instal·lació de les xarxes i facilitar el desplegament de les xarxes per part dels diferents operadors, s'han de determinar per ordre del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

7. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot imposar als operadors i als propietaris dels recursos associats corresponents, amb un tràmit previ d'informació pública, obligacions objectives, transparents, proporcionades i no discriminatòries relatives a l'ús compartit dels trams finals de les xarxes d'accés, inclosos els que discorren per l'interior de les edificacions i els conjunts immobiliaris, o fins al primer punt de concentració o distribució ubicat al seu exterior, quan la duplicació d'aquesta infraestructura sigui econòmicament ineficient o físicament inviable.

8. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de crear i mantenir un inventari centralitzat i actualitzat de tots els edificis o conjunts immobiliaris que disposen d'infraestructures comunes de telecomunicacions instal·lades. Aquest inventari ha d'estar a disposició dels operadors.

CAPÍTOL V

Drets dels usuaris finals

Article 46. Drets dels usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques.

1. Són titulars dels drets específics reconeguts en aquest capítol, en les condicions que s'hi estableixen, els usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques. Els operadors estan obligats a respectar els drets reconeguts en aquest capítol.

El reconeixement dels drets específics dels usuaris finals de xarxes i serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic que efectua aquest capítol s'entén sense perjudici dels drets que atorga als consumidors el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre.

2. Les disposicions d'aquesta llei i el seu desplegament reglamentari en matèria de drets específics dels usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques, en els aspectes previstos expressament a les disposicions del dret de la Unió Europea de les quals deriven, són aplicables preferentment en cas de conflicte amb les disposicions que regulin amb caràcter general els drets dels consumidors i usuaris.

Article 47. Drets específics dels usuaris finals de xarxes i serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

1. Els drets específics dels usuaris finals de xarxes i serveis de comunicacions electròniques s'han d'establir mitjançant un reial decret, que ha de regular:

a) El dret a subscriure contractes per part dels usuaris finals amb els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, així com el contingut mínim d'aquests contractes, sense perjudici del que disposa l'article 53.

b) El dret a resoldre el contracte en qualsevol moment. Aquest dret inclou el de resoldre'l anticipadament i sense penalització en el supòsit de modificació de les condicions contractuals imposades per l'operador per motius vàlids especificats al contracte i sense perjudici d'altres causes de resolució unilateral.

c) El dret al canvi d'operador, amb conservació dels números del pla nacional de numeració telefònica en els supòsits en què així s'estableixi en el termini màxim d'un dia laborable. No es pot transferir els usuaris finals a un altre operador en contra de la seva voluntat.

Els usuaris finals han de rebre informació adequada sobre el canvi d'operador, el procés del qual el dirigeix l'operador receptor, abans i durant el procés, així com immediatament després de la conclusió.

Els contractes dels usuaris finals amb els operadors cedents, pel que fa als serveis afectats per la conservació dels números, queden automàticament resolts una vegada conclòs el procés de canvi d'operador.

En cas de retard en la conservació dels números o d'abusos en la conservació per part dels operadors o en el seu nom, els abonats tenen dret a una compensació en els termes que s'estableixin mitjançant un reial decret, en el qual cal fixar també els supòsits en què la compensació és automàtica. Les condicions i els procediments per a la resolució dels contractes no han de constituir un factor dissuasiu per canviar d'operador.

d) El dret a la informació, que ha de ser veraç, eficaç, suficient, transparent i comparable, sobre els serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, sense perjudici del que disposa l'article 54.

e) Els supòsits, terminis i condicions en què l'usuari, amb sol·licitud prèvia, pot exercir el dret de desconexió de determinats serveis, i es preveu la necessitat de petició expressa per a l'accés a serveis de diferent consideració.

f) El dret a la continuïtat del servei, i a obtenir una compensació automàtica per la seva interrupció, en els supòsits que es determinin mitjançant un reial decret.

g) Els supòsits d'aprovació per part del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de les condicions generals dels contractes, entre els quals s'inclouen els subscrits entre els usuaris finals i els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques amb obligacions de servei públic.

L'aprovació administrativa a què es refereix el paràgraf anterior no exclou el control ni administratiu ni judicial de les condicions generals de la contractació contingudes en els contractes esmentats, de conformitat amb la normativa vigent.

h) El dret a rebre informació completa, comparable, pertinent, fiable, actualitzada i de fàcil consulta sobre la qualitat dels serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic i sobre les mesures adoptades per garantir un accés equivalent per als usuaris finals amb discapacitat.

i) El dret a elegir un mitjà de pagament per a l'abonament dels corresponents serveis entre els utilitzats comunament en el trànsit comercial.

j) El dret a accedir als serveis d'emergències de manera gratuïta sense haver d'utilitzar cap mitjà de pagament.

k) El dret a la facturació detallada, clara i sense errors, sense perjudici del dret a rebre factures no desglossades a petició de l'usuari.

l) El dret a aturar el desviament automàtic de trucades efectuat al seu terminal per part d'un tercer.

m) El dret a impedir, mitjançant un procediment senzill i gratuït, la presentació de la identificació de la seva línia en les trucades que generi o la presentació de la identificació de la seva línia a l'usuari que li faci una trucada.

Els usuaris finals no poden exercir aquest dret quan es tracti de trucades d'emergència a través del número 112 o comunicacions efectuades a entitats que prestin serveis de trucades d'urgència que es determinin mitjançant un reial decret.

Durant un període de temps limitat, els usuaris finals no poden exercir aquest dret quan l'abonat a la línia de destinació hagi sol·licitat la identificació de les trucades malicioses o molestes fetes a la seva línia.

n) El dret a impedir, mitjançant un procediment senzill i gratuït, la presentació de la identificació de la línia d'origen en les trucades d'entrada i a rebutjar les trucades d'entrada en què la línia esmentada no aparegui identificada.

En aquest supòsit i en l'anterior, els operadors que prestin serveis de comunicacions electròniques al públic per efectuar trucades nacionals a números d'un pla nacional de numeració telefònica, així com els que explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques, han de complir les condicions que mitjançant un reial decret es determinin sobre la visualització, restricció i supressió de la identificació de la línia d'origen i connectada.

2. Els operadors han de disposar d'un servei d'atenció al client, gratuït per als usuaris, que tingui per objecte facilitar informació i atendre i resoldre les queixes i reclamacions dels seus clients.

Els serveis d'atenció al client mitjançant el canal telefònic han de garantir una atenció personal directa, més enllà de la possibilitat d'utilitzar complementàriament altres mitjans tècnics a l'abast per millorar l'atenció. Els operadors han de posar a disposició dels clients mètodes per a l'acreditació documental de les gestions o reclamacions realitzades, com ara l'atorgament d'un número de referència o la possibilitat d'enviar al client un document en un suport durador.

Article 48. Dret a la protecció de dades personals i la privacitat amb relació a les comunicacions no sol·licitades, les dades de trànsit i de localització i les guies d'abonats.

1. Pel que fa a la protecció de dades personals i la privacitat amb relació a les comunicacions no sol·licitades, els usuaris finals dels serveis de comunicacions electròniques tenen els drets següents:

a) A no rebre trucades automàtiques sense intervenció humana o missatges de fax amb fins de comunicació comercial sense haver prestat el seu consentiment previ i informat per a això.

b) A oposar-se a rebre trucades no desitjades amb fins de comunicació comercial que s'efectuïn mitjançant sistemes diferents dels establerts a la lletra anterior, i a ser informat d'aquest dret.

2. Pel que fa a la protecció de dades personals i la privacitat amb relació a les dades de trànsit i les dades de localització diferents de les dades de trànsit, els usuaris finals dels serveis de comunicacions electròniques tenen els drets següents:

a) Que es facin anònimes o es cancel·lin les seves dades de trànsit quan ja no siguin necessàries als efectes de la transmissió d'una comunicació. Les dades de trànsit necessàries als efectes de la facturació dels abonats i els pagaments de les interconnexions només es poden tractar fins que expiri el termini per a la impugnació de la factura del servei, per a la devolució del càrrec efectuat per l'operador, per al pagament de la factura o perquè l'operador pugui exigir-ne el pagament.

b) Que les seves dades de trànsit s'utilitzin per a la promoció comercial de serveis de comunicacions electròniques o per a la prestació de serveis de valor afegit, en la mesura i durant el temps necessaris per a aquests serveis o promoció comercial únicament quan hi hagin donat el seu consentiment informat. Els usuaris finals disposen del dret de retirar el seu consentiment per al tractament de les dades de trànsit en qualsevol moment i amb efecte immediat.

c) Que només es procedeixi al tractament de les seves dades de localització diferents de les dades de trànsit quan s'hagin fet anònimes o amb el seu consentiment informat previ, i únicament en la mesura i durant el temps necessaris per a la prestació, si s'escau, de serveis de valor afegit, amb coneixement inequívoc de les dades que se sotmetran a tractament, de la finalitat i durada d'aquest, i del servei de valor afegit que es prestarà. Els usuaris finals tenen dret a retirar el seu consentiment en qualsevol moment i amb efecte immediat per al tractament de les dades de localització diferents de trànsit.

Els usuaris finals no poden exercir aquest dret quan es tracti de trucades d'emergència a través del número 112 o comunicacions efectuades a entitats que prestin serveis de trucades d'urgència que es determinin pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

3. Pel que fa a la protecció de dades personals i la privacitat amb relació a les guies d'abonats, els usuaris finals dels serveis de comunicacions electròniques tenen els drets següents:

- a) A figurar a les guies d'abonats.
- b) A ser informats gratuïtament de la inclusió de les seves dades a les guies, així com de la finalitat d'aquestes, amb caràcter previ a la inclusió.
- c) A no figurar a les guies o a sol·licitar l'omissió d'alguns de les seves dades, en la mesura que aquestes dades siguin pertinents per a la finalitat de la guia que hagi estipulat el seu proveïdor.

4. El que estableix les lletres a) i c) de l'apartat 2 d'aquest article s'entén sense perjudici de les obligacions establertes a la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 49. *Guies d'abonats.*

1. L'elaboració i la comercialització de les guies d'abonats als serveis de comunicacions electròniques i la prestació dels serveis d'informació sobre aquests s'ha de dur a terme en règim de lliure competència.

A aquest efecte, les empreses que assignin números de telèfon als abonats han de donar curs a totes les sol·licituds raonables de subministrament d'informació pertinent per a la prestació dels serveis d'informació sobre números d'abonats i guies accessibles al públic, en un format aprovat i en unes condicions equitatives, objectives, orientades en funció dels costos i no discriminatòries, i el subministrament d'aquesta informació, així com el seu ús posterior, està sotmès a la normativa en matèria de protecció de dades vigent en cada moment.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de subministrar gratuïtament a les entitats que elaborin guies telefòniques d'abonats, a les que prestin el servei de consulta telefònica sobre números d'abonat i a les que prestin els serveis de trucades d'emergència, les dades que li facilitin els operadors, de conformitat amb les condicions que s'estableixin mitjançant un reial decret.

2. Es garanteix l'accés dels usuaris finals als serveis d'informació sobre números d'abonats, i per a això el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot imposar obligacions i condicions a les empreses que controlen l'accés als usuaris finals en matèria de prestació de serveis d'informació sobre números d'abonat, que han de ser objectives, equitatives, no discriminatòries i transparents.

3. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'adoptar, sempre que sigui tècnicament i econòmicament possible, mesures per garantir l'accés directe dels usuaris finals al servei d'informació sobre números d'abonats d'un altre país comunitari mitjançant una trucada de veu o un SMS.

Article 50. *Qualitat de servei.*

1. Per ordre del ministre d'Indústria, Energia i Turisme, es poden fixar requisits mínims de qualitat de servei que, si s'escau, s'exigeixin als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques, amb l'objecte d'evitar la degradació del servei i l'obstaculització o alentiment del trànsit a les xarxes, d'acord amb els procediments que s'estableixin mitjançant un reial decret.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de facilitar a la Comissió Europea, quan sigui el moment abans d'establir aquests requisits, un resum dels motius de l'acció, els requisits previstos i la línia d'acció proposada. Aquesta informació també s'ha de posar a

disposició de l'Organisme de Reguladors Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE).

2. Així mateix, es poden establir els paràmetres de qualitat que cal quantificar, així com els possibles mecanismes de certificació de la qualitat, a fi de garantir que els usuaris finals, inclosos els usuaris finals amb discapacitat, tinguin accés a una informació completa, comparable, fiable i de fàcil consulta.

Article 51. *Accés a números o serveis.*

1. En la mesura que sigui necessari per a la consecució dels objectius establerts a l'article 3 i, en particular, per salvaguardar els drets i interessos dels usuaris, mitjançant un reial decret o en els plans nacionals de numeració, adreçament i denominació i les seves disposicions de desplegament, es poden establir requisits sobre capacitats o funcionalitats mínimes que han de complir determinats tipus de serveis.

2. Així mateix, mitjançant un reial decret, i amb l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, cal establir les condicions en què els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic duen a terme el bloqueig d'accés a números o serveis, sempre que estigui justificat per motius de trànsit no permès i de trànsit irregular amb fins fraudulents, i els casos en què els prestadors de serveis de comunicacions electròniques retinguin els ingressos per interconnexió corresponents o altres serveis. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot ordenar el bloqueig de l'accés a números o serveis per motius de trànsit irregular amb fins fraudulents quan tinguin el seu origen en un conflicte entre operadors en matèria d'accés o interconnexió que li plantegin els operadors esmentats. En cap cas no es pot exigir a l'empara d'aquest apartat el bloqueig a serveis no inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, com els serveis de la societat de la informació regulats a la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.

3. Mitjançant una resolució, el secretari d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació pot establir que, per raons de protecció dels drets dels usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques, en especial, les relacionades amb la facturació i les tarifes que s'apliquen en la prestació de determinats serveis, alguns números o rangs de numeració només siguin accessibles amb una petició expressa prèvia de l'usuari, en les condicions que es fixin a la resolució esmentada.

Article 52. *Regulació de les condicions bàsiques d'accés per a persones amb discapacitat.*

Mitjançant un reial decret, es poden establir les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, els productes i els serveis relacionats amb les comunicacions electròniques. En la norma s'han d'establir els requisits que han de complir els operadors per garantir que els usuaris amb discapacitat:

- a) Puguin tenir un accés a serveis de comunicacions electròniques equivalent al de la majoria d'usuaris finals.
- b) Es beneficiïn de la possibilitat d'elecció d'empresa i serveis disponible per a la majoria d'usuaris finals.

Article 53. *Contractes.*

1. Abans de la subscripció d'un contracte entre els usuaris finals i els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, els operadors han de proporcionar als usuaris finals, com a mínim, la informació que a aquests efectes estableix el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre.

Adicionalment al que estableix el paràgraf anterior, els operadors també han de proporcionar, abans de la subscripció del contracte, la informació específica sobre el

servei de comunicacions electròniques que s'estableixi mitjançant un reial decret i, com a mínim:

- a) La descripció dels serveis que es presten i les seves possibles limitacions d'ús.
- b) Els preus i les tarifes aplicables, amb els conceptes i els detalls que s'estableixin mitjançant un reial decret.
- c) La durada dels contractes i les causes de la seva resolució.
- d) Informació sobre restriccions imposades quant a les possibilitats d'utilitzar l'equip terminal subministrat.
- e) Les condicions aplicables amb relació a la conservació de números.

2. El contingut dels contractes que se subscriuguin entre els usuaris finals i els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic s'ha de regular mitjançant un reial decret, que ha d'incloure de manera clara, comprensible i fàcilment accessible, com a mínim, el contingut específic següent:

- a) Els serveis prestats, inclosos, en particular:
  - i) Si es facilita o no l'accés als serveis d'emergència i informació sobre la ubicació de les persones que efectuen la trucada, així com qualsevol altra limitació per a la prestació de serveis d'emergència.
  - ii) Informació sobre qualsevol altra condició que limiti l'accés o la utilització dels serveis i les aplicacions.
  - iii) Els nivells mínims de qualitat de servei que s'ofereixen, en particular, el termini per a la connexió inicial, així com, si s'escau, altres paràmetres de qualitat de servei establerts reglamentàriament.
  - iv) Informació sobre qualsevol procediment establert per l'empresa per mesurar i gestionar el trànsit de manera que s'eviti esgotar o saturar l'enllaç de la xarxa, i informació sobre la manera en què aquests procediments poden afectar la qualitat del servei.
  - v) Els tipus de manteniment oferts i els serveis de suport facilitats al client, així com els mitjans per entrar en contacte amb aquests serveis.
  - vi) Qualsevol restricció imposada pel proveïdor pel que fa a les possibilitats d'utilitzar l'equip terminal subministrat.
- b) La decisió de l'abonat sobre la possibilitat d'incloure o no les seves dades personals en una guia determinada i les dades de què es tracti.
- c) La durada del contracte i les condicions per a la seva renovació i per a la terminació dels serveis i la resolució del contracte, inclosos:
  - i) Qualsevol ús o durada mínims o altres requisits requerits per aprofitar les promocions.
  - ii) Totes les despeses relacionades amb la conservació del número i altres identificadors.
  - iii) Totes les despeses relacionades amb la resolució del contracte, inclosa la recuperació de costos relacionada amb els equips terminals.
  - iv) Les condicions en què, en els supòsits de canvi d'operador amb conservació de números, l'operador cedent es compromet, si s'escau, a reemborsar qualsevol crèdit restant en les targetes de prepagament.
- d) La manera d'iniciar els procediments de resolució de litigis, de conformitat amb l'article 55.
- e) Els tipus de mesures que pot prendre l'empresa en cas d'incidents de seguretat o integritat o d'amenaques i vulnerabilitat.

3. Mitjançant un reial decret, es pot establir l'obligatorietat que els contractes incloguin la informació que determini l'autoritat competent, amb relació a l'ús de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques per dur a terme activitats il·lícites o per difondre

continguts nocius, així com sobre els mitjans de protecció enfront de riscos per a la seguretat personal, la privacitat i les dades personals, sempre que siguin pertinents per al servei prestat.

4. Els operadors han de lliurar o remetre als usuaris per escrit o en qualsevol altre suport durador el contracte subscrit.

Article 54. *Transparència i publicació d'informació.*

1. Mitjançant un reial decret, s'han d'establir les condicions perquè els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic publiquin informació transparent, comparable, adequada i actualitzada sobre els preus i les tarifes aplicables i, si s'escau, sobre les despeses i condicions relacionades amb la terminació dels contractes, així com informació sobre l'accés i la utilització dels serveis que presten als usuaris finals, que s'ha de publicar de manera clara, comprensible i fàcilment accessible.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de fomentar la divulgació d'informació comparable per tal que els usuaris finals puguin fer una avaluació independent del cost de les modalitats d'ús alternatives, per exemple, mitjançant guies alternatives o tècniques similars, i ha de regular les condicions perquè la informació publicada pels operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic es pugui utilitzar gratuïtament per tercers, amb la finalitat de vendre o permetre la utilització d'aquests guies interactives o tècniques similars.

3. Mitjançant un reial decret, s'han de regular les condicions per garantir que els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic:

a) Ofereixin als abonats informació sobre les tarifes aplicables amb relació a qualsevol número o servei subjectes a condicions de preus específiques, pel que fa a cadascuna de les categories de serveis, i es pot exigir que aquesta informació es faciliti immediatament abans d'efectuar les trucades.

b) Informin els abonats sobre qualsevol canvi d'accés als serveis d'emergència o a la informació relativa a la ubicació de les persones que efectuen les trucades en el servei al qual estan abonats.

c) Informin els abonats dels canvis en les condicions que limitin l'accés o la utilització dels serveis i les aplicacions.

d) Proporcionin informació sobre qualsevol procediment establert pel proveïdor per mesurar i gestionar el trànsit de manera que s'eviti esgotar o saturar l'enllaç de la xarxa i sobre la manera en què aquests procediments poden afectar la qualitat del servei.

e) Informin els abonats del seu dret a decidir si inclouen les seves dades personals en una guia i els tipus de dades de què es tracta.

f) Informin de forma periòdica i detallada els abonats amb discapacitat dels productes i serveis dirigits a ells.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot exigir als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic que difonguin de manera gratuïta, i en un format determinat, informació d'interès públic als abonats antics i nous, quan sigui procedent, per les mateixes vies utilitzades normalment per aquests per comunicar-se amb els abonats. Aquesta informació ha de cobrir els aspectes següents:

a) Els usos més comuns dels serveis de comunicacions electròniques per dur a terme activitats il·lícites o per difondre continguts nocius, en particular quan això atempti contra els drets i les llibertats de tercers, incloses les infraccions dels drets d'autor i drets afins, així com les seves conseqüències jurídiques.

b) Els mitjans de protecció contra els riscos per a la seguretat personal, la privacitat i les dades de caràcter personal en l'ús dels serveis de comunicacions electròniques.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de publicar periòdicament les dades resultants de la gestió del procediment de resolució de controvèrsies establert a l'apartat 1 de l'article 55. Les dades han d'incloure un nivell de desagregació que permeti obtenir informació quant als serveis, les matèries i els operadors sobre els quals versen les reclamacions rebudes.

Article 55. Resolució de controvèrsies.

1. Els usuaris finals que siguin persones físiques tenen dret a disposar d'un procediment extrajudicial, transparent, no discriminatori, senzill i gratuït per resoldre les seves controvèrsies amb els operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, quan aquestes controvèrsies es refereixin als seus drets específics com a usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques reconeguts en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament i d'acord amb el que recull la normativa comunitària.

Amb aquesta finalitat, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'establir, mitjançant una ordre, un procediment segons el qual els usuaris finals que siguin persones físiques li puguin sotmetre les controvèrsies esmentades, d'acord amb els principis que estableix l'apartat anterior. Els operadors estan obligats a sotmetre's al procediment, així com a complir la resolució que li posi fi. En qualsevol cas, el procediment que s'adopti ha d'establir el termini màxim en què cal notificar la resolució expressa, un cop transcorregut el qual es pot entendre com a desestimada la reclamació per silenci administratiu, sense perjudici que l'administració de telecomunicacions tingui l'obligació de resoldre la reclamació de manera expressa, d'acord amb el que estableix l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. La resolució que es dicti es pot impugnar davant de la jurisdicció contenciosa administrativa.

2. El que estableix l'apartat anterior s'entén sense perjudici del dret dels usuaris finals a sotmetre les controvèrsies al coneixement de les juntes arbitral de consum, d'acord amb la legislació vigent en la matèria. Si les juntes arbitral de consum acorden tenir coneixement de la controvèrsia, no és possible acudir al procediment de l'apartat anterior.

TÍTOL IV

Avaluació de la conformitat d'equips i aparells

Article 56. Normalització tècnica.

1. Mitjançant un reial decret, es poden establir els supòsits i les condicions en què els operadors de xarxes públiques i serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic han de publicar les especificacions tècniques precises i adequades de les interfícies ofertes a Espanya, amb anterioritat a la possibilitat d'accés públic als serveis prestats a través de les interfícies esmentades.

2. Les formes d'elaboració, si s'escau, de les especificacions tècniques aplicables als equips i aparells de telecomunicacions s'han de determinar mitjançant un reial decret, als efectes de garantir el compliment dels requisits essencials en els procediments d'avaluació de conformitat, i s'han de fixar els equips i aparells exceptuats de l'aplicació de l'avaluació esmentada.

En els supòsits en què la normativa ho prevegi, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot aprovar especificacions tècniques diferents de les anteriors per a aparells de telecomunicació.

Article 57. Avaluació de la conformitat.

1. Els aparells de telecomunicació, entesos com qualsevol dispositiu no exclòs expressament del reial decret que desplegui aquest títol que sigui equip radioelèctric o equip terminal de telecomunicació, o totes dues coses a la vegada, han d'avaluar la seva

conformitat amb els requisits essencials recollits a les disposicions que ho determinin, ser conformes amb totes les disposicions que s'estableixin i incorporar el marcatge corresponent com a conseqüència de l'avaluació efectuada. Es pot exceptuar de l'aplicació del que disposa aquest títol l'ús dels equips tal com es determini mitjançant un reial decret, com ara els equips de radioaficionats construïts per l'usuari i no disponibles per a la venda al mercat, de conformitat amb el que disposa la seva regulació específica.

2. Per a la importació des de tercers països no pertanyents a la Unió Europea, la posada al mercat, la posada en servei i la utilització d'un aparell de telecomunicacions dels indicats a l'apartat anterior és requisit imprescindible que l'agent econòmic establert a la Unió Europea o l'usuari en qüestió hagi verificat prèviament la conformitat dels aparells amb els requisits essencials que els siguin aplicables mitjançant els procediments que es determinin al reial decret que s'estableixi a l'efecte, així com el compliment de les disposicions que s'hi dictin.

3. El compliment de tots els requisits que s'estableixin al reial decret indicat inclou l'habilitació per a la connexió dels aparells destinats a connectar-se als punts de terminació d'una xarxa pública de comunicacions electròniques. Aquest compliment no suposa cap autorització d'ús per als equips radioelèctrics subjectes a l'obtenció d'autorització o la concessió de domini públic radioelèctric en els termes establerts en aquesta Llei.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot promoure procediments complementaris de certificació voluntària per als aparells de telecomunicació que han d'incloure, almenys, l'avaluació de la conformitat indicada als capítols anteriors.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot dur a terme els controls adequats per assegurar que els equips ubicats al mercat hagin avaluat la seva conformitat d'acord amb el que disposa aquest títol. La persona física o jurídica responsable dels equips ubicats al mercat ha de facilitar de manera gratuïta la posada a disposició dels equips per poder dur a terme els controls.

El procediment aplicable a la retirada del mercat de productes que incompleixin el que disposa aquest títol s'ha d'establir mitjançant un reial decret.

Article 58. *Reconeixement mutu.*

1. Els aparells de telecomunicació que hagin avaluat la seva conformitat amb els requisits essencials en un altre Estat membre de la Unió Europea o en virtut dels acords de reconeixement mutu subscrits per la Unió Europea amb tercers països i compleixin amb les altres disposicions aplicables en la matèria tenen la mateixa consideració, pel que fa al que disposa aquest títol IV, que els aparells la conformitat dels quals s'hagi verificat a Espanya i compleixin, així mateix, les altres disposicions legals en la matèria.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'establir els procediments per al reconeixement de la conformitat dels aparells de telecomunicació a què es refereixen els acords de reconeixement mutu que estableixi la Unió Europea amb tercers països.

3. Els aparells de telecomunicació que utilitzin l'espectre radioelèctric amb paràmetres de ràdio no harmonitzats a la Unió Europea no es poden posar al mercat mentre no els hagi autoritzat el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme; a més, cal que se n'hagi avaluat la conformitat amb les normes aplicables i que siguin conformes amb la resta de disposicions que els siguin aplicables.

Article 59. *Condicions que han de complir les instal·lacions i els instal·ladors.*

1. La instal·lació dels aparells de telecomunicació s'ha de dur a terme seguint les instruccions proporcionades per l'agent econòmic i, en qualsevol cas, cal mantenir inalterades les condicions en les quals s'ha verificat la seva conformitat amb els requisits essencials, en els termes establerts als articles anteriors d'aquest títol.

2. La prestació de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació a tercers s'ha d'efectuar en règim de lliure competència sense més limitacions que les establertes en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

Poden prestar serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació les persones físiques o jurídiques nacionals d'un Estat membre de la Unió Europea o amb una altra nacionalitat quan, en el segon cas, estigui previst als acords internacionals que vinculin al Regne d'Espanya. Per a la resta de persones físiques o jurídiques, el Govern pot autoritzar excepcions de caràcter general o particular a la regla anterior.

Els requisits exigibles per a l'exercici de l'activitat consistent en la prestació a tercers de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació relatius a la capacitat tècnica i a la qualificació professional per a l'exercici de l'activitat, mitjans tècnics i cobertura mínima de l'assegurança, aval o qualsevol altra garantia financera s'han d'establir mitjançant un reial decret. Els requisits d'accés a l'activitat i el seu exercici han de ser proporcionats, no discriminatoris, transparents i objectius, i han d'estar clarament i directament vinculats a l'interès general concret que els justifiqui.

Els interessats en la prestació a tercers de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació han de presentar, amb anterioritat a l'inici de l'activitat, al registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació, per mitjans electrònics o telemàtics, una declaració responsable sobre el compliment dels requisits exigibles per a l'exercici de l'activitat.

La declaració responsable habilita per a la prestació a tercers de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació en tot el territori espanyol i amb una durada indefinida.

Quan es constati l'incompliment d'algun dels requisits determinats reglamentàriament, s'ha d'enviar a l'interessat una notificació perquè repari l'incompliment en el termini de quinze dies. Un cop transcorregut el termini esmentat sense que s'hagi produït la reparació, s'ha de procedir a dictar resolució, s'ha de privar d'eficàcia la declaració i s'ha de cancel·lar la inscripció registral.

Si es produeix qualsevol fet que suposi la modificació d'alguna de les dades incloses a la declaració originària, l'interessat l'ha de comunicar per mitjans electrònics o telemàtics, en el termini màxim d'un mes a partir del moment en què es produeixi, a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, que ha de procedir a la inscripció de la modificació al registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació.

Si, com a conseqüència de la prestació de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació, es posa en perill la seguretat de les persones o de les xarxes públiques de telecomunicacions, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació pot dictar una resolució motivada segons la qual, amb l'audiència prèvia de l'interessat, s'adopti de manera cautelar i immediata i durant el temps que sigui imprescindible la suspensió de l'exercici de l'activitat d'instal·lació per a l'interessat, sense perjudici que es pugui incoar l'expedient sancionador pertinent de conformitat amb el que estableix el títol VIII.

És lliure la prestació temporal o ocasional al territori espanyol de serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació per part de persones físiques o jurídiques legalment establertes en altres estats membres de la Unió Europea per a l'exercici de la mateixa activitat, sense perjudici del compliment de les obligacions en matèria de reconeixement de qualificacions professionals que siguin d'aplicació als professionals que es desplacin.

3. El registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació ha de ser de caràcter públic i s'ha de regular mitjançant un reial decret. En aquest registre cal inscriure d'ofici les dades relatives a les persones físiques o jurídiques que hagin declarat la seva intenció de prestar serveis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació i les seves modificacions, a partir de la informació continguda a les declaracions. Els tràmits relatius a la inscripció en el registre no poden suposar un retard de l'habilitació per exercir l'activitat.

TÍTOL V

Domini públic radioelèctric

Article 60. *De l'administració del domini públic radioelèctric.*

1. L'espectre radioelèctric és un bé de domini públic, i la seva titularitat i administració corresponen a l'Estat. Aquesta administració s'ha d'exercir de conformitat amb el que disposa aquest títol i els tractats i acords internacionals en què Espanya sigui part, respectant la normativa aplicable a la Unió Europea i les resolucions i recomanacions de la Unió Internacional de Telecomunicacions i d'altres organismes internacionals.

2. L'administració del domini públic radioelèctric s'ha de dur a terme tenint en compte el seu important valor social, cultural i econòmic i la necessària cooperació amb altres estats membres de la Unió Europea i amb la Comissió Europea en la planificació estratègica, la coordinació i l'harmonització de l'ús de l'espectre radioelèctric a la Unió Europea.

En el marc d'aquesta cooperació, s'ha de fomentar la coordinació dels enfocaments polítics en matèria d'espectre radioelèctric a la Unió Europea i, quan escaigui, l'harmonització de les condicions necessàries per a la creació i el funcionament del mercat interior de les comunicacions electròniques. Per a això, s'han de tenir en compte, entre d'altres, els aspectes econòmics, de seguretat, de salut, d'interès públic, de llibertat d'expressió, culturals, científics, socials i tècnics de les polítiques de la Unió Europea, així com els diversos interessos de les comunitats d'usuaris de l'espectre, atenent sempre la necessitat de garantir un ús eficient i efectiu de les radiofreqüències i també els beneficis per als consumidors, com ara la realització d'economies d'escala i la interoperabilitat dels serveis.

3. En particular, són principis aplicables a l'administració del domini públic radioelèctric, entre d'altres, els següents:

- a) Garantir un ús eficaç i eficient d'aquest recurs.
- b) Fomentar la neutralitat tecnològica i dels serveis, i el mercat secundari de l'espectre.
- c) Fomentar una competència major en el mercat de les comunicacions electròniques.

4. L'administració del domini públic radioelèctric té per objectiu establir un marc jurídic que asseguri unes condicions harmonitzades per al seu ús i que permeti la seva disponibilitat i ús eficient, i comprèn un conjunt d'actuacions entre les quals s'inclouen les següents:

- a) Planificació: elaboració i aprovació dels plans d'utilització.
- b) Gestió: establiment, d'acord amb la planificació prèvia, de les condicions tècniques d'explotació i atorgament dels drets d'ús.
- c) Control: comprovació tècnica de les emissions, detecció i eliminació d'interferències, inspecció tècnica d'instal·lacions, equips i aparells radioelèctrics, així com el control de la posada al mercat d'aquests últims.

Igualment, inclou la protecció del domini públic radioelèctric, consistent, entre d'altres actuacions, en la realització d'emissions sense continguts substantius en les freqüències i els canals radioelèctrics amb uns drets d'ús, en l'àmbit territorial corresponent, que no s'hagin atorgat, independentment del fet que les freqüències o els canals radioelèctrics esmentats siguin objecte a la pràctica d'ocupació o ús efectiu.

- d) Aplicació del règim sancionador.

5. La utilització de freqüències radioelèctriques mitjançant xarxes de satèl·lits s'inclou dins de l'administració del domini públic radioelèctric.

Així mateix, l'ús del domini públic radioelèctric necessari per a la utilització dels recursos òrbita-espectre en l'àmbit de la sobirania espanyola i mitjançant satèl·lits de

comunicacions queda reservada a l'Estat. La seva explotació està sotmesa al dret internacional i s'ha de dur a terme, tal com es determini amb un reial decret, mitjançant la gestió directa per part de l'Estat o una concessió. En tot cas, la gestió també es pot efectuar mitjançant concerts amb organismes internacionals.

Article 61. *Facultats del Govern per a l'administració del domini públic radioelèctric.*

El Govern ha de definir les condicions per a l'administració adequada del domini públic radioelèctric mitjançant un reial decret, el qual ha de regular, com a mínim, el següent:

a) El procediment per elaborar els plans d'utilització de l'espectre radioelèctric, que inclouen el Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències, els plans tècnics nacionals de radiodifusió i televisió, l'aprovació dels quals correspon al Govern, i les necessitats d'espectre radioelèctric per a la defensa nacional. Les dades relatives a aquesta última matèria tenen el caràcter de reservats.

b) El procediment de determinació, control i inspecció dels nivells únics d'emissió radioelèctrica tolerable i que no suposin un perill per a la salut pública, que les diferents instal·lacions o infraestructures ja instal·lades o per instal·lar que facin ús del domini públic radioelèctric han de respectar en tot cas i en tot moment. Per determinar aquests nivells únics d'emissió radioelèctrica tolerable s'han de tenir en compte tant criteris tècnics en l'ús del domini públic radioelèctric com criteris de preservació de la salut de les persones, i en concordança amb el que disposen les recomanacions de la Comissió Europea. En tot cas, la resta d'administracions públiques, tant autonòmiques com locals, han de respectar aquests límits.

c) Els procediments, terminis i condicions per a l'habilitació de l'exercici dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, que han de revestir la forma d'autorització general, autorització individual, afectació o concessió administratives.

En particular, cal regular els procediments oberts d'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric, que s'han de basar en criteris objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionats, i han de tenir en compte, entre altres circumstàncies, la tecnologia utilitzada, l'interès dels serveis, les bandes i el seu grau d'aprofitament. També han de tenir en consideració la valoració econòmica per a l'interessat de l'ús del domini públic, atès que aquest és un recurs escàs i, si s'escau, les ofertes presentades pels licitadors.

No obstant això, quan sigui necessari atorgar drets individuals d'utilització de radiofreqüències a proveïdors de serveis de continguts radiofònics o televisius per aconseguir un objectiu d'interès general establert de conformitat amb el dret de la Unió Europea, es poden establir excepcions al requisit de procediment obert.

d) El procediment per a la reassignació de l'ús de bandes de freqüències amb l'objectiu d'aconseguir un ús més eficient de l'espectre radioelèctric, en funció de la seva idoneïtat per a la prestació de nous serveis o de l'avaluació de les tecnologies, que pot incloure el calendari d'actuacions i l'avaluació dels costos associats, en particular, els ocasionats als titulars de drets d'ús afectats per aquestes actuacions de reassignació, que es poden compensar a través d'un fons econòmic o qualsevol altre mecanisme de compensació que s'estableixi.

e) Les condicions no discriminatòries, proporcionades i transparents associades als títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric, entre les quals s'inclouen les necessàries per garantir l'ús efectiu i eficient de les freqüències i els compromisos contrets per part dels operadors en els processos de licitació previstos a l'article 63. Aquestes condicions han de mirar de promoure en tot cas la consecució dels màxims beneficis possibles per als usuaris, així com mantenir els incentius suficients per a la inversió i la innovació.

f) Les condicions d'atorgament de títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric per a fins experimentals o esdeveniments de curta durada.

g) La utilització adequada de l'espectre radioelèctric mitjançant l'ús d'equips i aparells.

Article 62. *Títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric.*

1. L'ús del domini públic radioelèctric pot ser comú, especial o privatiu.

L'ús comú del domini públic radioelèctric no requereix cap títol habilitador, i s'ha de dur a terme a les bandes de freqüències i amb les característiques tècniques que s'estableixin a aquest efecte.

L'ús especial del domini públic radioelèctric és el que es faci de les bandes de freqüències habilitades per a l'explotació de manera compartida, sense limitació de nombre d'operadors o usuaris i amb les condicions tècniques i per als serveis que s'estableixin en cada cas.

L'ús privatiu del domini públic radioelèctric és el que es fa mitjançant l'explotació en exclusiva o per un nombre limitat d'usuaris de determinades freqüències en un mateix àmbit físic d'aplicació.

2. Els títols habilitadors mitjançant els quals s'atorguin drets d'ús del domini públic radioelèctric han de revestir la forma d'autorització general, autorització individual, afectació o concessió administratives. El termini per a l'atorgament dels títols habilitadors és de sis setmanes des de l'entrada de la sol·licitud en qualsevol dels registres de l'òrgan administratiu competent, sense perjudici del que s'estableix per als drets d'ús amb limitació de nombre. Aquest termini no és aplicable quan sigui necessària la coordinació internacional de freqüències o afecti les reserves de posicions orbitals.

3. L'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric ha de revestir la forma d'autorització general en els supòsits d'ús especial de les bandes de freqüència habilitades a aquest efecte a través de xarxes públiques de comunicacions electròniques instal·lades o explotades per operadors de comunicacions electròniques.

L'autorització general s'entén com a concedida sense cap altre tràmit que la notificació a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, mitjançant el procediment i amb els requisits que s'estableixin mitjançant una ordre del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, sense perjudici de l'obligació d'abonament de les taxes corresponents. Quan aquesta Secretaria d'Estat constati que la notificació no reuneix els requisits establerts anteriorment, ha de dictar una resolució motivada en un termini màxim de 15 dies, i la notificació no es considera feta.

4. L'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric ha de revestir la forma d'autorització individual en els supòsits següents:

a) Si es tracta d'una reserva de dret d'ús especial per radioaficionats o altres sense contingut econòmic en la regulació específica dels quals així s'estableixi.

b) Si s'atorga el dret d'ús privatiu per a autoprestació pel sol·licitant, excepte en el cas d'administracions públiques, que requereixen una afectació demanial.

5. En la resta de supòsits no tractats als apartats anteriors, el dret a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric requereix una concessió administrativa. Per a l'atorgament d'aquesta concessió, és un requisit previ que els sol·licitants tinguin la condició d'operador de comunicacions electròniques i que en ells no concorri cap de les prohibicions de contractar regulades al text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

Les concessions d'ús privatiu del domini públic radioelèctric reservat per a la prestació de serveis audiovisuals l'atorga la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació annexa al títol habilitador audiovisual. La durada d'aquestes concessions ha de ser la del títol habilitador audiovisual. En aquests supòsits, l'operador a favor del qual s'atorgui la concessió no ha de tenir obligatòriament la condició d'operador de comunicacions electròniques, sinó la de prestador de serveis audiovisuals.

6. És competència de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació l'atorgament dels títols habilitadors, excepte en els supòsits d'atorgament per procediment de licitació definit a l'article 63.

Les resolucions mitjançant les quals s'atorguin les concessions de domini públic radioelèctric s'han de dictar en la forma i els terminis que s'estableixin mitjançant un reial

decret, en el qual també s'ha d'establir la informació que s'ha de fer pública sobre les concessions.

7. Els qui resultin seleccionats per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques harmonitzats en procediments de licitació convocats per les institucions de la Unió Europea en què s'estableixi a favor seu la reserva de drets d'ús del domini públic radioelèctric s'han d'inscriure d'ofici en el Registre d'operadors. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació és qui atorga la concessió demanial als operadors abans esmentats. En aquestes concessions s'inclouen, entre d'altres, les condicions corresponents establertes als procediments de licitació, així com els compromisos adquirits per l'operador en el procediment esmentat.

8. Al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències o als plecs reguladors dels procediments de licitació per a l'atorgament de títols habilitadors, es poden establir cauteles per evitar comportaments especulatius o acaparament de drets d'ús del domini públic radioelèctric, en particular mitjançant la fixació de límits en la quantitat de freqüències que pot utilitzar un mateix operador o grup empresarial, o la fixació de terminis estrictes per a l'explotació dels drets d'ús per part del seu titular. A aquest efecte, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot adoptar mesures com ara ordenar la venda o la cessió de drets d'ús de radiofreqüències. Aquestes cauteles s'han d'establir i aplicar de manera que siguin proporcionades, no discriminatòries i transparents.

9. Amb caràcter previ a la utilització del domini públic radioelèctric, s'ha d'exigir, preceptivament, l'aprovació del projecte tècnic i la inspecció o el reconeixement favorable de les instal·lacions per part de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, amb la finalitat de comprovar que s'ajusten a les condicions autoritzades prèviament.

En funció de la naturalesa del servei, de la banda de freqüències utilitzada, de la importància tècnica de les instal·lacions que s'utilitzin o per raons d'eficàcia en la gestió de l'espectre, es pot substituir l'aprovació del projecte tècnic per una declaració responsable de conformitat amb el que estableix l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sense perjudici que la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació pugui exigir en qualsevol moment la presentació del projecte tècnic. Així mateix, es pot acordar la substitució de la inspecció prèvia per una certificació expedida per un tècnic competent.

10. Els operadors que explotin les xarxes o serveis de comunicacions electròniques que facin ús del domini públic radioelèctric han de disposar del corresponent títol habilitador d'aquest ús.

Els operadors que hagin d'efectuar materialment emissions radioelèctriques mitjançant l'ús del domini públic radioelèctric per encàrrec d'altres persones o entitats han de verificar, prèviament a l'inici d'aquestes emissions, que les entitats a disposició de les quals posen la seva xarxa tenen el corresponent títol habilitador en matèria d'ús del domini públic radioelèctric. Aquests operadors no poden posar a disposició de les entitats referides la seva xarxa i, en conseqüència, no poden donar accés a la seva xarxa a les entitats esmentades ni poden dur a terme les emissions en cas d'absència del títol habilitador corresponent.

Article 63. *Títols habilitadors atorgats mitjançant un procediment de licitació.*

1. Quan sigui necessari per garantir l'ús eficaç i eficient de l'espectre radioelèctric, tenint degudament en compte la necessitat d'aconseguir els màxims beneficis per als usuaris i facilitar el desenvolupament de la competència, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, amb audiència prèvia a les parts interessades, incloses les associacions de consumidors i usuaris, pot limitar el nombre de concessions demanials a atorgar sobre el domini esmentat per a l'explotació de xarxes públiques i la prestació de serveis de comunicacions electròniques. Tota decisió de limitar l'atorgament de drets d'ús s'ha de publicar, i se n'han d'exposar els motius. El Ministeri esmentat pot revisar, d'ofici o a instància de part, la limitació del nombre de títols habilitadors, en la mesura que desapareguin les causes que la van motivar.

2. Quan, de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme limiti el nombre de concessions demaniales a atorgar en una determinada banda de freqüències, cal tramitar un procediment de licitació per al seu atorgament que ha de respectar en tot cas els principis de publicitat, concurrència i no-discriminació per a totes les parts interessades. Per a això s'ha d'aprovar, mitjançant una ordre del ministre d'Indústria, Energia i Turisme, la convocatòria i el plec de bases pel qual s'ha de regir la licitació.

El procediment de licitació s'ha de resoldre mitjançant una ordre del ministre d'Indústria, Energia i Turisme en un termini màxim de vuit mesos des de la convocatòria de la licitació.

Article 64. Durada, modificació, extinció i revocació dels títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric.

1. Els drets d'ús privatiu del domini públic radioelèctric sense limitació de nombre s'atorguen, amb caràcter general, per un període que finalitza el 31 de desembre de l'any natural en què compleixin el seu cinquè any de vigència, renovables per períodes de cinc anys en funció de les disponibilitats i previsions de la planificació del domini públic esmentat. Els supòsits en què es pot fixar un període de durada diferent per als drets d'ús privatiu del domini públic radioelèctric sense limitació de nombre s'han de determinar mitjançant un reial decret.

2. Els drets d'ús privatiu amb limitació de nombre han de tenir la durada prevista en els corresponents procediments de licitació que, en tot cas, és d'un màxim de vint anys, incloent-hi possibles pròrrogues i sense possibilitat de renovació automàtica. A l'hora de determinar en el procediment de licitació la durada concreta dels drets d'ús, cal tenir en compte, entre d'altres criteris, les inversions que s'exigeixin i els terminis per a l'amortització, les obligacions vinculades als drets d'ús, com ara la cobertura mínima que s'imposi, i les bandes de freqüències de les quals s'atorguin els drets d'ús, en els termes que es concretin mitjançant un reial decret.

3. D'acord amb els principis d'objectivitat i de proporcionalitat, atenent principalment les necessitats de la planificació i de l'ús eficient i la disponibilitat de l'espectre radioelèctric, en els termes establerts mitjançant un reial decret, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pot modificar els títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric, amb l'audiència prèvia de l'interessat.

Quan els títols s'hagin atorgat pel procediment de licitació, s'ha de requerir, a més, l'informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i l'audiència del Consell de Consumidors i Usuaris i, si s'escau, de les associacions més representatives de la resta d'usuaris durant un termini suficient, que excepte en circumstàncies excepcionals no pot ser inferior a quatre setmanes. En aquests casos, la modificació s'ha d'efectuar mitjançant una ordre ministerial, amb l'informe previ de la Comissió Delegada del Govern per a Assumptes Econòmics, que ha d'establir un termini perquè els titulars s'hi adaptin.

La modificació dels títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric, en els casos en què justificadament calgui establir condicions diferents de les ja existents quan es va atorgar el títol, pot consistir a prolongar la durada de drets ja existents, fins i tot més enllà de les durades establertes als apartats anteriors.

4. Els títols habilitadors per a l'ús del domini públic s'extingeixen per:

- a) Les causes que resultin aplicables de les ressenyades a l'article 100 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.
- b) Mort del titular del dret d'ús del domini públic radioelèctric o extinció de la persona jurídica titular.
- c) Renúncia del titular, amb efectes des de la seva acceptació per part de l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.
- d) Pèrdua de la condició d'operador del titular del dret d'ús del domini públic radioelèctric, quan la condició esmentada sigui necessària, o qualsevol causa que impossibiliti la prestació del servei per part del seu titular.

- e) Manca de pagament de la taxa per reserva del domini públic radioelèctric.
- f) Pèrdua d'adequació de les característiques tècniques de la xarxa al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències, sense que hi hagi la possibilitat d'atorgar altres bandes al titular.
- g) Mutu acord entre el titular i l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.
- h) Transcurs del temps per al qual es van atorgar. En el cas dels drets d'ús sense limitació de nombre, pel transcurs del temps per al qual es van atorgar sense que se n'hagi efectuat la renovació.
- i) Per incompliment greu i reiterat de les obligacions del titular previstes com a causa de revocació.
- j) Les altres causes que s'estableixin al títol habilitador, d'acord amb aquesta Llei.

5. L'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a través del procediment administratiu general de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, pot acordar la revocació dels títols habilitadors per a l'ús del domini públic radioelèctric per les causes següents:

- a) L'incompliment de les condicions i els requisits tècnics aplicables a l'ús del domini públic radioelèctric.
- b) No pagar l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- c) No efectuar un ús eficaç o eficient del domini públic radioelèctric.
- d) La revocació successiva de dues autoritzacions administratives de transferència de títol o de cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric sobre el mateix títol habilitador en el termini d'un any.
- e) La utilització de les freqüències amb fins diferents als que van motivar-ne l'assignació o per a uns altres diferents dels de la prestació del servei o l'exercici de l'activitat que n'hagi motivat l'assignació.

Article 65. *Protecció activa del domini públic radioelèctric.*

1. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació pot efectuar, en qualsevol moment, una protecció activa del domini públic radioelèctric mitjançant la realització d'emissions sense continguts substantius a les freqüències i als canals radioelèctrics els drets d'ús dels quals, en l'àmbit territorial corresponent, no s'hagin atorgat.

Aquesta potestat s'ha d'exercir sense perjudici de les actuacions inspectores i sancionadores que es puguin dur a terme per depurar les responsabilitats en què s'hagi pogut incórrer per l'ús del domini públic radioelèctric sense disposar de títol habilitador, per la producció d'interferències perjudicials o per la comissió de qualsevol altra infracció tipificada en el marc del règim sancionador que estableix el títol VIII d'aquesta Llei.

2. El procediment per a l'exercici de la potestat de protecció activa del domini públic radioelèctric en cas que la freqüència o canal radioelèctric sigui objecte d'una ocupació o ús efectiu sense que es disposi de títol habilitador s'ha de regular mitjançant un reial decret, amb subjecció a les normes següents:

- a) S'ha de constatar l'ocupació o ús efectiu de la freqüència o canal radioelèctric sense que es disposi de títol habilitador per a això.
- b) S'ha d'efectuar un tràmit d'audiència prèvia a la persona física o jurídica que estigui efectuant l'ocupació o ús de la freqüència o canal radioelèctric sense títol habilitador o, si s'escau, al titular de les infraestructures, la finca o l'immoble des d'on es produeix l'emissió en aquesta freqüència, perquè en el termini de 10 dies hàbils al·legui el que estimi pertinent.
- c) Si s'escau, una vegada efectuat el tràmit d'audiència prèvia, s'ha de requerir la persona o el titular esmentat anteriorment amb qui es va evacuar el tràmit que en el termini de 8 dies hàbils procedeixi al cessament de les emissions no autoritzades.

d) En cas que no es procedeixi al cessament de les emissions no autoritzades, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació pot iniciar les seves emissions en la freqüència o el canal radioelèctric esmentats.

Article 66. *Neutralitat tecnològica i de serveis en l'ús del domini públic radioelèctric.*

1. A les bandes de radiofreqüències declarades disponibles per als serveis de comunicacions electròniques al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències, es pot fer servir qualsevol tipus de tecnologia utilitzada per als serveis de comunicacions electròniques de conformitat amb el dret de la Unió Europea.

No obstant això, es poden preveure restriccions proporcionades i no discriminatòries als tipus de tecnologia d'accés sense fil o xarxa radioelèctrica utilitzats per als serveis de comunicacions electròniques quan sigui necessari per:

- a) Evitar interferències perjudicials.
- b) Protegir la salut pública enfront dels camps electromagnètics.
- c) Assegurar la qualitat tècnica del servei.
- d) Garantir un ús compartit màxim de les radiofreqüències.
- e) Garantir un ús eficient de l'espectre.
- f) Garantir l'assoliment d'un objectiu d'interès general.

2. A les bandes de radiofreqüències declarades disponibles per als serveis de comunicacions electròniques al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències, es pot prestar qualsevol tipus de serveis de comunicacions electròniques, de conformitat amb el dret de la Unió Europea.

No obstant això, es poden preveure restriccions proporcionades i no discriminatòries als tipus de serveis de comunicacions electròniques que es prestin, inclòs, quan sigui procedent, el compliment d'un requisit del Reglament de radiocomunicacions de la Unió Internacional de Telecomunicacions.

Les mesures que exigeixin que un servei de comunicacions electròniques es presti en una banda específica disponible per als serveis de comunicacions electròniques han d'estar justificades per garantir l'assoliment d'objectius d'interès general definits d'acord amb el dret de la Unió Europea, com ara:

- a) La seguretat de la vida.
- b) La promoció de la cohesió social, regional o territorial.
- c) L'evitació de l'ús ineficient de les radiofreqüències.
- d) La promoció de la diversitat cultural i lingüística i del pluralisme dels mitjans de comunicació, mitjançant, per exemple, la prestació de serveis de radiodifusió i televisió.

Únicament s'ha d'imposar l'atribució específica d'una banda de freqüències per a la prestació d'un determinat servei de comunicacions electròniques quan estigui justificat per la necessitat de protegir serveis relacionats amb la seguretat de la vida o, excepcionalment, quan sigui necessari per assolir objectius d'interès general definits d'acord amb el dret de la Unió Europea.

3. Les restriccions a la utilització de bandes de freqüències que, si s'escau, s'estableixin de conformitat amb els apartats anteriors només es poden adoptar després d'haver donat a les parts interessades l'oportunitat de formular observacions sobre la mesura proposada, en un termini raonable.

4. Periòdicament, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació ha de revisar la pertinència de mantenir les restriccions a la utilització de bandes de freqüències que, si s'escau, s'estableixin de conformitat amb els apartats anteriors, ha de fer públics els resultats d'aquestes revisions i ha d'eleva les propostes corresponents a l'òrgan competent perquè les aprovi.

Article 67. *Mercat secundari en el domini públic radioelèctric.*

1. Els títols habilitadors d'ús del domini públic radioelèctric es poden transferir, i els drets d'ús del domini públic radioelèctric es poden cedir, ja sigui de manera total o parcial, en les condicions d'autorització que s'estableixin mitjançant un reial decret.

En aquest reial decret cal identificar igualment les bandes de freqüència en què es poden efectuar operacions de transferència de títols o cessió de drets d'ús de domini públic radioelèctric, en particular, les bandes de freqüències que si s'escau s'identifiquin en l'àmbit de la Unió Europea.

2. En el cas de cessió total o parcial, aquesta en cap cas eximeix el titular del dret d'ús cedent de les obligacions assumides enfront de l'Administració. Qualsevol transferència de títol habilitador o cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric ha de respectar, en tot cas, les condicions tècniques d'ús establertes al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències o als plans tècnics, o les que, si s'escau, s'hagin fixat a les mesures tècniques d'aplicació de la Unió Europea.

3. Les restriccions a la transferència o l'arrendament de drets individuals d'ús de radiofreqüències quan els drets esmentats s'han obtingut inicialment de manera gratuïta s'han d'establir mitjançant un reial decret.

TÍTOL VI

L'administració de les telecomunicacions

Article 68. *Competències de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics.*

1. Tenen la consideració d'autoritat nacional de reglamentació de telecomunicacions:

- a) El Govern.
- b) Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumeixin les competències assignades a aquest ministeri en matèries regulades per aquesta Llei.
- c) Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Economia i Competitivitat que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumeixin les competències assignades a aquest ministeri en matèries regulades per aquesta Llei.
- d) La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les competències que se li han assignat en matèries regulades per aquesta Llei.

2. En el desplegament de les competències que tinguin encomanades, les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'apartat 1 han de cooperar mútuament, amb la resta d'òrgans de control d'altres estats i amb els organismes pertinents de la Unió Europea, a fi de fomentar l'aplicació coherent de la normativa comunitària en matèria de comunicacions electròniques i contribuir al desenvolupament del mercat interior. Amb aquest fi, han de donar suport activament als objectius de la Comissió i de l'Organisme de Reguladors Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE) de promoure una coordinació major, i han de col·laborar amb totes dues institucions a fi de determinar quins tipus d'instruments i solucions són els més apropiats per tractar situacions particulars de mercat.

3. En el desplegament de les competències que tinguin encomanades les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'apartat 1, s'han d'aplicar principis reguladors objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionats, d'acord amb els fins i criteris següents:

- a) Promoure un entorn regulador previsible, i garantir un enfocament regulador coherent en períodes de revisió apropiats.
- b) Fomentar la inversió eficient orientada al mercat i la innovació en infraestructures noves i millorades, fins i tot assegurant que tota obligació relativa a l'accés tingui

degudament en compte els riscos en què incorren les empreses inversores, i permetre diferents modalitats de cooperació entre els inversors i les parts que sol·licitin l'accés, amb la finalitat de diversificar el risc de les inversions i vetllar perquè es respectin la competència en el mercat i el principi de no-discriminació.

c) Imposar obligacions específiques únicament quan no hi hagi cap competència efectiva i sostenible, i suprimir les obligacions tan bon punt es constati el compliment aquesta condició.

d) Garantir que, en circumstàncies similars, no es dispensi un tracte discriminatori a les empreses subministradores de xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

e) Salvaguardar la competència en benefici dels consumidors i promoure, quan sigui possible, la competència basada en les infraestructures.

f) Tenir degudament en compte la varietat de condicions quant a la competència i els consumidors que hi ha a les diferents regions geogràfiques.

g) Exercir les seves responsabilitats de manera que es promogui l'eficiència, la competència sostenible i el màxim benefici per als usuaris finals.

Article 69. *Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.*

Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumeixin les competències assignades a aquest ministeri, han d'exercir les funcions següents:

a) Executar la política adoptada pel Govern en els serveis de telecomunicacions per a la defensa nacional i la protecció civil a què es refereix l'article 4 d'aquesta Llei.

b) Gestionar el Registre d'operadors.

c) Exercir les competències que en matèria d'accés a les xarxes i als recursos associats, d'interoperabilitat i d'interconnexió li atribueixin aquesta Llei i el seu desplegament reglamentari, en particular en els supòsits següents:

1. En els procediments de licitació per a l'obtenció de drets d'ús del domini públic radioelèctric.

2. Quan sigui necessari per garantir el compliment de la normativa sobre dades personals i protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques.

3. Quan sigui necessari per garantir el compliment de compromisos internacionals en matèria de telecomunicacions.

d) Proposar al Govern l'aprovació dels plans nacionals de numeració, adreçament i denominació, l'atorgament dels drets d'ús dels recursos públics regulats en aquests plans i exercir les altres competències que li atribueix el capítol V del títol II d'aquesta Llei.

e) Proposar al Govern la política que cal seguir per facilitar el desplegament i l'evolució de les obligacions de servei públic a què fa referència el capítol I del títol III, que ha de dur a terme assumint la competència de control i seguiment de les obligacions de servei públic que corresponguin als diferents operadors en l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques.

f) Proposar al Govern la política que cal seguir per reconèixer i garantir els drets i les obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de serveis de comunicacions electròniques, així com els drets dels usuaris finals a què fan referència els capítols II, III i V del títol III.

g) Gestionar el registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació.

h) Formular les propostes per a l'elaboració de normativa relativa a les infraestructures comunes de comunicacions electròniques a l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris, i el seguiment de la seva implantació a Espanya.

i) Exercir les funcions en matèria de l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells a què es refereix el títol IV.

j) Exercir les funcions en matèria d'administració del domini públic radioelèctric a què es refereix el títol V. En particular, ha d'exercir les funcions següents:

1. La proposta de planificació, la gestió i el control del domini públic radioelèctric, així com la tramitació i l'atorgament dels títols habilitadors per a la seva utilització.

2. L'exercici de les funcions atribuïdes a l'Administració General de l'Estat en matèria d'autorització i inspecció d'instal·lacions radioelèctriques amb relació als nivells únics d'emissió radioelèctrica permesos a què es refereix l'article 61 d'aquesta Llei.

3. La gestió d'un registre públic de radiofreqüències, accessible a través d'Internet, en el qual han de constar els titulars de concessions administratives per a l'ús privat del domini públic radioelèctric.

4. L'elaboració de projectes i el desplegament dels plans tècnics nacionals de radiodifusió i televisió.

5. La comprovació tècnica d'emissions radioelèctriques per a la identificació, la localització i l'eliminació d'interferències perjudicials, infraccions, irregularitats i perturbacions dels sistemes de radiocomunicació, i la verificació de l'ús efectiu i eficient del domini públic radioelèctric per part dels titulars de drets d'ús.

6. La protecció del domini públic radioelèctric, per a la qual cosa pot, entre altres actuacions, dur a terme emissions en les freqüències i els canals radioelèctrics els drets d'ús dels quals, en l'àmbit territorial corresponent, no s'hagin atorgat.

7. La gestió de l'assignació dels recursos òrbita-espectre per a comunicacions per satèl·lit.

8. L'elaboració d'estudis i informes i, en general, l'assessorament de l'Administració General de l'Estat pel que fa a l'administració del domini públic radioelèctric.

9. La participació en els organismes internacionals relacionats amb la planificació de l'espectre radioelèctric.

k) Gestionar en període voluntari les taxes en matèria de telecomunicacions a què es refereix aquesta Llei.

l) Exercir les funcions de gestió, liquidació, inspecció i recaptació en període voluntari de les aportacions que han d'efectuar els operadors de telecomunicacions i els prestadors privats del servei de comunicació audiovisual televisiva, d'àmbit geogràfic estatal o superior al d'una comunitat autònoma, regulades als articles 5 i 6 de la Llei 8/2009, de 28 d'agost, de finançament de la Corporació de Ràdio i Televisió Espanyola.

m) Exercir les funcions atribuïdes de manera expressa per la normativa comunitària, aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

n) Efectuar qualsevol altra funció que se li atribueixi per llei o per real decret.

Article 70. *La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

1. La naturalesa, funcions, estructura, personal, pressupost i altres matèries que configuren la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència estan regulades a la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

2. En particular, en les matèries regulades per aquesta Llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència s'encarrega d'exercir les funcions següents:

a) Definir i analitzar els mercats de referència relatius a xarxes i serveis de comunicacions electròniques, entre els quals s'inclouen els mercats de referència a l'engròs i al detall corresponents, així com el seu àmbit geogràfic, les característiques dels quals poden justificar la imposició d'obligacions específiques, en els termes establerts a l'article 13 d'aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

b) Identificar l'operador o operadors que tenen un poder significatiu en el mercat quan a partir de l'anàlisi dels mercats de referència es constati que no es despleguen en un entorn de competència efectiva.

c) Establir, quan sigui procedent, les obligacions específiques que corresponguin als operadors amb poder significatiu en mercats de referència, en els termes establerts a l'article 14 d'aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

d) Resoldre els conflictes en els mercats de comunicacions electròniques a què es refereix l'article 15 d'aquesta Llei.

En particular, li correspon resoldre conflictes entre operadors relatiu a la determinació de les condicions concretes per a la posada en pràctica de l'obligació imposada pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de l'ús compartit del domini públic o la propietat privada, o de la ubicació compartida d'infraestructures i recursos associats, d'acord amb el procediment regulat a l'article 32 d'aquesta Llei, així com resoldre conflictes sobre l'accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques i l'accés a les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal, en els termes establerts pels articles 37 i 38 d'aquesta Llei.

e) Decidir la imposició, com a mesura excepcional, als operadors amb poder significatiu en el mercat integrats verticalment, de l'obligació de separació funcional d'acord amb els requisits i procediments indicats a l'article 16 d'aquesta Llei.

f) Fixar les característiques i condicions per a la conservació dels números en aplicació dels aspectes tècnics i administratius que s'estableixin mitjançant un reial decret perquè es dugui a terme.

g) Intervenir en les relacions entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficiïn de les obligacions d'accés i interconnexió, per tal de fomentar i, si s'escau, garantir l'adequació de l'accés, la interconnexió i la interoperabilitat dels serveis, en els termes establerts a l'article 12 d'aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

h) Determinar la quantia que suposa el cost net en la prestació del servei universal, a què es refereix l'article 27 d'aquesta Llei.

i) Definir i revisar la metodologia per determinar el cost net del servei universal, tant pel que fa a la imputació de costos com a l'atribució d'ingressos, que s'ha de basar en procediments i criteris objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionals, i ha de tenir caràcter públic.

j) Establir el procediment per quantificar els beneficis no monetaris obtinguts per l'operador o operadors encarregats de la prestació del servei universal.

k) Decidir la imposició d'obligacions als operadors que disposin d'interfícies de programa d'aplicacions (API) i guies electròniques de programació (EPG) perquè facilitin l'accés a aquests recursos, en la mesura que sigui necessari per garantir l'accés dels usuaris finals a determinats serveis digitals de radiodifusió i televisió.

l) Ser consultada pel Govern i el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en matèria de comunicacions electròniques, particularment en les matèries que puguin afectar el desenvolupament lliure i competitiu del mercat. També la poden consultar, en matèria de comunicacions electròniques, les comunitats autònomes i les corporacions locals.

En l'exercici d'aquesta funció, ha de participar, mitjançant un informe, en el procés d'elaboració de normes que afectin el seu àmbit de competències en matèria de comunicacions electròniques.

m) Exercir les funcions d'arbitratge, tant de dret com d'equitat, que li sotmetin els operadors de comunicacions electròniques en aplicació de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge.

n) Exercir les funcions atribuïdes de manera expressa per la normativa comunitària, aquesta Llei i la seva normativa de desplegament.

o) Dur a terme qualsevol altra funció que se li atribueixi per llei o per reial decret.

TÍTOL VII

Taxes en matèria de telecomunicacions

Article 71. *Taxes en matèria de telecomunicacions.*

1. Les taxes en matèria de telecomunicacions gestionades per l'Administració General de l'Estat són les recollides a l'annex I d'aquesta Llei.

2. Aquestes taxes tenen com a finalitat:

- a) Cobrir les despeses administratives que ocasioni la tasca de regulació relativa a la preparació i posada en pràctica del dret comunitari derivat i actes administratius, com ara les relatives a la interconnexió i l'accés.
- b) Les despeses que ocasionin la gestió, el control i l'execució del règim establert en aquesta Llei.
- c) Les despeses que ocasionin la gestió, el control i l'execució dels drets d'ocupació del domini públic, els drets d'ús del domini públic radioelèctric i la numeració.
- d) La gestió de les notificacions regulades a l'article 6 d'aquesta Llei.
- e) Les despeses de cooperació internacional, harmonització i normalització i anàlisi de mercat.

3. Sense perjudici del que disposa l'apartat 2, les taxes establertes per l'ús del domini públic radioelèctric, la numeració i el domini públic necessari per a la instal·lació de xarxes de comunicacions electròniques tenen com a finalitat la necessitat de garantir l'ús òptim d'aquests recursos, tenint en compte el valor i l'escassetat del bé l'ús del qual s'atorga. Aquestes taxes han de ser no discriminatòries, transparents, justificades objectivament i proporcionades al seu fi. Així mateix, han de fomentar el compliment dels objectius i principis establerts a l'article 3, en els termes que s'estableixin mitjançant un reial decret.

4. Les taxes a què es refereixen els apartats anteriors s'han d'imposar de manera objectiva, transparent i proporcional, de manera que es minimitzin els costos administratius addicionals i les càrregues que se'n deriven.

5. La revisió en via administrativa dels actes d'aplicació, gestió i recaptació de les taxes en matèria de telecomunicacions ha d'estar subjecta al que preveu l'article 22.3 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.

6. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, pel que fa a les taxes a què es refereix l'apartat 1, i les administracions competents que gestionin i liquidin taxes subsumibles a l'apartat 2 d'aquest article, han de publicar un resum anual de les despeses administratives que justifiquen la seva imposició i de l'import total de la recaptació. Així mateix, les administracions competents que gestionin i liquidin taxes subsumibles a l'apartat 3 d'aquest article han de publicar anualment l'import total de la recaptació obtinguda dels operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques.

TÍTOL VIII

Inspecció i règim sancionador

Article 72. *Funcions inspectores.*

1. La funció inspectora en matèria de telecomunicacions correspon a:
  - a) El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.
  - b) La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.
2. És competència del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme la inspecció:
  - a) Dels serveis i de les xarxes de comunicacions electròniques i de les seves condicions de prestació i explotació.
  - b) Dels equips i aparells, de les instal·lacions i dels sistemes civils.
  - c) Del domini públic radioelèctric.
  - d) Dels serveis de tarifació addicional que se suportin sobre xarxes i serveis de comunicacions electròniques.
3. Correspon a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en els termes establerts a la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la inspecció de les activitats dels operadors de telecomunicacions respecte de les quals tingui competència sancionadora de conformitat amb aquesta Llei.

4. Per a la realització de determinades activitats d'inspecció tècnica, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en matèries de la seva competència en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, pot sol·licitar l'actuació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Article 73. *Facultats d'inspecció.*

1. Els funcionaris destinats a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme tenen, en l'exercici de les seves funcions inspectores en matèria de telecomunicacions, la consideració d'autoritat pública i poden sol·licitar, a través de l'autoritat governativa corresponent, el suport necessari dels Cossos i Forces de Seguretat.

2. Els operadors o els qui duguin a terme les activitats a què es refereix aquesta Llei estan obligats a facilitar al personal d'inspecció, en l'exercici de les seves funcions, l'accés a les seves instal·lacions. També han de permetre a aquest personal efectuar el control dels elements afectes als serveis o activitats que duguin a terme, de les xarxes que instal·lin o explotin i de tots els documents que estiguin obligats a posseir o conservar.

Els titulars de finques o béns immobles en què s'ubiquin equips, estacions o qualsevol tipus d'instal·lacions de telecomunicacions tenen l'obligació de permetre l'accés a aquests béns al personal d'inspecció a què es refereix aquest article. A aquests efectes, per a l'accés del personal d'inspecció a aquests immobles o finques cal el consentiment dels titulars o l'autorització judicial, només quan sigui necessari entrar en un domicili constitucionalment protegit o efectuar-hi registres. Els òrgans jurisdiccionals del contenciós administratiu han d'emetre una resolució sobre l'atorgament de l'autorització judicial en el termini màxim de 72 hores.

3. Els operadors o els qui realitzin les activitats a què es refereix aquesta Llei estan obligats a posar a disposició del personal d'inspecció tots els llibres, registres i documents, en el suport que sigui, i mitjans tècnics que aquest consideri necessari, inclosos els programes informàtics i els arxius magnètics, òptics o de qualsevol altra classe.

Així mateix, han de facilitar al personal de la inspecció, a petició seva, qualsevol tipus de documentació que se'ls exigeixi per determinar la titularitat dels equips o l'autoria d'emissions o activitats.

4. Les obligacions establertes als dos apartats anteriors són exigibles als operadors o els qui realitzin les activitats a què es refereix aquesta Llei i que siguin directament responsables de l'explotació de la xarxa, la prestació del servei o la realització de l'activitat regulada per aquesta Llei, i també són exigibles als qui donin suport a les actuacions anteriors, als titulars de les finques o els immobles on s'ubiquin equips o instal·lacions de telecomunicacions, a les associacions d'empreses i als administradors i altres membres del personal de totes aquestes.

5. Els operadors o els qui realitzin les activitats a què es refereix aquesta Llei estan obligats a sotmetre's a les inspeccions dels funcionaris del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. La negativa o l'obstrucció a l'accés a les instal·lacions, finques o béns immobles o a facilitar la informació o documentació requerida és objecte de sanció, d'acord amb els articles següents d'aquest títol, com a obstrucció a la tasca inspectora.

6. En particular, el personal d'inspecció té les facultats següents:

- a) Precintat tots els locals, instal·lacions, equips, llibres o documents i altres béns de l'empresa durant el temps i en la mesura que sigui necessari per a la inspecció.
- b) Efectuar comprovacions i mesuraments, i obtenir fotografies, vídeos i gravacions d'imatge o so.

7. Les actuacions d'inspecció, comprovació o investigació que efectui el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme es poden dur a terme, a elecció dels seus serveis:

- a) En qualsevol despatx, oficina o dependència de la persona o l'entitat inspeccionada o de qui les representi.
- b) En els mateixos locals del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

c) En qualsevol despatx, oficina, dependència o lloc en què hi hagi proves dels fets objecte d'inspecció.

8. El personal d'inspecció del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, als efectes del compliment de les funcions previstes en aquest article, ha de tenir accés gratuït a tot registre públic; en particular, en els registres de la propietat i mercantils, l'accés a la informació registral s'ha de dur a terme per mitjans electrònics, en la forma determinada en la seva normativa reguladora.

Article 74. *Responsabilitat per les infraccions en matèria de telecomunicacions.*

La responsabilitat administrativa per les infraccions de les normes reguladores de les telecomunicacions és exigible:

a) En el cas d'incompliment de les condicions establertes per a l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques, a la persona física o jurídica que dugui a terme l'activitat.

b) En les comeses amb motiu de l'explotació de xarxes o la prestació de serveis sense haver efectuat la notificació a què es refereix l'article 6 d'aquesta Llei o sense disposar de títol habilitador per a l'ús del domini públic radioelèctric quan el títol esmentat sigui necessari, a la persona física o jurídica que dugui a terme l'activitat.

Per identificar la persona física o jurídica que duu a terme l'activitat, es pot sol·licitar col·laboració a la persona física o jurídica que tingui la disponibilitat dels equips i les instal·lacions mitjançant qualsevol títol jurídic vàlid en dret, o sense aquest, o a la persona física o jurídica titular de la finca o immoble on s'ubiquen els equips i les instal·lacions. Si no es presta aquesta col·laboració, de manera que la persona física o jurídica participa de manera essencial en la conducta infractora, es considera que aquesta és responsable de les infraccions comeses per qui duu a terme l'activitat. Aquesta responsabilitat és solidària de la que és exigible a la persona física o jurídica que duu a terme l'activitat.

c) En les comeses pels usuaris, per les empreses instal·ladores de telecomunicació, pels agents econòmics relacionats amb equips i aparells de telecomunicació o per altres persones que, sense estar compreses en els paràgrafs anteriors, duguin a terme activitats regulades en la normativa sobre telecomunicacions, a la persona física o jurídica l'actuació de la qual estigui tipificada pel precepte infringit o a la que les normes corresponents n'atribueixin específicament la responsabilitat.

Article 75. *Classificació de les infraccions.*

Les infraccions de les normes reguladores de les telecomunicacions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Article 76. *Infraccions molt greus.*

Es consideren infraccions molt greus:

1. La realització d'activitats sense disposar de l'habilitació pertinent en les matèries regulades per aquesta Llei, quan legalment sigui necessària.

2. L'incompliment dels requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques establerts als articles 6.1 i 6.2.

3. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics sense disposar de la concessió d'ús privatiu del domini públic radioelèctric a què es refereix l'article 62, quan legalment sigui necessari.

4. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics no adequada al corresponent pla d'utilització de l'espectre radioelèctric o al Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències.

5. La realització d'emissions radioelèctriques no autoritzades que vulnerin o perjudiquin el desplegament o la implantació del que estableixen els plans d'utilització del domini públic radioelèctric o el Quadre Nacional d'Atribució de Freqüències.

6. La producció deliberada, a Espanya o als països veïns, d'interferències definides com a perjudicials en aquesta Llei, incloses les causades per estacions radioelèctriques que estiguin instal·lades o en funcionament a bord d'un vaixell, una aeronau o qualsevol altre objecte flotant o aerotransportat que transmeti emissions des de fora del territori espanyol per a la seva possible recepció total o parcial en aquest.

7. No atendre el requeriment de cessació fet per la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, en els supòsits de producció d'interferències.

8. La instal·lació, posada en servei o utilització de terminals o equips de telecomunicació, tant els que fan ús del domini públic radioelèctric com els connectats, directament o indirectament, a les xarxes públiques de comunicacions electròniques que no hagin avaluat la seva conformitat, de conformitat amb el títol IV d'aquesta Llei, si es produeixen danys molt greus a les comunicacions o a les xarxes.

9. La importació o venda a l'engròs d'equips o aparells la conformitat dels quals no s'hagi avaluat d'acord amb el que disposa el títol IV d'aquesta Llei, o amb els acords o convenis internacionals subscrits per l'Estat espanyol.

10. La intercepció, sense autorització, de telecomunicacions no destinades al públic en general, així com la divulgació del contingut.

11. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures prèvies i mesures cautelars a què es refereixen els articles 81 i 82 d'aquesta Llei dictades pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les seves funcions en matèria de comunicacions electròniques.

12. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures cautelars a què es refereix l'article 82 d'aquesta Llei dictades per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les seves funcions en matèria de comunicacions electròniques, a excepció de les que es duguin a terme en el procediment arbitral amb submissió prèvia voluntària de les parts.

13. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa relatives a les reclamacions per controvèrsies entre els usuaris finals i els operadors.

14. La instal·lació negligent d'infraestructures comunes de telecomunicació a l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que siguin causa de danys molt greus en les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

15. L'incompliment greu per part dels operadors de les obligacions en matèria d'accés, interconnexió i interoperabilitat dels serveis a què estiguin sotmesos segons la legislació vigent.

16. L'incompliment greu de les característiques i condicions establertes per a la conservació dels números.

17. L'incompliment reiterat mitjançant infraccions tipificades com a greus en els termes expressats a l'article 79.4 d'aquesta Llei.

Article 77. *Infraccions greus.*

Es consideren infraccions greus:

1. La instal·lació d'estacions radioelèctriques sense autorització, quan, d'acord amb el que disposa la normativa reguladora de les telecomunicacions, sigui necessària, o la instal·lació d'estacions radioelèctriques amb característiques diferents a les autoritzades o, si s'escau, a les contingudes en el projecte tècnic aprovat, o d'estacions radioelèctriques a bord d'un vaixell, una aeronau o qualsevol altre objecte flotant o aerotransportat que, al mar o fora del mar, possibiliti la transmissió d'emissions des de l'exterior per a la seva possible recepció total o parcial en territori nacional.

2. L'ús del domini públic radioelèctric en condicions diferents de les previstes en el títol habilitador pertinent a què es refereix l'article 62 o, si s'escau, diferents de les

aprovades en el projecte tècnic de les instal·lacions, entre aquestes la utilització de paràmetres tècnics diferents dels propis del títol, o emplaçaments diferents dels aprovats o potències d'emissió superiors a les autoritzades, quan provoqui alteracions que dificultin la prestació correcta d'altres serveis per part d'altres operadors, a Espanya o als països veïns.

3. L'incompliment per part dels titulars de concessions d'ús privatiu del domini públic radioelèctric de les condicions essencials que els imposi el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

4. La mera producció, a Espanya o als països veïns, d'interferències definides com a perjudicials en aquesta Llei que no estiguin incloses a l'article anterior.

5. L'emissió de senyals d'identificació falses o enganyoses.

6. Efectuar emissions radioelèctriques que incompleixin els límits d'exposició establerts a la normativa de desplegament de l'article 61 d'aquesta Llei i incomplir les altres mesures de seguretat que aquesta estableix, incloses les obligacions de senyalització o tancament de les instal·lacions radioelèctriques. Així mateix, contribuir, mitjançant emissions no autoritzades, a l'incompliment greu d'aquests límits.

7. La transferència de títols habilitadors o cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric sense complir amb els requisits establerts a aquest efecte per la normativa de desplegament d'aquesta Llei.

8. L'incompliment de les obligacions que es derivin de les designacions o acreditacions que dugui a terme l'administració de telecomunicacions en matèria d'avaluació de la conformitat d'equips i aparells de telecomunicació, de conformitat amb la normativa europea i nacional que els sigui d'aplicació.

9. La instal·lació, posada en servei o utilització de terminals o d'equips connectats a les xarxes públiques de comunicacions electròniques que no hagin avaluat la seva conformitat, d'acord amb el títol IV d'aquesta Llei.

10. La venda o oferta de venda, ja sigui en establiments o per mitjans telemàtics o telefònics, d'equips o aparells la conformitat dels quals amb els requisits essencials aplicables no s'hagi avaluat d'acord amb el que disposa el títol IV d'aquesta Llei o amb les disposicions, els acords o convenis internacionals que obliguin l'Estat espanyol.

11. La negativa o l'obstrucció a ser inspeccionat, la no-col·laboració amb la inspecció quan aquesta sigui requerida i la no-identificació per la persona física o jurídica que tingui la disponibilitat dels equips i les instal·lacions o sigui titular de la finca o l'immoble on s'ubiquen els equips i instal·lacions de la persona física o jurídica que exploti xarxes o presti serveis sense haver fet la notificació a què es refereix l'article 6 d'aquesta Llei o sense disposar de títol habilitador per a l'ús del domini públic radioelèctric quan aquest títol sigui necessari.

12. L'exercici de l'activitat d'instal·lació i manteniment d'equips i sistemes de telecomunicació sense haver efectuat la declaració responsable o sense complir els requisits a què es refereix l'article 59.

13. La instal·lació negligent d'infraestructures comunes de telecomunicació a l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que siguin causa de danys en les xarxes públiques de comunicacions electròniques, llevat que s'hagi de considerar com a infracció molt greu.

14. L'alteració, la manipulació o l'omissió del marcatge dels equips de telecomunicació en qualsevol de les parts on reglamentàriament s'hagin de col·locar, l'alteració de la documentació dels equips o dels manuals d'instal·lació, així com el subministrament d'informació per a l'alteració de les característiques tècniques o de les freqüències de funcionament de l'aparell.

15. L'incompliment per part de les entitats col·laboradores de l'Administració per a la normalització i l'homologació de les prescripcions tècniques i del contingut de les autoritzacions o dels concerts que els afectin, d'acord amb el que es determini reglamentàriament.

16. La negativa a complir les obligacions de servei públic segons el que estableix el títol III de la Llei i la seva normativa de desplegament.

17. La negativa a complir les condicions per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

18. El compliment tardà o defectuós per part dels operadors de les resolucions fermes en via administrativa relatives a les reclamacions per controvèrsies entre els usuaris finals i els operadors.

19. L'incompliment de les condicions determinants de les atribucions i l'atorgament dels drets d'ús dels recursos de numeració inclosos en els plans de numeració.

20. L'incompliment per part dels operadors de les obligacions relatives a la integritat i seguretat en la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electrònica.

21. L'incompliment per part dels operadors de les obligacions establertes per a l'ús compartit del domini públic o la propietat privada en què s'han d'establir les xarxes públiques de comunicacions electròniques o l'ús compartit de les infraestructures i els recursos associats.

22. L'incompliment per part dels operadors, o els propietaris dels recursos associats corresponents, de les obligacions establertes per a l'ús compartit dels trams finals de les xarxes d'accés.

23. L'incompliment de les obligacions relacionades amb la utilització de normes o especificacions tècniques declarades obligatòries per la Comissió Europea.

24. L'alteració, la manipulació o l'omissió de les característiques tècniques en la documentació de les instal·lacions comunes de telecomunicació a l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que es presenti a l'Administració o als propietaris.

25. L'incompliment per part dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques de les obligacions establertes a l'article 9.

26. El compliment tardà o defectuós de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures prèvies i mesures cautelars a què es refereixen els articles 81 i 82 d'aquesta Llei dictades pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les seves funcions en matèria de comunicacions electròniques.

27. El compliment tardà o defectuós de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures cautelars a què es refereix l'article 82 d'aquesta Llei dictades per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les seves funcions en matèria de comunicacions electròniques, a excepció de les que es duguin a terme en el procediment arbitral amb submissió prèvia voluntària de les parts.

28. L'incompliment per part dels operadors de les obligacions en matèria d'accés, interconnexió i interoperabilitat dels serveis a què estiguin sotmesos segons la legislació vigent.

29. La manca de notificació a l'Administració per part del titular d'una xarxa de comunicacions electròniques dels serveis que s'estiguin prestant a través d'aquesta quan aquesta informació sigui exigible d'acord amb la normativa aplicable.

30. La posada a disposició de xarxes públiques de comunicacions electròniques a favor d'entitats perquè s'efectuïn emissions radioelèctriques quan no es disposi del corresponent títol habilitador per a l'ús del domini públic radioelèctric.

31. L'expedició de certificacions d'instal·lacions de telecomunicació que no concordin amb la realitat.

32. L'incompliment deliberat, per part dels operadors, de les obligacions en matèria d'intercepció legal de comunicacions imposades en desplegament de l'article 39 d'aquesta Llei.

33. Cursar trànsit contrari a plans nacionals i internacionals de numeració.

34. Cursar trànsit irregular amb fins fraudulents en les xarxes públiques i els serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

35. No facilitar, quan resulti exigible d'acord amb el que preveu la normativa reguladora de les comunicacions electròniques, les dades requerides per l'Administració una vegada transcorreguts tres mesos a comptar des de la finalització del termini atorgat en el requeriment d'informació o una vegada finalitzat el termini atorgat en el segon requeriment de la mateixa informació.

36. L'incompliment de les característiques i condicions establertes per a la conservació dels números.

37. La vulneració greu dels drets dels consumidors i usuaris finals, segons el que estableix el títol III de la Llei i la seva normativa de desplegament.

38. L'incompliment reiterat mitjançant infraccions tipificades com a lleus en els termes expressats a l'article 79.4 d'aquesta Llei.

Article 78. *Infraccions lleus.*

Es consideren infraccions lleus:

1. La producció de qualsevol tipus d'emissió radioelèctrica no autoritzada o no adequada amb el corresponent pla d'utilització de l'espectre radioelèctric, llevat que s'hagi de considerar com a infracció greu o molt greu.

2. L'establiment de comunicacions utilitzant estacions no autoritzades.

3. La mera producció d'interferències, a Espanya o als països veïns, quan no s'hagi de considerar com a infracció greu o molt greu.

4. No facilitar les dades requerides per l'Administració o endarrerir-ne injustificadament l'aportació quan sigui exigible d'acord amb el que preveu la normativa reguladora de les comunicacions electròniques.

5. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics sense disposar de l'autorització general, autorització individual o afectació demanial per a l'ús del domini públic radioelèctric a què es refereix l'article 62, quan legalment sigui necessari.

6. La instal·lació d'estacions radioelèctriques de radioaficionat sense disposar d'autorització.

7. L'incompliment per part dels titulars d'autoritzacions generals, autoritzacions individuals o afectacions demanials per a l'ús del domini públic radioelèctric de les condicions essencials que els imposi el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

8. L'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques sense complir els requisits exigibles per efectuar aquestes activitats establerts en aquesta Llei i la seva normativa de desplegament diferents dels previstos als articles 6.1 i 6.2.

9. La instal·lació d'infraestructures de telecomunicacions sense complir els requisits establerts en aquesta Llei, llevat que s'hagi de considerar com a infracció greu o molt greu.

10. L'incompliment, per part dels operadors, de les obligacions en matèria d'intercepció legal de comunicacions imposades en desplegament de l'article 39 d'aquesta Llei, quan no es qualifiqui d'infracció molt greu o greu.

11. L'incompliment de les obligacions de servei públic i de les obligacions de caràcter públic, i la vulneració dels drets dels consumidors i usuaris finals, segons el que estableix el títol III de la Llei i la seva normativa de desplegament.

12. L'incompliment de les obligacions en matèria de qualitat de servei.

13. La no-presentació de la documentació de les instal·lacions comunes de telecomunicacions a l'administració o a la propietat, quan aquesta sigui obligatòria normativament.

Article 79. *Sancions.*

1. La comissió de les infraccions tipificades als articles anteriors comporta la imposició de les sancions següents:

a) Per la comissió d'infraccions molt greus, s'imposa a l'infractor una multa per un import de fins a vint milions d'euros.

Per la comissió d'infraccions molt greus tipificades sobre les quals la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència tingui competències sancionadores, s'imposa a l'infractor una multa per un import no inferior a la quantia, ni superior al quintuple, del benefici brut obtingut com a conseqüència dels actes o les omissions en què consisteixi la

infracció. En cas que no sigui possible aplicar aquest criteri, el límit màxim de la sanció és de 20 milions d'euros.

b) Les infraccions molt greus, en funció de les seves circumstàncies, poden donar lloc a la inhabilitació durant fins a cinc anys de l'operador per a l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques. També poden donar lloc a la inhabilitació durant fins a cinc anys per a l'exercici de l'activitat d'instal·lador.

c) Per la comissió d'infraccions greus, s'imposa a l'infractor una multa per un import de fins a dos milions d'euros.

Per la comissió d'infraccions greus tipificades sobre les quals la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència tingui competències sancionadores, s'imposa a l'infractor una multa per un import de fins al doble del benefici brut obtingut com a conseqüència dels actes o les omissions en què consisteixi la infracció o, en cas que aquest criteri no sigui aplicable, el límit màxim de la sanció és de dos milions d'euros.

d) Per la comissió d'infraccions lleus, s'imposa a l'infractor una multa per un import de fins a 50.000 euros.

2. Les sancions imposades per qualsevol de les infraccions incloses als articles 76 i 77, quan es requereixi un títol habilitador per a l'exercici de l'activitat de l'infractor, poden comportar, com a sanció accessòria, el precintatge o la confiscació dels equips o aparells o la clausura de les instal·lacions si no es disposa del títol corresponent.

3. A més de la sanció que escaigui imposar als infractors, quan es tracti d'una persona jurídica, es pot imposar una multa de fins a 5.000 euros en el cas de les infraccions lleus, de fins a 30.000 euros en el cas de les infraccions greus i de fins a 60.000 euros en el cas de les infraccions molt greus als seus representants legals o a les persones que integren els òrgans directius que hagin intervingut en l'acord o la decisió.

Queden excloses de la sanció les persones que formin part d'òrgans col·legiats d'administració i no hagin assistit a les reunions o hagin votat en contra o hagin salvat el seu vot.

4. Als efectes del que estableix aquesta Llei, té la consideració d'incompliment reiterat la sanció definitiva de dues o més infraccions del mateix tipus infractor en el període de tres anys.

Article 80. *Criteris per a la determinació de la quantia de la sanció.*

1. La quantia de la sanció que s'imposi, dins dels límits indicats, s'ha de graduar tenint en compte, a més del que preveu l'article 131.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, el següent:

- a) La gravetat de les infraccions comeses anteriorment pel subjecte que se sanciona.
- b) La repercussió social de les infraccions.
- c) El benefici que hagi reportat a l'infractor el fet objecte de la infracció.
- d) El dany causat i la seva reparació.
- e) El compliment voluntari de les mesures cautelars que, si s'escau, s'imposin en el procediment sancionador.
- f) La negativa o l'obstrucció a l'accés a les instal·lacions o a facilitar la informació o documentació requerida.
- g) El cessament de l'activitat infractora, abans o durant la tramitació de l'expedient sancionador.

2. Per fixar la sanció, també cal tenir en compte la situació econòmica de l'infractor, derivada del seu patrimoni, els seus ingressos, les seves possibles càrregues familiars i altres circumstàncies personals que afecten.

L'infractor està obligat, si s'escau, al pagament de les taxes que hauria hagut de satisfer en el supòsit d'haver efectuat la notificació a què es refereix l'article 6 o d'haver gaudit de títol per a la utilització del domini públic radioelèctric.

Article 81. *Mesures prèvies al procediment sancionador.*

1. Prèviament a l'inici del procediment sancionador, es pot ordenar a través de l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, mitjançant resolució sense audiència prèvia, el cessament de la presumpta activitat infractora quan hi hagi raons d'urgència imperiosa basada en un dels supòsits següents:

- a) Quan la suposada activitat infractora pugui ocasionar perjudicis greus al funcionament dels serveis de seguretat pública, protecció civil i emergències.
- b) Quan la realització de la presumpta activitat infractora pugui posar en perill la vida humana.
- c) Quan s'interfereixi greument en altres serveis o xarxes de comunicacions electròniques.

2. Aquesta ordre de cessament ha d'anar dirigida a qualsevol subjecte que es trobi en disposició d'executar el cessament, sense perjudici de la delimitació de responsabilitats posterior en el procediment sancionador corresponent. Per a l'execució forçosa, la resolució pot disposar que, a través de l'autoritat governativa, es faciliti suport mitjançant els cossos i les forces de seguretat.

En la resolució, cal determinar l'àmbit objectiu i temporal de la mesura, sense que pugui excedir del termini d'un mes.

Article 82. *Mesures cautelars en el procediment sancionador.*

1. Les infraccions a què es refereixen els articles 76 i 77 poden donar lloc, una vegada incoat l'expedient sancionador, a l'adopció de mesures cautelars que, de conformitat amb l'article 136 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, poden consistir en les següents:

- a) Ordenar el cessament immediat d'emissions radioelèctriques no autoritzades.
- b) Ordenar el cessament immediat de qualsevol altra activitat presumptament infractora.

Entre aquestes:

i) Emetre ordres de posar fi a la prestació d'un servei o una sèrie de serveis, o ajornar-la quan aquesta prestació pugui perjudicar seriosament la competència, fins que es compleixin les obligacions específiques imposades arran d'una anàlisi de mercat d'acord amb l'article 14. Aquesta mesura, juntament amb les raons en què es basa, s'ha de comunicar a l'operador afectat sense demora, i s'ha de fixar un termini raonable perquè l'empresa la compleixi.

ii) Impedir que un operador segueixi subministrant xarxes o serveis de comunicacions electròniques, o suspendre-li o retirar-li els drets d'ús, en cas d'incompliment greu i reiterat de les condicions establertes per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes o per a l'atorgament de drets d'ús o de les obligacions específiques que s'hagin imposat, quan hagin fracassat les mesures destinades a exigir el cessament de la infracció.

iii) Adoptar mesures provisionals d'urgència destinades a remeiar incompliments de les condicions establertes per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes o per a l'atorgament de drets d'ús o de les obligacions específiques que s'hagin imposat, quan aquests representin una amenaça immediata i greu per a la seguretat pública o la salut pública o creïn problemes econòmics o operatius greus a altres subministradors o usuaris de l'espectre radioelèctric. Posteriorment, s'ha d'oferir a l'operador interessat la possibilitat de proposar possibles solucions. Si s'escau, l'autoritat competent pot confirmar les mesures provisionals, que es poden mantenir fins a la resolució que posi fi al procediment sancionador.

c) Precintat els equips o les instal·lacions que hagi utilitzat l'infractor, aplicant, si s'escau, el règim d'execució subsidiària previst a l'article 98 de la Llei esmentada.

d) Retirar del mercat els equips i aparells que presumptament no hagin avaluat la seva conformitat d'acord amb la normativa aplicable.

e) Suspendre provisionalment l'eficàcia del títol i clausurar provisionalment les instal·lacions, durant un termini màxim de sis mesos.

2. Quan l'infractor no disposi de títol habilitador per a l'ocupació o ús del domini públic radioelèctric, o si amb la infracció se superen els nivells d'emissions radioelèctriques establerts a la normativa de desplegament de l'article 61, la mesura cautelar prevista al paràgraf a) de l'apartat anterior s'ha d'incloure obligatòriament en l'acord d'iniciació d'expedient sancionador, per tal de salvaguardar l'ús correcte del domini públic esmentat.

3. Sense perjudici dels supòsits en què aquest precepte fixa un termini màxim de durada, les mesures cautelars es poden mantenir fins a la resolució del procediment sancionador, sempre que es consideri necessari per assegurar l'eficàcia de la resolució final que hi pugui recaure. Com a excepció, la mesura cautelar de retirada del mercat dels equips i aparells la conformitat dels quals no s'hagi avaluat presumptament d'acord amb la normativa aplicable s'ha d'aixecar quan s'acrediti la realització de l'avaluació de la conformitat dels equips i aparells afectats.

Article 83. *Prescripció.*

1. Les infraccions regulades en aquesta Llei prescriuen, les molt greus, al cap de tres anys; les greus, al cap de dos anys, i les lleus, al cap d'un any.

El termini de prescripció de les infraccions es comença a computar des del dia en què es van cometre. L'inici del procediment sancionador, amb coneixement de l'interessat, interromp la prescripció. El termini de prescripció torna a córrer si l'expedient sancionador es paralitza durant més d'un mes per una causa no imputable al presumpte responsable.

En el supòsit d'infracció continuada, l'inici del còmput és la data en què s'atura l'activitat infractora o la de l'últim acte amb què es consuma la infracció. No obstant això, s'entén que la infracció persisteix si els equips, els aparells o les instal·lacions objecte de l'expedient no es troben a disposició de l'Administració, o si queda constància fefaent de la seva impossibilitat d'ús.

2. Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys; les imposades per faltes greus, al cap de dos anys, i les imposades per faltes lleus, al cap d'un any. El termini de prescripció de les sancions es comença a computar des de l'endemà a la data en què esdevingui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció. L'inici del procediment d'execució, amb coneixement de l'interessat, interromp la prescripció, que torna a córrer si el procediment esmentat es paralitza durant més d'un mes per una causa no imputable a l'infractor.

Article 84. *Competències sancionadores.*

La competència sancionadora correspon:

1. Al secretari d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, per a la imposició de sancions no compreses als apartats següents.

2. A la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en l'àmbit material de la seva actuació, quan es tracti d'infraccions molt greus tipificades als apartats 12, 15 i 16 de l'article 76, d'infraccions greus tipificades als apartats 11, 27, 28, 35 i 36 de l'article 77, i d'infraccions lleus tipificades a l'apartat 4 de l'article 78.

3. A l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en cas que es tracti de les infraccions greus de l'article 77 tipificades a l'apartat 37 i de les infraccions lleus de l'article 78 tipificades a l'apartat 11 quan es vulnerin els drets dels usuaris finals sobre protecció de dades i privacitat reconeguts a l'article 48.

4. L'exercici de la potestat sancionadora ha d'estar subjecta al procediment aplicable, amb caràcter general, a l'actuació de les administracions públiques. No obstant

això, el termini màxim de durada del procediment és d'un any, i el termini d'al·legacions no ha de tenir una durada inferior a un mes.

Disposició addicional primera. *Significat dels termes utilitzats per aquesta Llei.*

Als efectes d'aquesta Llei, els termes definits a l'annex II tenen el significat que allí se'ls assigna.

Disposició addicional segona. *Limitacions i servituds.*

1. Les limitacions a la propietat i les servituds a què fa referència l'apartat 1 de l'article 33 d'aquesta Llei poden afectar:

- a) L'altura màxima dels edificis.
- b) La distància mínima a la qual es poden ubicar indústries i instal·lacions elèctriques d'alta tensió i línies fèrries electricades.
- c) La distància mínima a la qual es poden instal·lar transmissors radioelèctrics.

2. Amb l'excepció de la normativa legal vigent aplicable a la defensa nacional i a la navegació aèria, no es poden establir, per via reglamentària, limitacions a la propietat ni servituds que continguin condicions més costoses que les següents:

- a) Per a distàncies inferiors a 1.000 metres, l'angle sobre l'horitzontal amb què s'observi, des de la part superior de les antenes receptores de menys altura de l'estació, el punt més elevat d'un edifici ha de ser com a màxim de tres graus.
- b) La limitació màxima exigible de separació entre una indústria o una línia de línia elèctrica d'alta tensió o de ferrocarril i qualsevol de les antenes receptores de l'estació és de 1.000 metres.

La instal·lació de transmissors radioelèctrics a les proximitats de l'estació s'ha de dur a terme amb les limitacions següents:

Gamma de freqüències	Potència radiada aparent del transmissor en direcció a la instal·lació que es protegeix – Quilowatts	Limitació màxima exigible de separació entre les instal·lacions que es protegeixen i l'antena del transmissor – Quilòmetres
f ≤ 30 MHz	0,01 < P < 1	2
	1 < P ≤ 10	10
	P > 10	20
f > 30 MHz	0,01 < P ≤ 1	1
	1 < P ≤ 10	2
	P > 10	5

3. Les limitacions d'intensitat de camp elèctric s'exigeixen per a les instal·lacions que incloguin equips amb una alta sensibilitat. S'entén que utilitzen equips d'alta sensibilitat les instal·lacions dedicades a la recerca:

- a) Les estacions dedicades a l'observació radioastronòmica; les limitacions són les següents:

Nivells màxims admissibles de densitat espectral de flux de potència a les estacions d'observació de radioastronomia ⁽¹⁾⁽²⁾

Freqüència central (MHz)	Amplada de banda de canal (kHz)	Densitat espectral de flux de potència (dB (W/(m ² · Hz)))	Observacions radioastronòmiques
13,385	50	-248	Continu.
25,61	120	-249	Continu.
151,525	2950	-259	Continu.
325,3	6600	-258	Continu.
327	10	-244	Ratlles espectrals.
408,05	3900	-255	Continu.
1413,5	27000	-255	Continu.
1420	20	-239	Ratlles espectrals.
1612	20	-238	Ratlles espectrals.
1665	20	-237	Ratlles espectrals.
1665	10000	-251	Continu.
2695	10000	-247	Continu.
4995	10000	-241	Continu.
10650	100000	-240	Continu.
15375	50000	-233	Continu.
22200	250	-216	Ratlles espectrals.
22355	290000	-231	Continu.
23700	250	-215	Ratlles espectrals.
23800	400000	-233	Continu.
31550	500000	-228	Continu.
43000	500	-210	Ratlles espectrals.
43000	1000000	-227	Continu.
76750	8000000	-229	Continu.
82500	8000000	-228	Continu.
88600	1000	-208	Ratlles espectrals.
89000	8000000	-228	Continu.
105050	8000000	-223	Continu.
132000	8000000	-223	Continu.
147250	8000000	-223	Continu.
150000	1000	-204	Ratlles espectrals.
165500	8000000	-222	Continu.
183500	8000000	-220	Continu.
215750	8000000	-218	Continu.
220000	1000	-199	Ratlles espectrals.
244500	8000000	-217	Continu.
265000	1000	-197	Ratlles espectrals.
270000	8000000	-216	Continu.

⁽¹⁾ Els valors anteriors corresponen a un guany suposat de l'antena receptora de radioastronomia de 0 dBi.

⁽²⁾ Per als sistemes interferents amb condicions de propagació variables en el temps, no es poden excedir els nivells donats en la mesura que la pèrdua de dades superi el 2%.

b) Per a la protecció de les instal·lacions d'observatoris d'astrofísica, la limitació de la intensitat de camp elèctric, en qualsevol freqüència, és de 88,8 dB (µV/m) a la ubicació de l'observatori.

4. Per millorar l'aprofitament de l'espectre radioelèctric, l'Administració pot imposar a les instal·lacions l'ús d'elements tècnics que millorin la compatibilitat radioelèctrica entre estacions.

Disposició addicional tercera. *Aplicació de la legislació reguladora de les infraestructures comunes en els edificis.*

Les infraestructures comunes de telecomunicacions a l'interior dels edificis es regulen pel que estableixen aquesta Llei, el Reial decret llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació i els seus desplegaments reglamentaris.

Disposició addicional quarta. *Informació confidencial.*

Les persones físiques o jurídiques que aportin a alguna autoritat nacional de reglamentació dades o informacions de qualsevol tipus, en ocasió del desplegament de les seves funcions i respectant la legislació vigent en matèria de protecció de dades i privacitat, poden indicar, de manera justificada, quina part de la informació que aporten consideren confidencial, la difusió de la qual les podria perjudicar, als efectes que se'n declari la confidencialitat. Cada autoritat nacional de reglamentació ha de decidir, de manera motivada i mitjançant les resolucions corresponents, sobre la informació que, segons la legislació vigent, resulti o no emparada per la confidencialitat.

Disposició addicional cinquena. *El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació.*

1. El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, presidit pel ministre d'Indústria, Energia i Turisme o per la persona en qui delegui, és un òrgan assessor del Govern en matèria de telecomunicacions i societat de la informació.

2. Les funcions del Consell són les d'estudi, deliberació i proposta en matèries relatives a les telecomunicacions i la societat de la informació, sense perjudici de les competències que corresponguin als òrgans col·legiats interministerials amb competències d'informe al Govern en matèria de política informàtica. Li correspon, igualment, informar sobre els afers que el Govern determini o sobre els que, per iniciativa pròpia, jutgi convenient. La deliberació de projectes o propostes normatives en el si del Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació equival a l'audiència a què es refereix l'article 24.1.c) de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

El Govern, mitjançant un reial decret, és qui estableix la composició i el règim de funcionament del Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, els membres del qual representen l'Administració General de l'Estat; les administracions autonòmiques; l'Administració local, a través de les seves associacions o federacions més representatives; els usuaris, incloses en tot cas les persones amb discapacitat a través de la seva organització més representativa; els operadors que prestin serveis o explotin xarxes públiques de comunicacions electròniques; els prestadors de serveis de comunicació audiovisual; els prestadors de serveis de la societat de la informació; les indústries fabricants d'equips de telecomunicacions i de la societat de la informació; els sindicats, i els col·legis oficials d'enginyeria més representatius del sector.

Disposició addicional sisena. *Multes coercitives.*

Per assegurar el compliment de les resolucions o els requeriments d'informació que dictin, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme o la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència poden imposar multes coercitives per un import diari d'entre 125 i 30.000 euros, en els termes previstos a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Les multes coercitives són independents de les sancions que es puguin imposar i compatibles amb aquestes.

L'import de les multes coercitives que preveu aquesta disposició s'ha d'ingressar al Tresor Públic.

Disposició addicional setena. *Obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats serveis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample i obligacions de transmissió.*

1. Mitjançant un reial decret, es poden establir les condicions aplicables als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques en matèria d'accés condicional als serveis de televisió i ràdio digitals difosos als teleespectadors i oients, independentment del mitjà de transmissió utilitzat. Així mateix, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de regular mitjançant un reial decret el procediment de revisió d'aquestes condicions, en el supòsit que l'operador obligat ja no tingui poder significatiu en el mercat en qüestió.

2. En la mesura que sigui necessari per garantir l'accés dels usuaris finals a determinats serveis digitals de radiodifusió i televisió, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot imposar, en la forma i per als serveis que determini el Govern mitjançant un reial decret, obligacions als operadors que disposin d'interfícies de programa d'aplicacions (API) i guies electròniques de programació (EPG) perquè facilitin l'accés a aquests recursos en condicions raonables, justes i no discriminatòries.

3. Les xarxes públiques de comunicacions electròniques utilitzades per a la distribució de serveis de televisió digital han de tenir capacitat per distribuir programes i serveis de televisió de format ample. Els operadors d'aquestes xarxes que rebien programes o serveis de televisió de format ample per a la seva distribució posterior estan obligats a mantenir aquest format.

4. Mitjançant un reial decret aprovat pel Consell de Ministres, es poden imposar, com a obligacions de servei públic, exigències raonables de transmissió de determinats canals de programes de ràdio i televisió, així com exigències de transmissió de serveis complementaris per possibilitar l'accés adequat dels usuaris amb discapacitat, als operadors que explotin xarxes de comunicacions electròniques utilitzades per a la distribució de programes de ràdio o televisió al públic, si un nombre significatiu d'usuaris finals de les xarxes les utilitza com a mitjà principal de recepció de programes de ràdio i televisió, quan sigui necessari per assolir objectius d'interès general clarament definits i de manera proporcionada, transparent i periòdicament revisable.

Així mateix, mitjançant un reial decret es poden establir condicions als proveïdors de serveis i equips de televisió digital perquè cooperin en la prestació de serveis de comunicació audiovisual televisiva interoperables per als usuaris finals amb discapacitat.

5. L'establiment de les obligacions i els requisits per als gestors de múltiples digitals de la televisió digital terrestre i la creació i regulació del registre de paràmetres d'informació dels serveis de televisió digital terrestre s'han de regular mitjançant una ordre ministerial. La gestió, l'assignació i el control dels paràmetres d'informació dels serveis de televisió digital terrestre i l'administració del registre esmentat corresponen al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Disposició addicional vuitena. *Mecanisme de notificació.*

Les mesures adoptades per una autoritat nacional de reglamentació d'acord amb els articles 13, 14 i 16 i amb la disposició addicional setena d'aquesta Llei i la seva normativa de desplegament, així com totes les mesures que puguin tenir repercussions en els intercanvis entre estats membres, s'han de sotmetre als mecanismes de notificació a què es refereixen els articles 7, 7 bis i 7 ter de la Directiva 2002/21/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de març de 2002, relativa a un marc regulador comú de les xarxes i dels serveis de comunicacions electròniques (directiva marc), i les normes dictades a l'efecte en desplegament d'aquestes per part de la Unió Europea.

Disposició addicional novena. *Informe sobre les obligacions que cal imposar a operadors de xarxes públiques o de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic.*

Qualsevol mesura normativa que s'hagi d'aprovar amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, o acte administratiu en execució de la mesura normativa esmentada, que tramiti qualsevol administració pública i que persegueixi imposar amb caràcter generalitzat als operadors de xarxes públiques o de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic, o a un grup específic d'aquests, obligacions de servei públic diferents de les previstes a l'article 28 d'aquesta Llei, obligacions de supervisió de la informació tractada o gestionada en aquestes xarxes o serveis, o obligacions de col·laboració amb els agents facultats respecte al trànsit gestionat, requereix l'informe preceptiu del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Aquesta mesura normativa o acte administratiu ha d'abordar de manera expressa els mecanismes de finançament dels costos derivats de les obligacions de servei públic diferents de les previstes a l'article 28 d'aquesta Llei, les obligacions de caràcter públic o qualsevol altra càrrega administrativa que s'imposi, que no pot ser a càrrec dels operadors de xarxes públiques o de serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic quan es tracti d'obligacions o càrregues que no derivin directament del marc normatiu de les comunicacions electròniques sinó que responguin a altres raons de polítiques públiques, llevat que concorrin motius d'interès públic que duguin a la conclusió que els operadors han d'assumir aquests costos, encara que sigui parcialment.

La sol·licitud de l'informe preceptiu del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme es considera un requisit essencial en la tramitació de la norma o l'acte administratiu.

Disposició addicional desena. *Creació de la Comissió interministerial sobre radiofreqüències i salut.*

La composició, l'organització i les funcions de la Comissió interministerial sobre radiofreqüències i salut, que té la missió d'assessorar i informar la ciutadania, el conjunt de les administracions públiques i els diversos agents de la indústria sobre les restriccions establertes a les emissions radioelèctriques, les mesures de protecció sanitària aprovades enfront d'emissions radioelèctriques i els múltiples i periòdics controls a què se sotmeten les instal·lacions generadores d'emissions radioelèctriques, en particular, les relatives a les radiocomunicacions, es regulen mitjançant un reial decret. Així mateix, aquesta Comissió és responsable d'elaborar i divulgar estudis i investigacions sobre les emissions radioelèctriques i els seus efectes i sobre com preserven la salut de les persones les restriccions a les emissions, les mesures de protecció sanitària i els controls establerts, així com, a la vista d'aquests estudis i investigacions, de fer propostes i suggerir línies de millora en les mesures i els controls que cal efectuar.

Formen part de la Comissió interministerial, en tot cas, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, i l'Institut de Salut Carlos III per part del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

La Comissió ha de disposar d'un grup assessor o col·laborador en matèria de radiofreqüències i salut, amb la participació de comunitats autònomes, l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació i un grup d'experts independents, societats científiques i representants dels ciutadans, per fer l'avaluació i el seguiment periòdic de la prevenció i la protecció de la salut de la població amb relació a les emissions radioelèctriques, i proposar estudis d'investigació, mesures consensuades d'identificació, elaboració de registres i protocols d'atenció al ciutadà.

La creació i el funcionament tant de la Comissió com del grup assessor s'han d'atendre amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris actuals assignats als ministeris i altres administracions participants, sense increment en la despesa pública.

Disposició addicional onzena. *Paràmetres i requeriments tècnics essencials per garantir el funcionament de les diferents xarxes i serveis de comunicacions electròniques.*

Els paràmetres i requeriments tècnics essencials que són indispensables per garantir el funcionament de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques s'han d'establir mitjançant un reial decret aprovat en Consell de Ministres.

Disposició addicional dotzena. *Aplicació de la Llei general tributària.*

El que preveu aquesta Llei s'entén sense perjudici de les competències i facultats que la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, atribueix a l'Administració tributària, en particular, en relació amb l'accés a les dades amb transcendència tributària.

Disposició addicional tretzena. *Publicació d'actes.*

Els actes que formin part de les diferents fases dels procediments que tramiti el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les competències i funcions assignades en les matèries a què es refereix aquesta Llei es poden publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat», de conformitat amb el que preveu l'article 60 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Així mateix, totes les resolucions, els actes administratius o els actes de tràmit dictats pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les competències i funcions assignades en les matèries a què es refereix aquesta Llei i que puguin tenir un nombre indeterminat de potencials interessats que requereixin ser notificats, s'han de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat», de conformitat amb el que preveu la lletra a) de l'article 59.6 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Disposició addicional catorzena. *Coordinació de les ajudes públiques a la banda ampla i al desenvolupament de l'economia i l'ocupació digitals i els nous serveis digitals.*

Per reial decret s'han d'identificar els òrgans competents i s'han d'establir els procediments de coordinació entre administracions i organismes públics, en relació amb les ajudes públiques a la banda ampla, la convocatòria i l'atorgament de les quals ha de respectar en tot cas el marc comunitari i els objectius que estipula l'article 3 d'aquesta Llei i en relació amb el foment de l'R+D+I i amb les actuacions per al desenvolupament de l'economia, l'ocupació digital i tots els nous serveis digitals que les noves xarxes ultraràpides permeten, de manera que es garanteixi la cohesió social i territorial.

Disposició addicional quinzena. *Assignació de mitjans a l'Administració General de l'Estat i integració de personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

1. El Govern ha d'aprovar les modificacions necessàries en el Reial decret de desenvolupament de l'estructura orgànica bàsica del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme per garantir l'exercici de les funcions que, sent competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència fins al moment de l'entrada en vigor de la present Llei, aquesta atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

L'entrada en vigor de la modificació del Reial decret d'estructura orgànica bàsica del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme no es produeix fins que el pressupost del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme no s'adeqüi a la nova distribució competencial i s'hagi portat a terme l'assumpció de mitjans materials, incloent-hi, en particular, sistemes i aplicacions informàtiques, i la integració de personal procedent de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que sigui necessari per tal que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pugui exercir les noves funcions atribuïdes.

2. El personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que exerceix les funcions que, sent competència de la Comissió esmentada fins al moment de l'entrada en vigor de la present Llei, aquesta atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, s'ha d'integrar en l'Administració General de l'Estat en els termes que indica la disposició

adicional sisena de la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

3. La data per a l'exercici efectiu de les noves funcions que aquesta Llei atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme s'ha de determinar mitjançant ordre del ministre de la Presidència, a proposta del ministre d'Indústria, Energia i Turisme, del ministre d'Economia i Competitivitat i del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques. En tot cas, totes les actuacions a què es refereix aquesta disposició s'han d'haver fet en el termini de quatre mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició addicional setzena. *L'entitat pública empresarial Red.es.*

1. L'entitat Red.es, creada per la disposició addicional sisena de la Llei 11/1998, de 24 d'abril, general de telecomunicacions, es configura com a entitat pública empresarial, de conformitat amb el que preveu l'article 43.1.b) de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat. L'entitat esmentada queda adscrita al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a través de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació.

2. L'entitat pública empresarial Red.es té personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar i patrimoni propi i es regeix pel que estableixen aquesta disposició addicional, el seu propi Estatut, la Llei 6/1997 i les altres normes que li siguin aplicables.

3. Constitueix l'objecte de l'entitat pública empresarial la gestió, administració i disposició dels béns i drets que integren el seu patrimoni, i li corresponen la tinença, administració, adquisició i alienació dels títols representatius del capital de les societats en les quals participi o pugui participar en el futur. L'entitat pública empresarial ha d'actuar, en compliment del seu objecte, segons criteris empresarials.

Per al compliment del seu objecte, l'entitat pública empresarial pot dur a terme tota classe d'actes d'administració i disposició previstos en la legislació civil i mercantil. Així mateix, pot dur a terme totes les activitats comercials o industrials que estiguin relacionades amb l'objecte esmentat, d'acord amb el que hagin acordat els seus òrgans de govern. Pot actuar, fins i tot, per mitjà de societats participades per aquesta.

L'entitat pública empresarial Red.es assumeix a més les funcions següents:

a) La gestió del registre dels noms i adreces de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya (.es), d'acord amb la política de registres que determinin el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i la normativa corresponent.

b) La participació en els òrgans que coordinin la gestió de registres de nom i dominis de la Corporació d'Internet per a l'Assignació de Noms i Números (ICANN), o l'organització que si s'escau la substitueixi, així com l'assessorament al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en el Comitè Assessor Governamental d'ICANN (GAC) i, en general quan li sigui sol·licitat, l'assessorament a l'Administració General de l'Estat en la resta dels organismes internacionals i, en particular, en la Unió Europea, en tots els temes de la seva competència.

c) La d'observatori del sector de les telecomunicacions i de la societat de la informació.

d) L'elaboració d'estudis i informes i, en general, l'assessorament de l'Administració General de l'Estat pel que fa a la societat de la informació, de conformitat amb les instruccions que dicti el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

e) El foment i desenvolupament de la societat de la informació.

4. El règim de contractació, d'adquisició i d'alienació de l'entitat s'ha d'ajustar a les normes establertes en dret privat, sense perjudici del que determini el text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

5. El règim patrimonial de l'entitat pública empresarial s'ha d'ajustar a les previsions de l'article 56 de la Llei 6/1997. No obstant això, els actes de disposició i alienació dels béns que integren el seu patrimoni es regeixen pel dret privat. En especial, l'entitat pública

empresarial Red.es pot afectar els seus actius a les funcions que li assigna la lletra e) de l'apartat tercer d'aquesta disposició i a finançar transitòriament el dèficit d'explotació resultant entre els ingressos i les despeses corresponents a les funcions assignades a les lletres a), b), c) i d) del mateix apartat.

6. La contractació del personal per l'entitat pública empresarial s'ha d'ajustar al dret laboral, d'acord amb les previsions que conté l'article 55 de la Llei 6/1997, i ha de respectar, en qualsevol cas, els principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

7. El règim pressupostari, l'economicofinancer, el de comptabilitat, el d'intervenció i el de control financer de l'entitat pública empresarial és el que estableix la Llei general pressupostària, d'acord amb el que preveuen l'article 58 i la disposició transitòria tercera de la Llei 6/1997.

8. Els recursos econòmics de l'entitat poden provenir de qualsevol dels enumerats a l'apartat 1 de l'article 65 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat. Entre els recursos econòmics de l'entitat pública empresarial Red.es s'hi inclouen els ingressos provinents del que es recapti en concepte del preu públic per les operacions de registre relatives als noms de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya «.es» regulat a l'apartat següent.

9. Preus públics per assignació, renovació i altres operacions registrals dels noms de domini sota el «.es».

La contraprestació pecuniària que se satisfaci per l'assignació, la renovació i altres operacions registrals fetes per l'entitat pública empresarial Red.es en l'exercici de la seva funció d'autoritat d'assignació dels noms de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya té la consideració de preu públic.

Red.es, amb l'autorització prèvia del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, ha d'establir, mitjançant la instrucció corresponent, les tarifes dels preus públics per l'assignació, renovació i altres operacions de registre dels noms de domini sota el «.es». La proposta d'establiment o modificació de la quantia de preus públics va acompanyada, de conformitat amb el que preveu l'article 26 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, que regula el règim jurídic de les taxes i els preus públics, d'una memòria economicofinancera que en justifiqui l'import que es proposi i el grau de cobertura financera dels costos corresponents.

La gestió recaptatòria dels preus públics referits en aquest apartat correspon a l'entitat pública empresarial Red.es, que determina el procediment per a la seva liquidació i pagament mitjançant la instrucció esmentada al paràgraf anterior, en la qual s'han d'establir els models de declaració, els terminis i les formes de pagament.

L'entitat pública empresarial Red.es pot exigir l'anticipació o el dipòsit previ de l'import total o parcial dels preus públics per les operacions de registre relatives als noms de domini «.es».

Disposició addicional dissetena. *Innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions.*

El Govern ha de desenvolupar un pla amb mesures per potenciar la innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions, que permetin així mateix aprofitar l'esforç inversor que, en els propers anys, s'ha de portar a terme en el desplegament de les xarxes ultraràpides. El pla esmentat ha de preveure, entre d'altres, les actuacions següents:

a) Promoure la posada en marxa d'un fòrum de col·laboració entre els operadors i la indústria per identificar i potenciar les oportunitats que, per a la indústria electrònica i la resta de la indústria, generi el desplegament de xarxes ultraràpides.

b) Estimular les polítiques d'innovació en el sector i la innovació tecnològica en el teixit industrial en col·laboració amb tots els agents que intervenen en el desenvolupament o creixement.

c) Establir mesures per potenciar les compres innovadores i el mercat de demanda primerenca per a la posada en marxa de projectes d'R+D+I relacionats amb les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Disposició addicional divuitena. *Universalització de la banda ampla ultraràpida.*

El Govern ha d'establir una Estratègia nacional de xarxes ultraràpides que tingui com a objectiu impulsar el desplegament de xarxes d'accés ultraràpid a la banda ampla, tant per a fix com mòbil, amb vista a aconseguir-ne la universalització i a fomentar que l'adoptin ciutadans, empreses i administracions, per garantir la cohesió social i territorial.

L'Estratègia ha d'adoptar les mesures necessàries per assolir els objectius concrets de cobertura i adopció que estableix l'Agenda Digital per a Europa i que estan incorporats a l'Agenda Digital per a Espanya i, en particular, per aconseguir la universalització d'una connexió que permeti comunicacions de dades de banda ampla i que s'estengui progressivament, de manera que l'any 2017 arribi a una velocitat mínima d'Internet de 10 Mbps i abans de finalitzar l'any 2020 arribi a tots els usuaris a una velocitat mínima d'Internet de 30 Mbps, i que almenys el 50% de les llars puguin disposar d'accés a serveis de velocitats superiors a 100 Mbps. En el desenvolupament d'aquesta iniciativa d'universalització de la banda ampla s'ha d'avaluar l'actualització de l'àmbit del servei universal en relació amb aquest servei, tenint en compte, en tot cas, la normativa i les orientacions de la Unió Europea sobre això.

L'Estratègia ha d'establir l'elaboració d'un informe de cobertura de banda ampla ultraràpida que permeti conèixer de forma precisa la situació de provisió dels serveis de comunicacions electròniques de banda ampla i que permeti identificar les zones on hi hagi bretxes de mercat.

L'Estratègia ha de preveure polítiques per incrementar l'adopció i l'ús de la banda ampla ultraràpida entre ciutadans, empreses i administracions. En particular s'han de preveure les actuacions necessàries per promoure, de manera prioritària, que els centres de salut comarcals, les universitats públiques, els centres de secundària públics i totes les biblioteques públiques a la ciutat i comarcals tinguin l'any 2016 una connexió a la xarxa pública de comunicacions amb capacitat d'accés funcional a Internet a una velocitat mínima de 30 Mbps i de 100 Mbps l'any 2020. Aquestes mesures s'han d'articular amb la deguda col·laboració i coordinació amb les comunitats autònomes.

Almenys un cop l'any, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha d'informar el Parlament sobre l'adopció i el compliment de l'Estratègia nacional de xarxes ultraràpides i, en especial, sobre l'evolució del desplegament de les xarxes ultraràpides i el compliment dels objectius d'universalització d'aquest servei.

Disposició addicional dinovena. *Estacions radioelèctriques de radioaficionat.*

En la instal·lació d'estacions radioelèctriques de radioaficionat s'ha d'aplicar el que estableix la disposició addicional tercera de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats serveis, sense perjudici de l'aplicació de la Llei 19/1983, de 16 de novembre, sobre regulació del dret a instal·lar a l'exterior dels immobles les antenes de les estacions radioelèctriques d'aficionats, i la seva normativa de desplegament.

Disposició transitòria primera. *Normativa anterior a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.*

Les normes reglamentàries en matèria de telecomunicacions vigents amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei o dictades en desplegament de la Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions continuen vigents en els aspectes que no s'oposin a aquesta Llei, fins que s'aprovi la seva normativa de desplegament.

Disposició transitòria segona. *Adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst a l'article 9.*

Els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques s'han d'ajustar al que disposa l'article 9, en un termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera. *Condicions vinculades a les concessions d'ús de domini públic radioelèctric.*

Les condicions vinculades als títols habilitadors per a l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de telecomunicacions que impliquin l'ús del domini públic radioelèctric i que s'hagin atorgat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei a través de procediments de licitació pública, tant si es van preveure en els plecs reguladors de les licitacions com en l'oferta de l'operador, passen a estar vinculades a les concessions d'ús privatiu de domini públic radioelèctric.

Disposició transitòria quarta. *Restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de serveis en els títols habilitadors per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques.*

1. Les condicions establertes en els títols habilitadors per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques atorgats amb anterioritat al 25 de maig de 2011 i que impliquin restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de serveis en els termes que estableix l'article 66 d'aquesta Llei, continuen sent vàlides fins al 25 de maig de 2016.

2. No obstant això, els titulars de títols habilitadors per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques el període de vigència dels quals s'estengui més enllà del 25 de maig de 2016, poden sol·licitar a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, abans del 25 de maig de 2016, una avaluació de les restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de serveis, en els termes que estableix l'article 66 d'aquesta Llei, que tinguin imposades en els seus títols habilitadors.

Abans de dictar resolució, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació ha de notificar al titular del títol habilitador la seva nova avaluació de les restriccions, indicant l'abast del seu títol arran d'aquesta avaluació, i li ha de concedir un termini de 15 dies hàbils per retirar la seva sol·licitud.

Si el titular del títol desisteix de la seva sol·licitud, les restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de serveis establertes en el títol habilitador romandrien sense modificar fins al 25 de maig de 2016, llevat que el títol s'extingeixi amb anterioritat.

3. A partir del 25 de maig de 2016, els principis de neutralitat tecnològica i de serveis s'han d'aplicar a tots els títols habilitadors per a l'ús de l'espectre per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques atorgats amb anterioritat al 25 de maig de 2011, sense perjudici de les restriccions que es puguin establir en els termes que estableix l'article 66 d'aquesta Llei.

4. En l'aplicació d'aquesta disposició es prenen les mesures apropiades per fomentar la competència lleial.

5. Les mesures que s'adoptin en l'execució d'aquesta disposició no tenen en cap cas la consideració d'atorgament d'un nou títol habilitador.

Disposició transitòria cinquena. *Prestació de determinats serveis a què es refereix l'article 28.*

La Societat Estatal Correus i Telègrafs, SA, ha de prestar directament els serveis de tèlex, telegràfics i altres serveis de comunicacions electròniques de característiques similars, a què es refereix l'article 28.2 d'aquesta Llei, ajustant-se, si s'escau, al que prevegi el Reial decret previst a l'apartat 3 de l'article esmentat.

Així mateix, s'encarrega a la Direcció General de la Marina Mercant la prestació dels serveis de seguretat de la vida humana al mar subsumibles sota l'article 28.1.

Disposició transitòria sisena. *Règim transitori per a la fixació de les taxes que estableix l'annex I d'aquesta Llei.*

Fins que la Llei de pressupostos generals de l'Estat no fixi les quanties de la taxa prevista a l'apartat 4 de l'annex I d'aquesta Llei, s'han d'aplicar les següents:

- a) Per l'expedició de certificacions registrals, 42,51 euros.
- b) Per l'expedició de certificacions de presentació a l'Administració de les telecomunicacions del projecte tècnic d'infraestructures comuns de telecomunicacions, l'acta de replantejament, el butlletí d'instal·lació i el protocol de proves i, si s'escau, el certificat de fi d'obra i els seus annexos, 42,51 euros.
- c) Per l'expedició de certificacions de compliment d'especificacions tècniques, 335,49 euros.
- d) Per cada acte d'inspecció prèvia o comprovació tècnica efectuat, 352,72 euros.
- e) Per la presentació de cada certificació expedida per un tècnic competent substitutiva de l'acte d'inspecció prèvia, 88 euros.
- f) Per la tramitació de l'autorització o concessió demanial per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric, 68,46 euros.
- g) Per la tramitació de l'autorització d'ús especial del domini públic radioelèctric pels radioaficionats, 111 euros.
- h) Per la presentació als exàmens de capacitació per operar estacions de radioaficionat, 22,98 euros.
- i) Per inscripció en el registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació, 104,54 euros.
- j) Per la sol·licitud i emissió del dictamen tècnic d'avaluació de la conformitat d'equips i aparells de telecomunicació, 345,82 euros.

Disposició transitòria setena. *Sol·licituds d'autoritzacions o llicències administratives efectuades amb anterioritat.*

1. Els procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, i que tinguin per finalitat l'obtenció de les llicències o autoritzacions d'obra, instal·lacions, de funcionament o d'activitat, o de caràcter mediambiental o altres de classe similar o anàlogues que fossin necessàries d'acord amb la normativa anterior, s'han de tramitar i resoldre per la normativa vigent en el moment de la presentació de la sol·licitud.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, l'interessat pot, amb anterioritat a la resolució, desistir de la seva sol·licitud i, d'aquesta manera, optar per l'aplicació de la nova normativa en allò que aquesta, al seu torn, sigui aplicable.

Disposició transitòria vuitena. *Registre d'operadors.*

A l'entrada en vigor d'aquesta Llei, es manté la inscripció de les dades que figurin al Registre d'operadors regulat a l'article 7 de la Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions.

Disposició transitòria novena. *Adaptació de la normativa i els instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afectin el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.*

La normativa i els instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afectin el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques s'han d'adaptar al que estableixen els articles 34 i 35 en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria desena. *Desenvolupament transitori de funcions per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

En relació amb les funcions que eren competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i que, d'acord amb el que estableix aquesta Llei, s'atribueixen al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència les ha d'exercir fins a la data que es determini per a l'exercici efectiu de les noves funcions que aquesta Llei atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme d'acord amb el que estableix la disposició addicional quinzena.

Disposició transitòria onzena. *Procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.*

Els procediments que tractin sobre les funcions que eren competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i que aquesta Llei atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, i que s'hagin iniciat amb anterioritat a la data per a l'exercici efectiu de les noves funcions a què es refereix la disposició addicional quinzena, les ha de continuar tramitant el Ministeri esmentat una vegada s'hagi complert la data esmentada.

Disposició transitòria dotzena. *Règim transitori de les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'hagi presentat sol·licitud de llicència o autorització.*

Les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'hagi sol·licitat la llicència o autorització prèvia d'instal·lacions, de funcionament, d'activitat, de caràcter mediambiental o altres de classe similar o anàlogues a les que es refereix l'article 34.6, poden continuar instal·lades i en funcionament, sense perjudici que les administracions públiques competents puguin exercir les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció i, en general, de control que tinguin atribuïdes i que estan referides a l'article 34.6 esmentat, així com a l'article 5 de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i determinats serveis.

No obstant això, i de conformitat amb el que preveu la disposició transitòria de l'esmentada Llei 12/2012, de 26 de desembre, els prestadors de serveis de comunicacions electròniques per al públic que hagin sol·licitat les llicències o autoritzacions esmentades anteriorment, sense perjudici de la continuïtat i el funcionament de les instal·lacions respectives, poden desistir de les sol·licituds en curs esmentades i optar per presentar declaracions responsables o, si s'escau, comunicacions prèvies de canvi de titularitat en els termes que preveu la Llei esmentada.

L'exercici de les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció i, en general, de control ha de respectar els paràmetres i requeriments tècnics essencials necessaris per garantir el funcionament de les diferents xarxes i serveis de comunicacions electròniques esmentats a l'article 34.4 i a la disposició addicional onzena.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Sense perjudici del que disposen les disposicions transitòries d'aquesta Llei, queden derogades les disposicions següents:

- a) La Llei 11/1998, de 24 d'abril, general de telecomunicacions.
- b) La Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions.
- c) Igualment, queden derogades totes les altres disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.*

La Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«3. Qualsevol entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de serveis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació o servei de la societat de la informació que difongui la publicitat i promoció directa o indirecta de jocs o dels seus operadors ha de constatar que qui sol·liciti la inserció dels anuncis o reclams publicitaris disposa del títol habilitador corresponent expedit per l'autoritat encarregada de la regulació del joc i que aquest l'autoritza per a la realització de la publicitat sol·licitada, i se n'abstén de la seva pràctica si no en disposa. L'autoritat encarregada de la regulació del joc, a través de la seva pàgina web, ha de mantenir actualitzada i accessible la informació sobre els operadors habilitats.

Es considera xarxa publicitària l'entitat que, en nom dels editors, ofereix als anunciants la utilització d'espais publicitaris en serveis de la societat de la informació i l'optimització dels resultats publicitaris en orientar els anuncis al públic interessat pel producte o servei publicitat.»

Dos. Es modifica l'apartat 4 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«4. L'autoritat encarregada de la regulació del joc en l'exercici de la potestat administrativa de requerir el cessament de la publicitat de les activitats de joc, s'ha de dirigir a l'entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de serveis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació, servei de la societat de la informació o xarxa publicitària corresponent, i indicar-li motivadament la infracció de la normativa aplicable.

L'entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de serveis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació, servei de la societat de la informació o xarxa publicitària, en els tres dies naturals següents a la seva recepció, ha de comunicar el compliment del requeriment. En cas que el missatge publicitari disposi d'un informe de consulta prèvia positiu emès per un sistema d'autoregulació publicitària amb el qual l'autoritat encarregada de la regulació del joc tingui un conveni de col·laboració dels que preveu l'apartat 5 de l'article 24 d'aquesta Llei, s'entén que es va actuar de bona fe si s'ha subjectat a aquest informe de consulta prèvia positiu, per al supòsit d'actuació administrativa efectuada en el marc d'un expedient sancionador.»

Tres. Es modifica l'apartat 8 de l'article 21, que queda redactat en els termes següents:

«8. Perseguir el joc no autoritzat, tant si es realitza en l'àmbit de l'Estat espanyol com des de fora d'Espanya i que es dirigeixi al territori de l'Estat, i es pot requerir a qualsevol proveïdor de serveis de pagament, entitats de prestació de serveis de comunicació audiovisual, mitjans de comunicació, serveis de la societat de la informació o de comunicacions electròniques, agències de publicitat i xarxes publicitàries, informació relativa a les operacions realitzades pels diferents operadors o per organitzadors que no tinguin títol habilitador o el cessament dels serveis que estiguin prestant.»

Quatre. Es modifica l'apartat 3 de l'article 36, que queda redactat en els termes següents:

«3. En particular, els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, de comunicació electrònica i de la societat de la informació, i els mitjans de comunicació, així com les agències de publicitat i les xarxes publicitàries, són responsables administratius de la promoció, el patrocini i la publicitat dels jocs a què es refereix aquesta Llei quan els qui els duguin a terme manquin de títol habilitador o quan es difonguin sense disposar de l'autorització per publicitar-los o al marge dels límits que fixa aquesta Llei o s'infringeixen les normes vigents en aquesta matèria. No obstant això, són responsables de la infracció prevista a l'article 40 d) les xarxes publicitàries que serveixin publicitat a prestadors de serveis de la societat de la informació. La responsabilitat dels serveis de la societat de la informació és subsidiària de la de les agències i xarxes publicitàries, sempre que aquestes últimes siguin adequadament identificades pel servei de la societat de la informació, amb el requeriment previ de l'autoritat encarregada de la regulació del joc, i disposin d'un establiment permanent a Espanya.

La competència per instruir els procediments i sancionar els prestadors de serveis de comunicació audiovisual correspon a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i en aquests casos s'aplica el règim sancionador que preveu la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual, llevat de l'excepció que preveu l'apartat anterior, respecte de les infraccions de l'article 40, lletra e).»

Cinc. Es modifica l'apartat e) de l'article 40, que queda redactat en els termes següents:

«e) L'incompliment dels requeriments d'informació o de cessament de prestació de serveis dictats per l'autoritat encarregada de la regulació del joc que s'adrecin als proveïdors de serveis de pagament, prestadors de serveis de comunicació audiovisual, prestadors de serveis de la societat de la informació o de comunicacions electròniques, mitjans de comunicació social, agències de publicitat i xarxes publicitàries.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.*

La Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 1 f) de l'article 10, que queda redactat en els termes següents:

«f) Quan el servei de la societat de la informació faci referència a preus, s'ha de facilitar informació clara i exacta sobre el preu del producte o servei, indicant si inclou o no els impostos aplicables i, si s'escau, sobre les despeses de tramesa.»

Dos. Es modifica l'apartat 1 de l'article 18, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les administracions públiques han d'impulsar, a través de la coordinació i l'assessorament, l'elaboració i aplicació de codis de conducta voluntaris, per part de les corporacions, associacions o organitzacions comercials, professionals i de consumidors, en les matèries que regula aquesta Llei. L'Administració General de l'Estat ha de fomentar, en especial, l'elaboració de codis de conducta d'àmbit comunitari o internacional.

Els codis de conducta que afectin els consumidors i usuaris han d'estar subjectes, a més, al capítol V de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial.

Els codis de conducta poden tractar, en particular, sobre els procediments per detectar i retirar continguts il·lícits i protegir els destinataris davant la tramesa per

via electrònica de comunicacions comercials no sol·licitades, així com sobre els procediments extrajudicials per resoldre els conflictes que sorgeixin per la prestació dels serveis de la societat de la informació.»

Tres. Els apartats 1 i 3 de l'article 20 queden redactats de la manera següent:

«1. Les comunicacions comercials fetes per via electrònica han de ser clarament identificables com a tals, i la persona física o jurídica en nom de la qual es fan també ha de ser clarament identificable.»

«3. El que disposen els apartats anteriors s'entén sense perjudici del que disposin les normatives dictades per les comunitats autònomes amb competències exclusives sobre consum.»

Quatre. L'apartat 2 de l'article 21 queda redactat de la manera següent:

«2. El que disposa l'apartat anterior no és aplicable quan hi hagi una relació contractual prèvia, sempre que el prestador hagi obtingut de forma lícita les dades de contacte del destinatari i les utilitzi per trametre comunicacions comercials referents a productes o serveis de la seva pròpia empresa que siguin similars als que inicialment van ser objecte de contractació amb el client.

En tot cas, el prestador ha d'oferir al destinatari la possibilitat d'oposar-se al tractament de les seves dades amb fins promocionals mitjançant un procediment senzill i gratuït, tant en el moment de recollida de les dades com en cadascuna de les comunicacions comercials que li adrexi.

Quan les comunicacions s'hagin remès per correu electrònic, el mitjà esmentat ha de consistir necessàriament en la inclusió d'una adreça de correu electrònic o una altra adreça electrònica vàlida on es pugui exercir aquest dret, i queda prohibit trametre comunicacions que no incloguin l'adreça esmentada.»

Cinc. L'article 22 queda redactat en els termes següents:

«Article 22. *Drets dels destinataris de serveis.*

1. El destinatari pot revocar en qualsevol moment el consentiment prestat a la recepció de comunicacions comercials amb la simple notificació de la seva voluntat al remitent.

A aquest efecte, els prestadors de serveis han d'habilitar procediments senzills i gratuïts perquè els destinataris de serveis puguin revocar el consentiment que hagin prestat. Quan les comunicacions s'hagin remès per correu electrònic el mitjà esmentat ha de consistir necessàriament en la inclusió d'una adreça de correu electrònic o una altra adreça electrònica vàlida on es pugui exercir aquest dret, i queda prohibit trametre comunicacions que no incloguin l'adreça esmentada.

Així mateix, han de facilitar informació accessible per mitjans electrònics sobre els esmentats procediments.

2. Els prestadors de serveis poden utilitzar dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades en equips terminals dels destinataris, a condició que aquests hagin donat el seu consentiment després que se'ls hagi facilitat informació clara i completa sobre la seva utilització, en particular, sobre els fins del tractament de les dades, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Quan sigui tècnicament possible i eficaç, el consentiment del destinatari per acceptar el tractament de les dades es pot facilitar mitjançant l'ús dels paràmetres adequats del navegador o altres aplicacions.

L'anterior no impedeix el possible emmagatzematge o accés d'índole tècnica al fi únic d'efectuar la transmissió d'una comunicació per una xarxa de comunicacions electròniques o, en la mesura que sigui estrictament necessari, per a la prestació d'un servei de la societat de la informació expressament sol·licitat pel destinatari.»

Sis. Es modifica l'apartat 1 de l'article 35, que queda redactat de la manera següent:

«1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de controlar el compliment per part dels prestadors de serveis de la societat de la informació de les obligacions establertes en aquesta Llei i en les seves disposicions de desplegament, pel que fa als serveis propis de la societat de la informació.

Això no obstant, les referències als òrgans competents contingudes als articles 8, 10, 11, 15, 16, 17 i 38 s'entenen fetes als òrgans jurisdiccionals o administratius que, en cada cas, ho siguin en funció de la matèria.»

Set. L'article 37 queda redactat de la manera següent:

«Article 37. *Responsables.*

Els prestadors de serveis de la societat de la informació estan subjectes al règim sancionador que estableix aquest títol quan aquesta Llei els sigui aplicable.

Quan les infraccions previstes a l'article 38.3 i) i 38.4 g) es deguin a la instal·lació de dispositius d'emmagatzematge i recuperació de la informació com a conseqüència de la cessió per part del prestador del servei de la societat de la informació d'espais propis per mostrar publicitat, és responsable de la infracció, a més del prestador del servei de la societat de la informació, la xarxa publicitària o agent que gestioni directament amb aquell la col·locació d'anuncis en els espais esmentats en cas que no hagi adoptat mesures per exigir-li el compliment dels deures d'informació i l'obtenció del consentiment de l'usuari.»

Vuit. L'apartat 3 c) de l'article 38 queda redactat de la manera següent:

«c) L'enviament massiu de comunicacions comercials per correu electrònic o un altre mitjà de comunicació electrònica equivalent, o el seu enviament insistent o sistemàtic a un mateix destinatari del servei quan en els enviaments esmentats no es compleixin els requisits que estableix l'article 21.»

Nou. L'apartat 3 i) de l'article 38 queda redactat de la manera següent:

«i) La reincidència en la comissió de la infracció lleu prevista a l'apartat 4 g) quan així s'hagi declarat per resolució ferma dictada en els tres anys immediatament anteriors a l'obertura del procediment sancionador.»

Deu. Es modifica el paràgraf g) de l'article 38.4, que queda redactat de la manera següent:

«g) Utilitzar dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades quan no s'hagi facilitat la informació o no s'hagi obtingut el consentiment del destinatari del servei en els termes que exigeix l'article 22.2.»

Onze. S'introdueix un nou article 39 bis amb el contingut següent:

«Article 39 bis. *Moderació de sancions.*

1. L'òrgan sancionador ha d'establir la quantia de la sanció aplicant l'escala relativa a la classe d'infraccions que precedeixi immediatament en gravetat aquella en què s'integra la considerada en el cas de què es tracti, en els supòsits següents:

a) Quan s'apreciï una disminució qualificada de la culpabilitat de l'imputat o de l'antijuridicitat del fet com a conseqüència de la concurrència significativa de diversos dels criteris que enuncia l'article 40.

b) Quan l'entitat infractora hagi regularitzat la situació irregular de manera diligent.

c) Quan es pugui apreciar que la conducta de l'afectat ha pogut induir a la comissió de la infracció.

d) Quan l'infractor hagi reconegut espontàniament la seva culpabilitat.

e) Quan s'hagi produït un procés de fusió per absorció i la infracció sigui anterior al procés esmentat, i no sigui imputable a l'entitat absorbent.

2. Els òrgans amb competència sancionadora, atesa la naturalesa dels fets i la concurrència significativa dels criteris que estableix l'apartat anterior, poden acordar no iniciar l'obertura del procediment sancionador i, en el seu lloc, preparar el subjecte responsable, a fi que, en el termini que l'òrgan sancionador determini, acrediti l'adopció de les mesures correctores que, en cada cas, siguin pertinents, sempre que concorrin els pressupòsits següents:

a) Que els fets siguin constitutius d'infracció lleu o greu d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

b) Que l'òrgan competent no hagi sancionat o advertit amb anterioritat l'infractor com a conseqüència de la comissió d'infraccions previstes en aquesta Llei.

Si l'advertència no és atesa en el termini que l'òrgan sancionador determini, és procedent l'obertura del procediment sancionador corresponent per l'incompliment esmentat.»

Dotze. Es modifica l'article 40, que queda redactat de la manera següent:

«Article 40. *Graduació de la quantia de les sancions.*

La quantia de les multes que s'imposin s'ha de graduar tenint en compte els criteris següents:

a) L'existència d'intencionalitat.

b) Termini de temps durant el qual s'hagi estat cometent la infracció.

c) La reincidència per comissió d'infraccions de la mateixa naturalesa, quan hagi estat declarat per resolució ferma.

d) La naturalesa i la quantia dels perjudicis causats.

e) Els beneficis obtinguts per la infracció.

f) Volum de facturació a què afecti la infracció comesa.

g) L'adhesió a un codi de conducta o a un sistema d'autoregulació publicitària aplicable respecte a la infracció comesa, que compleixi el que disposa l'article 18 o la disposició final vuitena i que hagi estat objecte d'informe favorable per l'òrgan o els òrgans competents.»

Tretze. Es modifica l'article 43, que queda redactat de la manera següent:

«1. La imposició de sancions per l'incompliment del que preveu aquesta Llei correspon, en el cas d'infraccions molt greus, al ministre d'Indústria, Energia i Turisme, i en el d'infraccions greus i lleus, al secretari d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació.

No obstant això, la imposició de sancions per incompliment de les resolucions dictades pels òrgans competents en funció de la matèria o l'entitat de què es tracti a la qual es refereixen els paràgrafs a) i b) de l'article 38.2 d'aquesta Llei correspon a l'òrgan que va dictar la resolució incomplerta. Igualment, correspon a l'Agència de Protecció de Dades la imposició de sancions per la comissió de les infraccions tipificades als articles 38.3 c), d) i i) i 38.4 d), g) i h) d'aquesta Llei.

2. La potestat sancionadora regulada en aquesta Llei s'exerceix de conformitat amb el que estableixen sobre això la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i les

seves normes de desplegament. No obstant això, el termini màxim de durada del procediment simplificat és de tres mesos.»

Catorze. S'introdueix un apartat cinc bis en la disposició addicional sisena, que queda redactat de la manera següent:

«Cinc bis. L'autoritat d'assignació ha de suspendre cautelarment o cancel·lar, d'acord amb el requeriment judicial previ corresponent, els noms de domini mitjançant els quals s'estigui cometent un delictes o falta tipificat al Codi penal. De la mateixa manera ha de procedir l'autoritat d'assignació quan les forces i els cossos de seguretat de l'Estat li adrecin un requeriment de suspensió cautelar dictat com a diligència de prevenció dins de les 24 hores següents al coneixement dels fets.

Així mateix, d'acord amb el que disposen els articles 8, 11 i concordants d'aquesta Llei, l'autoritat administrativa o judicial competent, com a mesura per obtenir la interrupció de la prestació d'un servei de la societat de la informació o la retirada d'un contingut, pot requerir l'autoritat d'assignació perquè suspengui cautelarment o cancel·li un nom de domini.

En els altres supòsits previstos legalment s'ha de procedir de la mateixa manera.

En els supòsits previstos en els dos paràgrafs anteriors, només es pot ordenar la suspensió cautelar o la cancel·lació d'un nom de domini quan el prestador de serveis o la persona responsable no hagi atès el requeriment dictat per al cessament de l'activitat il·lícita.

En tots els casos en què la Constitució, les normes reguladores dels respectius drets i llibertats o les que siguin aplicables a les diferents matèries atribueixin competència als òrgans jurisdiccionals de forma excloent per intervenir en l'exercici d'activitats o drets, només l'autoritat judicial competent pot requerir la suspensió cautelar o la cancel·lació. En particular, quan les mesures esmentades afectin els drets i les llibertats d'expressió i informació i altres emparats en els termes que estableix l'article 20 de la Constitució només les poden decidir els òrgans jurisdiccionals competents.

La suspensió ha de consistir en la impossibilitat d'utilitzar el nom de domini als efectes de l'adreçament a Internet i la prohibició de modificar-ne la titularitat i les dades registrals, si bé pot afegir noves dades de contacte. El titular del nom de domini únicament el pot renovar o modificar la modalitat de renovació. La suspensió cautelar s'ha de mantenir fins que sigui aixecada o bé confirmada en una resolució definitiva que ordeni la cancel·lació del nom de domini.

La cancel·lació té els mateixos efectes que la suspensió fins a l'expiració del període de registre i si el temps restant és inferior a un any, per un any addicional, transcorregut el qual el nom de domini es pot tornar a assignar.»

Quinze. S'introdueix una nova disposició addicional vuitena amb el contingut següent:

«Disposició addicional vuitena. *Col·laboració dels registres de noms de domini establerts a Espanya en la lluita contra activitats il·lícites.*

1. Els registres de noms de domini establerts a Espanya estan subjectes al que estableix l'apartat cinc bis de la disposició addicional sisena, respecte dels noms de domini que assignin.

2. Les entitats de registre de noms de domini establertes a Espanya estan obligades a facilitar les dades relatives als titulars dels noms de domini que sol·licitin les autoritats públiques per a l'exercici de les seves competències d'inspecció, control i sanció quan les infraccions administratives que es persegueixin tinguin relació directa amb l'activitat d'una pàgina d'Internet identificada amb els noms de domini que assignin.

Aquestes dades s'han de facilitar així mateix, quan siguin necessàries per a la investigació i mitigació d'incidents de ciberseguretat en els quals estiguin involucrats equips relacionats amb un nom de domini dels encomanats a la seva gestió. La informació esmentada s'ha de proporcionar a l'òrgan, l'organisme o l'entitat que es determini legalment o reglamentàriament.

En tots dos supòsits, la sol·licitud s'ha de formular mitjançant escrit motivat, en el qual s'han d'especificar les dades requerides i la necessitat i proporcionalitat de les dades sol·licitades per al fi que es persegueix. Si les dades demanades són dades personals, la seva cessió no requereix el consentiment del seu titular.»

Setze. S'introdueix una disposició addicional novena amb el contingut següent:

«Disposició addicional novena. *Gestió d'incidents de ciberseguretat que afectin la xarxa d'Internet.*

1. Els prestadors de serveis de la societat de la informació, els registres de noms de domini i els agents registradors que estiguin establerts a Espanya estan obligats a prestar la seva col·laboració amb el CERT competent, en la resolució d'incidents de ciberseguretat que afectin la xarxa d'Internet i a actuar sota les recomanacions de seguretat indicades o que estableixin els codis de conducta que es derivin d'aquesta Llei.

Els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que gestionin equips de resposta a incidents de seguretat han de col·laborar amb les autoritats competents per aportar les evidències tècniques necessàries per a la persecució dels delictes derivats dels incidents de ciberseguretat esmentats.

2. Per a l'exercici de les funcions i obligacions anteriors, els prestadors de serveis de la societat de la informació, respectant el secret de les comunicacions, han de subministrar la informació necessària al CERT competent, i a les autoritats competents, per a la gestió adequada dels incidents de ciberseguretat, incloent-hi les adreces IP que hi puguin estar compromeses o implicades.

De la mateixa manera, els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que gestionin equips de resposta a incidents de seguretat poden intercanviar informació associada a incidents de ciberseguretat amb altres CERT o autoritats competents en l'àmbit nacional i internacional, sempre que la informació esmentada sigui necessària per prevenir incidents en el seu àmbit d'actuació.

3. El Govern ha de posar en marxa, en el termini de sis mesos, un programa per impulsar un esquema de cooperació publicoprivada amb la finalitat d'identificar i mitigar els atacs i incidents de ciberseguretat que afectin la xarxa d'Internet a Espanya. Amb aquesta finalitat s'han d'elaborar codis de conducta en matèria de ciberseguretat aplicables als diferents prestadors de serveis de la societat de la informació, i als registres de noms de domini i agents registradors establerts a Espanya.

Els codis de conducta han de determinar el conjunt de normes, mesures i recomanacions a implementar que permetin garantir una gestió eficient i eficaç dels incidents de ciberseguretat esmentats, el règim de col·laboració i les condicions d'adhesió i implementació, així com els procediments d'anàlisi i revisió de les iniciatives resultants.

La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació ha de coordinar les actuacions que es posin en marxa derivades d'aquests codis de conducta.

4. D'acord amb els codis de conducta que es defineixin en particular, els prestadors de serveis de la societat de la informació han d'identificar els usuaris afectats pels incidents de ciberseguretat que els siguin notificats pel CERT competent, i els han d'indicar les accions que han de portar a terme i que estan sota la seva responsabilitat, així com els temps d'actuació. En tot cas, se'ls ha de proporcionar informació sobre els perjudicis que podrien patir o ocasionar a tercers

si no col·laboren en la resolució dels incidents de ciberseguretat a què es refereix aquesta disposició.

En cas que els usuaris no exerceixin en el termini recomanat la seva responsabilitat pel que fa a la desinfecció o eliminació dels elements causants de l'incident de ciberseguretat, els prestadors de serveis, sota requeriment del CERT competent, han d'aïllar l'esmentat equip o servei de la xarxa, a fi d'evitar efectes negatius a tercers fins al cessament de l'activitat maliciosa.

El paràgraf anterior és aplicable a qualsevol equip o servei geolocalitzat a Espanya o que estigui operatiu sota un nom de domini «.es» o altres el Registre dels quals estigui establert a Espanya.

5. Reglamentàriament es determinen els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que han d'exercir les funcions d'equip de resposta a incidents de seguretat o CERT competent als efectes del que preveu aquesta disposició.

6. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació ha de garantir un intercanvi fluid d'informació amb la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior sobre incidents, amenaces i vulnerabilitats segons el que preveu la Llei 8/2011, de 28 d'abril, per la qual s'estableixen mesures per a la protecció de les infraestructures crítiques. En aquest sentit s'han d'establir mecanismes de coordinació entre tots dos òrgans per garantir la provisió d'una resposta coordinada enfront d'incidents en el marc d'aquesta Llei.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.*

S'introdueix la disposició addicional vuitena a la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació, amb el text següent:

«Disposició addicional vuitena. *Instal·lació d'infraestructures de xarxa o estacions radioelèctriques en edificacions de domini privat.*

Les obres d'instal·lació d'infraestructures de xarxa o estacions radioelèctriques en edificacions de domini privat no requereixen l'obtenció de llicència d'obres o edificació ni altres autoritzacions, si bé, en tot cas, el seu promotor ha de presentar davant l'autoritat competent en matèria d'obres d'edificació una declaració responsable on consti que les obres es porten a terme segons un projecte o una memòria tècnica subscrits per un tècnic competent, segons escaigui, justificativa del compliment dels requisits aplicables del Codi tècnic de l'edificació. Una vegada executades i finalitzades les obres d'instal·lació de les infraestructures de les xarxes de comunicacions electròniques, el promotor ha de presentar davant l'autoritat competent una comunicació de la finalització de les obres i que aquestes s'han portat a terme segons el projecte tècnic o la memòria tècnica.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.*

La Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 2 de l'article 6, que queda redactat en els termes següents:

«2. La cessió de la informació s'ha de fer mitjançant format electrònic únicament als agents facultats, i s'ha de limitar a la informació que sigui imprescindible per assolir els fins que assenyala l'article 1.

A aquests efectes, tenen la consideració d'agents facultats:

- a) Els membres de les forces i els cossos de seguretat, quan exerceixin funcions de policia judicial, d'acord amb el que preveu l'article 547 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial.
- b) Els funcionaris de la Direcció Adjunta de Vigilància Duanera, en el desenvolupament de les seves competències com a policia judicial, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 283 de la Llei d'enjudiciament criminal.
- c) El personal del Centre Nacional d'Intel·ligència en el curs de les investigacions de seguretat sobre persones o entitats, d'acord amb el que preveuen la Llei 11/2002, de 6 de maig, reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència, i a la Llei orgànica 2/2002, de 6 de maig, reguladora del control judicial previ del Centre Nacional d'Intel·ligència.»

Dos. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«3. El termini d'execució de l'ordre de cessió és el fixat per la resolució judicial, atenent la urgència de la cessió i els efectes de la investigació de què es tracti, així com la naturalesa i la complexitat tècnica de l'operació.

Si no s'estableix un altre termini diferent, la cessió s'ha de fer dins del termini de 7 dies naturals comptats a partir de les 8.00 hores del dia natural següent a aquell en què el subjecte obligat rebí l'ordre.»

Tres. Es modifica l'article 10, que queda redactat en els termes següents:

«Article 10. *Infraccions i sancions.*

1. Constitueixen infraccions al que preveu aquesta Llei les següents:

a) És infracció molt greu la no-conservació en cap moment de les dades a què es refereix l'article 3.

b) Són infraccions greus:

i) La no-conservació reiterada o sistemàtica de les dades a què es refereix l'article 3.

ii) La conservació de les dades durant un període inferior al que estableix l'article 5.

iii) L'incompliment deliberat de les obligacions de protecció i seguretat de les dades que estableix l'article 8.

c) Són infraccions lleus:

i) La no-conservació de les dades a què es refereix l'article 3 quan no es qualifiqui d'infracció molt greu o greu.

ii) L'incompliment de les obligacions de protecció i seguretat de les dades que estableix l'article 8, quan no es qualifiqui d'infracció greu.

2. A les infraccions que preveu l'apartat anterior, a excepció de les que indiquen els apartats 1.b).iii i 1.c).ii d'aquest article, els és aplicable el règim sancionador establert a la Llei general de telecomunicacions, i la competència sancionadora correspon al secretari d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, sense perjudici de les responsabilitats penals que puguin derivar de l'incompliment de l'obligació de cessió de dades als agents facultats.

El procediment per sancionar les infraccions esmentades s'inicia per acord del secretari d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, i el Ministeri de l'Interior pot instar aquest inici.

En tot cas, s'ha d'obtenir del Ministeri de l'Interior l'informe preceptiu i determinant per a la resolució del procediment sancionador.

3. A les infraccions previstes en els apartats 1.b).iii i 1.c).ii d'aquest article els és aplicable el règim sancionador establert a la Llei general de telecomunicacions, i la competència sancionadora correspon a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.»

Quatre. Es modifica l'apartat 5 de la disposició addicional única, que queda redactat en els termes següents:

«Constitueixen infraccions al que preveu aquesta disposició, a més de les que preveu l'article 10, les següents:

- a) És infracció molt greu l'incompliment de l'administració del llibre registre referit.
- b) Són infraccions greus l'administració reiterada o sistemàticament incompleta del llibre registre esmentat, així com l'incompliment deliberat de la cessió i el lliurament de les dades a les persones i en els casos previstos en aquesta disposició.
- c) Són infraccions lleus l'administració incompleta del llibre registre o l'incompliment de la cessió i el lliurament de les dades a les persones i en els casos previstos en aquesta disposició quan no es qualifiquin d'infraccions molt greus o greus.»

Disposició final cinquena. *Modificació del Reial decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 3 del Reial decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació, que queda redactat en els termes següents:

«1. A partir de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret Llei, no s'ha de concedir autorització per construir o rehabilitar de manera integral cap edifici dels que esmenta l'article 2, si al projecte arquitectònic corresponent no s'uneix el que preveu la instal·lació d'una infraestructura comuna pròpia. Aquesta infraestructura ha de tenir les condicions tècniques adequades per complir, almenys, les funcions que indica l'article 1.2 d'aquest Reial decret Llei, sens perjudici del que determinen les normes que, en cada moment, es dictin en el seu desplegament.

La instal·lació de la infraestructura regulada en aquest Reial decret Llei ha de disposar del projecte tècnic corresponent, signat per qui estigui en possessió d'un títol universitari oficial d'enginyer, enginyer tècnic, màster o grau que tingui competències sobre la matèria per raó del pla d'estudis de la titulació respectiva.

Mitjançant un reial decret es determina el contingut mínim que ha de tenir el projecte tècnic esmentat.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.*

L'article 8.2 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, queda redactat de la manera següent:

«2. El període de validesa dels certificats electrònics ha de ser adequat a les característiques i la tecnologia utilitzada per generar les dades de creació de signatura. En el cas dels certificats reconeguts, aquest període no pot ser superior a cinc anys.»

Disposició final setena. *Modificació de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual.*

La Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual, es modifica de la manera següent:

U. Es modifica el primer paràgraf de l'apartat 2 de l'article 5, que queda redactat de la manera següent:

«2. Per a l'efectivitat d'aquest dret, els prestadors del servei de comunicació televisiva de cobertura estatal o autonòmica han de reservar a obres europees el 51 per cent del temps d'emissió anual de la seva programació. Al seu torn, el 50 per cent d'aquesta quota queda reservat per a obres europees en qualsevol de les llengües espanyoles. En tot cas, el 10 per cent del temps d'emissió està reservat a obres europees de productors independents del prestador de servei i la meitat d'aquest 10 per cent ha d'haver estat produïda en els últims cinc anys. El temps d'emissió a què es refereix aquest número es comptabilitza excloent-ne el que es dedica a informacions, manifestacions esportives, jocs, publicitat, serveis de teletext i televenda.»

Dos. Es modifica l'article 17, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els prestadors del servei de comunicació audiovisual tenen el dret a realitzar, a canvi de contraprestació, emplaçament de productes en llargmetratges, curtmetratges, documentals, pel·lícules i sèries de televisió, programes esportius i programes d'entreteniment.

En els casos en què no es produeixi cap pagament, sinó únicament el subministrament gratuït de determinats béns o serveis, com ara ajudes materials a la producció o premis, amb vista a la seva inclusió en un programa, únicament constitueix emplaçament de producte i per tant està permès, sempre que aquests béns o serveis tinguin un valor significatiu.

2. Quan el programa hagi estat produït o encarregat pel prestador del servei o una de les seves filials, el públic ha de ser clarament informat de l'emplaçament del producte al principi i al final del programa, i quan es repregui després d'una pausa publicitària.

3. L'emplaçament no pot condicionar la responsabilitat ni la independència editorial del prestador del servei de comunicació audiovisual. Tampoc pot incitar directament la compra o arrendaments de béns o serveis, realitzar promocions concretes d'aquests o donar prominència indeguda al producte.

4. Queda prohibit l'emplaçament de producte en la programació infantil».

Tres. Es modifica l'article 38, que queda redactat de la manera següent:

«Article 38. *Llibertat de recepció dels serveis prestats dins de la Unió Europea.*

1. Es garanteix la llibertat de recepció en tot el territori espanyol dels serveis audiovisuals els titulars dels quals es trobin establerts en un Estat membre de la Unió Europea, sempre que no interfereixin tècnicament en les emissions dels prestadors establerts sota jurisdicció espanyola. En l'àmbit del Conveni europeu sobre televisió transfronterera i per canalitzar el dret a la diversitat cultural i lingüística en l'àmbit europeu, en totes les zones limítrofes amb un país de la Unió Europea s'ha de possibilitar l'emissió i la recepció de programes difosos mitjançant ones hertzianes i garantir per a això una adequada planificació de l'espectre radioelèctric a les zones transfrontereres.

2. L'autoritat audiovisual competent estatal, amb caràcter excepcional i de conformitat amb el que disposa l'article 3 de la Directiva 2010/13, pot limitar aquesta llibertat de recepció quan els serveis audiovisuals televisius procedents d'un Estat membre de la Unió Europea infringeixin de manera greu i reiterada el que disposa

la legislació espanyola en matèria de protecció de menors o continguin incitacions a l'odi per raó de raça, sexe, religió o nacionalitat, sempre que aquests serveis hagin incorregut en les conductes anteriors almenys dues vegades en els dotze mesos immediatament anteriors.

L'autoritat audiovisual, en aquests casos, i abans d'adoptar les mesures de limitació, ha de notificar al titular dels serveis audiovisuals i a la Comissió Europea les infraccions al·legades i les mesures que té intenció d'adoptar en cas que es torni a produir la infracció esmentada i ha d'iniciar consultes amb aquesta última i amb l'Estat membre en el qual el titular dels serveis audiovisuals estigui establert a fi d'arribar a un acord amistós.

Si les consultes amb els subjectes esmentats a l'apartat anterior no han donat lloc a un acord i persisteixen les infraccions, en un termini de quinze dies a partir de la notificació d'aquestes es poden adoptar les mesures que preveu el primer paràgraf d'aquest número.

En cas de decisió negativa per part de la Comissió, s'ha de posar fi urgentment a les mesures de què es tracti.

3. A més, si el servei de comunicació audiovisual és a petició, la llibertat de recepció es pot limitar de manera proporcionada per raons d'ordre públic, seguretat pública, protecció de la salut pública, o per protegir els consumidors i inversors. En aquest cas, abans d'adoptar les mesures, l'autoritat audiovisual ha de sol·licitar a l'Estat membre de la Unió Europea, a la jurisdicció del qual estigui subjecte el prestador de serveis a petició, que prengui mesures, i ha de notificar, en cas que aquest últim no les hagi pres, o no hagin estat suficients, a la Comissió Europea i a l'Estat membre assenyalat la seva intenció d'adoptar-les.

En casos d'urgència, l'autoritat audiovisual pot adoptar aquestes mesures, i les ha de notificar al més aviat possible a la Comissió Europea i a l'Estat membre, a la jurisdicció del qual estigui subjecte el prestador de serveis, indicant les raons de la urgència.

En cas de decisió negativa per part de la Comissió, l'autoritat audiovisual s'ha d'abstenir d'adoptar les mesures proposades o, si s'escau, ha de posar fi urgentment a les mesures de què es tracti.

4. L'acreditació de les mesures referides en els dos números anteriors s'ha d'efectuar mitjançant la instrucció de l'expedient corresponent per l'autoritat audiovisual competent estatal.»

Quatre. Es modifica l'article 39, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'autoritat competent estatal, de conformitat amb el que disposa l'article 4 de la Directiva 2010/13, pot adoptar mesures de salvaguarda de la legislació espanyola, d'acord amb el procediment que preveu aquest article, quan el prestador d'un servei de comunicació audiovisual televisiu establert en un altre Estat membre de la Unió Europea dirigeixi el seu servei totalment o principalment al territori espanyol i s'hagi establert en aquest Estat membre per eludir les normes espanyoles més estrictes.

En aquest cas, l'autoritat competent estatal, mitjançant petició degudament motivada, es pot posar en contacte amb l'altre Estat membre esmentat per aconseguir una solució dels problemes plantejats que sigui mútuament satisfactòria.

2. Si en el termini de dos mesos des de la petició no s'arriba a una solució satisfactòria, l'autoritat competent estatal pot adoptar les mesures que preveu el número u d'aquest article, sempre que siguin objectivament necessàries i s'apliquin de manera no discriminatòria i proporcionada als objectius que es persegueixen.

3. Amb caràcter previ a l'adopció de les mesures esmentades, l'autoritat audiovisual ha de notificar a la Comissió Europea i a l'Estat membre en què es trobi establert el prestador del servei de comunicació audiovisual televisiu, el projecte de mesures a aplicar, el qual s'ha d'acompanyar de la justificació corresponent. El projecte de mesura l'ha d'aprovar la Comissió Europea i, en cas de decisió negativa

per part d'aquesta, l'autoritat audiovisual s'ha d'abstenir d'adoptar les mesures proposades.»

Disposició final vuitena. *Regulació de les condicions en què els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal han de permetre l'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars.*

Als efectes del que preveuen els articles 29 i 30 d'aquesta Llei, mitjançant un reial decret acordat en Consell de Ministres, a proposta conjunta del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri de Foment, es determinen les condicions en què els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal han de permetre l'exercici del dret d'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars, pels operadors de xarxes i serveis de comunicacions electròniques sota els principis de l'accés efectiu als béns esmentats, la reducció de càrregues i la simplificació administrativa, en condicions equitatives, no discriminatòries, objectives i neutrals.

Disposició final novena. *Fonament constitucional.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva estatal en matèria de telecomunicacions, prevista a l'article 149.1.21a de la Constitució. Així mateix, les disposicions de la Llei dirigides a garantir la unitat de mercat en el sector de les telecomunicacions es dicten a l'empara de l'article 149.1.1a de la Constitució, sobre regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals i de l'article 149.1.13a de la Constitució, sobre bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final desena. *Competències de desplegament.*

El Govern i el ministre d'Indústria, Energia i Turisme, d'acord amb el que preveu aquesta Llei i en l'àmbit de les seves competències respectives, poden dictar les normes reglamentàries que requereixin el desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

Disposició final onzena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 9 de maig de 2014.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY

ANNEX I

Taxes en matèria de telecomunicacions

1. Taxa general d'operadors

1. Sense perjudici de la contribució econòmica que es pugui imposar als operadors per al finançament del servei universal, d'acord amb el que estableixen l'article 25 i el títol III, tot operador està obligat a satisfer una taxa anual que no pot excedir l'1,5 per mil dels seus ingressos bruts d'explotació i que es destina a sufragar les despeses que es generin, incloses les de gestió, control i execució, per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei, per les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'article 68.

Als efectes del que assenyala el paràgraf anterior, s'entén per ingressos bruts el conjunt d'ingressos que obtingui l'operador derivats de l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei. A aquests efectes, no es consideren ingressos bruts els corresponents a serveis prestats per un operador l'import dels quals recapti dels usuaris amb la finalitat de remunerar els serveis d'operadors que explotin xarxes o prestin serveis de comunicacions electròniques.

2. La taxa es merita el 31 de desembre de cada any. No obstant això, si, per causa imputable a l'operador, aquest perd l'habilitació per actuar com a tal en data anterior al 31 de desembre, la taxa es merita en la data en què aquesta circumstància es produeixi.

3. L'import d'aquesta taxa anual no pot excedir les despeses que es generin, incloses les de gestió, control i execució, per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei, anteriorment referides.

A aquest efecte, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ha de fer públic abans del 30 d'abril de cada any una memòria que contingui les despeses en què han incorregut en l'exercici anterior les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei.

La memòria ha de preveure, de manera separada, les despeses en les quals hagi incorregut la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei, que han de servir de base per fixar l'assignació anual de la Comissió amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat i garantir la suficiència de recursos financers de la Comissió per a l'aplicació d'aquesta Llei.

L'import de la taxa resulta d'aplicar a l'import de les despeses en què han incorregut en l'exercici anterior les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei i que figura a la memòria esmentada, el percentatge que individualment representen els ingressos bruts d'explotació de cadascun dels operadors de telecomunicacions en l'exercici anterior sobre el total dels ingressos bruts d'explotació obtinguts en aquest mateix exercici pels operadors de telecomunicacions.

Mitjançant un reial decret es determina el sistema per calcular les despeses en què han incorregut les autoritats nacionals de reglamentació a què es refereix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en aquesta Llei, el sistema de gestió per a la liquidació d'aquesta taxa i els terminis i requisits que els operadors de telecomunicacions han de complir per declarar al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'import dels seus ingressos bruts d'explotació per tal que aquest calculi l'import de la taxa que correspon satisfer a cadascun dels operadors de telecomunicacions.

Si la declaració esmentada no es presenta en termini, s'ha de formular al subjecte passiu un requeriment notificat amb caràcter feient, a fi que en el termini de 10 dies presenti la declaració. Si no ho fa, l'òrgan gestor li ha de girar una liquidació provisional sobre els ingressos bruts de l'explotació determinats en règim d'estimació indirecta, d'acord amb el que disposa l'article 53 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, incloent-hi l'import de la sanció i els interessos de demora que escaiguin. Respecte de la imposició de la sanció, cal atènyer-se al que disposa la Llei general tributària esmentada.

2. Taxes per numeració, adreçament i denominació

1. Constitueix el fet imposable de la taxa l'atorgament de drets d'ús de números, adreces o noms.

Són subjectes passius de la taxa les persones físiques o jurídiques beneficiàries de drets d'ús.

La taxa es merita l'1 de gener de cada any, excepte la del període inicial, que es merita en la data en què es produeixi l'atorgament dels drets d'ús.

El procediment per a la seva exacció s'estableix per real decret. L'import de l'exacció esmentada és el resultat de multiplicar la quantitat de números, adreces o noms els drets d'ús dels quals s'hagin atorgat pel valor de cadascun d'ells, que pot ser diferent en funció dels serveis i plans corresponents.

Amb caràcter general, el valor de cada número del Pla nacional de numeració telefònica per a la fixació de la taxa per numeració, adreçament i denominació, incloent-hi a aquests efectes els números utilitzats exclusivament per a la prestació de serveis de missatges sobre xarxes telefòniques, és de 0,04 euros. A aquest valor se li han d'aplicar els coeficients que s'especifiquen a la taula següent, per als rangs i serveis que s'indiquen:

Coeficient	Servei	Rang (NXYA)	Longitud (xifres)
0	Serveis d'interès social.	0XY, 112, 10YA	3 i 4
0	Serveis harmonitzats europeus de valor social.	116 A (A = 0 i 1)	6
0	Ús intern en l'àmbit de cada operador.	12YA (JA= 00 - 19) 22YA	Indefinida.
2	Missatges sobre xarxes telefòniques.	2XYA (X ≠ 2) 3XYA 79YA 99YA	5 i 6
3	Numeració curta i prefixos.	1XYA (X≠1) 50YA	4, 5 i 6
1	Numeració geogràfica i vocal nòmada geogràfica.	9XYA (X≠0) 8XYA (X≠0)	9
1	Numeració mòbil.	6XYA 7XYA (X=1, 2, 3, 4)	9
1	Numeració vocal nòmada.	5XYA (X=1)	9
1	Numeració d'accés a Internet.	908A 909A	9
10	Tarifes especials.	80YA (I=0, 3, 6, 7) 90YA (I=0, 1, 2, 5, 7)	9
10	Numeració personal.	70YA	9
30	Consulta telefònica sobre números d'abonat.	118 A (A= 1 - 9)	5
2	Comunicacions màquina a màquina.	590 A	13

Nota: a la columna corresponent a la identificació de rang, les xifres NXYA representen les primeres 4 xifres del número marcat. Les xifres X, Y, A poden prendre tots els valors entre 0 i 9, excepte en els casos que s'indiqui una altra cosa. El guió indica que les xifres esmentades poden prendre qualsevol valor comprès entre els mostrats a cada costat d'aquest (aquests inclosos).

El Pla nacional de numeració telefònica i les seves disposicions de desplegament poden introduir coeficients a aplicar per als recursos de numeració que s'atribueixin amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, sempre que aquells no sobrepassin el valor de 30, exceptuant-ne els supòsits en què s'atorguin drets d'ús de números de 9 xifres a usuaris finals, cas en el qual el valor màxim resultant de la taxa no pot superar els 100 euros.

Als efectes del càlcul d'aquesta taxa, s'entén que tots els números del Pla nacional de numeració telefònica, i els utilitzats exclusivament per a la prestació de serveis de missatges sobre xarxes telefòniques públiques, estan formats per nou dígit. Quan s'atorguin drets d'ús d'un número amb menys dígit, es considera que s'estan atorgant drets d'ús per a la totalitat dels números de nou dígit que es puguin formar mantenint com a part inicial d'aquests el número del qual s'atorguen els drets d'ús. Quan s'atorguin drets d'ús de números més llargs, es considera que s'estan atorgant per a la totalitat dels números de nou dígit que es puguin formar amb les nou primeres xifres d'aquells.

Així mateix, s'estableixen les taxes següents per numeració, adreçament i denominació:

Tipus de número	Norma de referència	Valor de cada codi (euros)
Codi de punt de senyalització internacional (CPSI).	Recomanació UIT-T Q.708.	1.000
Codi de punt de senyalització nacional (CPSN).	Recomanació UIT-T Q.704.	10
Indicatiu de xarxa de dades (CIRD).	Recomanació UIT-T X.121.	1.000
Indicatiu de xarxa mòbil Tetra (IRM).	Recomanació UIT-T E.218.	1.000
Codi d'operador de portabilitat (NRN).	Especificacions tècniques de portabilitat.	1.000
Indicatiu de xarxa mòbil (IRM).	Recomanació UIT-T E.212.	1.000

Aquestes noves taxes s'apliquen sense caràcter retroactiu des de l'1 de gener de l'any següent a l'aprovació d'aquesta Llei.

El valor de la taxa per numeració, adreçament i denominació es fixa anualment a la Llei de pressupostos generals de l'Estat.

2. No obstant el que disposa l'epígraf anterior, en la fixació de l'import a satisfer per aquesta taxa es pot prendre en consideració el valor de mercat de l'ús dels números i noms dels quals s'atorguen els drets d'ús, i la rendibilitat que en pugui obtenir la persona o entitat beneficiària, d'acord amb el que disposa l'article 19.

En aquest cas, en els supòsits de caràcter excepcional en que així estigui previst en els plans nacionals o les seves disposicions de desplegament i en els termes que en aquests es fixin, la quantia anual de la taxa es pot substituir per la que resulti d'un procediment de licitació en el qual s'ha de fixar un valor inicial de referència i el temps de durada de l'atorgament del dret d'ús. Si el valor d'adjudicació de la licitació resulta superior al valor de referència esmentat, aquell constitueix l'import de la taxa.

3. S'ha de retornar l'import de la taxa per numeració que proporcionalment correspongui, quan es produeixi la cancel·lació de l'assignació de recursos de numeració a petició de l'interessat, durant l'exercici anual que correspongui. Amb aquesta finalitat, s'ha de seguir el procediment establert mitjançant un real decret.

4. L'import dels ingressos obtinguts per aquesta taxa s'ha d'ingressar al Tresor Públic i s'ha de destinar a finançar les despeses que suporti l'Administració General de l'Estat en la gestió, el control i l'execució del règim jurídic establert en aquesta Llei.

3. *Taxa per reserva del domini públic radioelèctric*

1. La reserva per a ús privatiu o per a ús especial per operadors de qualsevol freqüència del domini públic radioelèctric a favor d'una o diverses persones o entitats es grava amb una taxa anual, en els termes que estableix aquest apartat.

Per fixar l'import que han de satisfer en concepte d'aquesta taxa els subjectes obligats, s'ha de tenir en compte el valor de mercat de l'ús de la freqüència reservada i la rendibilitat que en pugui obtenir el beneficiari.

Per determinar el valor de mercat esmentat i la possible rendibilitat obtinguda pel beneficiari de la reserva, s'han de prendre en consideració, entre d'altres, els paràmetres següents:

- a) El grau d'utilització i congestió de les diferents bandes i en les diferents zones geogràfiques.
- b) El tipus de servei per al qual es pretén utilitzar la reserva i, en particular, si aquest porta aparellades les obligacions de servei públic que recull el títol III.
- c) La banda o subbanda de l'espectre que es reservi.
- d) Els equips i la tecnologia que s'utilitzin.
- e) El valor econòmic derivat de l'ús o aprofitament del domini públic reservat.

2. L'import que s'ha de satisfer en concepte d'aquesta taxa és el resultat de multiplicar la quantitat d'unitats de reserva radioelèctrica del domini públic reservat pel valor en euros que s'assigni a la unitat. En els territoris insulars, la superfície que s'ha d'aplicar per al càlcul de les unitats radioelèctriques que s'utilitzin per determinar la taxa corresponent es calcula excloent la cobertura no sol·licitada que s'estengui sobre la zona marítima. Als efectes del que disposa aquest apartat, s'entén per unitat de reserva radioelèctrica un patró convencional de mesura, referit a l'ocupació potencial o real, durant el període d'un any, d'una amplada de banda d'un kilohertz sobre un territori d'un quilòmetre quadrat.

3. La quantificació dels paràmetres anteriors la determina la Llei de pressupostos generals de l'Estat. La reducció del paràmetre indicat en el paràgraf b) de l'epígraf 1 d'aquest apartat de la taxa per reserva de domini públic radioelèctric, que es determina a la Llei de pressupostos generals de l'Estat, és de fins al 75 per 100 del valor del coeficient esmentat per a les xarxes i serveis de comunicacions electròniques que portin aparellades obligacions de servei públic dels articles 25 i 28, apartats 1 i 2, d'aquesta Llei, o per al domini públic destinat a la prestació de serveis públics en gestió directa o indirecta mitjançant concessió administrativa.

Així mateix, la Llei que esmenta el paràgraf anterior ha de fixar:

- a) La fórmula per al càlcul del nombre d'unitats de reserva radioelèctrica dels diferents serveis radioelèctrics.
- b) Els tipus de serveis radioelèctrics.
- c) L'import mínim a ingressar en concepte de taxa per reserva del domini públic radioelèctric.

4. El pagament de la taxa l'ha de fer el titular de la reserva de domini públic radioelèctric. Les estacions merament receptores que no disposin de reserva radioelèctrica estan excloses del pagament de la taxa. L'import de l'exacció s'ha d'ingressar en el Tresor Públic.

5. L'import de la taxa s'ha de satisfer anualment. Es merita inicialment el dia de l'atorgament del títol habilitador per a l'ús del domini públic i, posteriorment, el dia 1 de gener de cada any.

6. El procediment d'exacció s'estableix mitjançant un reial decret. L'impagament de l'import de la taxa pot motivar la suspensió o la pèrdua del dret a l'ocupació del domini públic radioelèctric, excepte quan, en el procediment d'impugnació en via administrativa o contenciosa administrativa interposat contra la liquidació de la taxa, s'hagi acordat la suspensió del pagament.

7. Les administracions públiques estan exemptes del pagament d'aquesta taxa en els supòsits de reserva de domini públic radioelèctric per a la prestació de serveis obligatoris d'interès general que tingui exclusivament per objecte la defensa nacional, la seguretat pública i les emergències, així com qualsevol altre servei obligatori d'interès general sense contrapartida econòmica directa o indirecta, com ara taxes, preus públics o privats, ni altres ingressos derivats de la prestació esmentada, com ara els ingressos en concepte de publicitat. A aquest efecte, han de sol·licitar, fonamentadament, l'exempció esmentada al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. Així mateix, no estan subjectes al pagament els enllaços descendents de radiodifusió per satèl·lit, tant sonora com de televisió.

4. Taxes de telecomunicacions

1. La gestió precisa per a l'atorgament de determinades concessions i autoritzacions, les inscripcions registrals, l'emissió de certificacions, la realització d'actuacions obligatòries d'inspecció, l'emissió de dictàmens tècnics i la realització d'exàmens donen dret a l'exacció de les taxes compensatòries del cost dels tràmits i les actuacions necessàries, d'acord amb el que disposen els paràgrafs següents.

2. Constitueix el fet imposable de la taxa la gestió precisa per l'Administració per a l'emissió de certificacions registrals; per a la presentació de projecte tècnic d'infraestructures comunes de telecomunicacions i del certificat o butlletí d'instal·lació que empara les infraestructures comunes de telecomunicacions a l'interior d'edificis; de compliment de les especificacions tècniques d'equips i aparells de telecomunicacions; així com l'emissió de dictàmens tècnics d'avaluació de la conformitat d'aquests equips i aparells; les inscripcions en el registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació; les actuacions inspectores o de comprovació tècnica que, amb caràcter obligatori, estableixi aquesta Llei o altres disposicions amb rang legal o la presentació de certificacions expedides per tècnic competent substitutives de les actuacions inspectores o de comprovació esmentades; la tramitació de concessions demaniales per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric i la tramitació d'autoritzacions generals o individuals d'ús especial del domini esmentat i la realització dels exàmens de capacitació per operar estacions de radioaficionat.

3. Són subjectes passius de la taxa, segons els supòsits, la persona natural o jurídica que sol·liciti la corresponent certificació o dictamen tècnic d'avaluació; que presenti al registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació la declaració responsable corresponent; que sol·liciti una certificació de presentació del projecte tècnic d'infraestructures comunes de telecomunicacions, l'acta de replantejament, el butlletí d'instal·lació i el protocol de proves i, si s'escau, el certificat de fi d'obres i els annexos; aquella a la qual correspongui practicar les actuacions inspectores de caràcter obligatori o sol·liciti la tramitació o les concessions demaniales per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric o la tramitació d'autoritzacions, generals o individuals, d'ús especial del domini públic radioelèctric; la que es presenti als exàmens per obtenir el títol d'operador d'estacions d'aficionat, així com la que presenti certificacions expedides per un tècnic competent substitutives d'actuacions inspectores o de comprovació de caràcter obligatori.

4. La quantia de la taxa s'estableix a la Llei de pressupostos generals de l'Estat. La taxa es merita en el moment de la sol·licitud corresponent. El rendiment de la taxa s'ha d'ingressar en el Tresor Públic. Mitjançant un reial decret s'estableix la forma de liquidació de la taxa.

La realització de proves o assajos per comprovar el compliment d'especificacions tècniques té la consideració de preu públic quan aquelles les pugui efectuar l'interessat, opcionalment, en centres dependents de l'Administració de qualsevol Estat membre de la Unió Europea, de l'Administració espanyola o en centres privats o aliens a aquelles, quan les proves esmentades les sol·liciti l'interessat voluntàriament sense que hi estigui obligat per la normativa en vigor.

5. Estan exempts del pagament de la taxa de tramitació d'autoritzacions individuals d'ús especial de domini públic radioelèctric els sol·licitants de les autoritzacions esmentades que compleixin 65 anys l'any en què efectuïn la sol·licitud, o que els hagin complert amb anterioritat, així com els beneficiaris d'una pensió pública o que tinguin reconegut un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per 100.

5. Gestió i recaptació en període voluntari de les taxes

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme gestiona i recapta en període voluntari les taxes d'aquest annex.

ANNEX II

Definicions

1. Abonat: qualsevol persona física o jurídica que hagi subscrit un contracte amb un proveïdor de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la prestació dels serveis esmentats.

2. Accés: la posada a disposició d'un altre operador, en condicions definides i sobre una base exclusiva o no exclusiva, de recursos o serveis amb fins de prestació de serveis de comunicacions electròniques, incloent-hi quan s'utilitzin per al subministrament de serveis de la societat d'informació o de serveis de continguts de radiodifusió. Aquest terme abraça, entre d'altres aspectes, els següents: l'accés a elements de xarxes i recursos associats que poden requerir la connexió d'equips per mitjans fixos i no fixos (en particular, això inclou l'accés al bucle local i a recursos i serveis necessaris per facilitar serveis a través del bucle local); l'accés a infraestructures físiques, com ara edificis, conductes i pals; l'accés a sistemes informàtics pertinents, inclosos els sistemes de suport operatius; l'accés a sistemes d'informació o bases de dades per a precomandes, subministraments, comandes, sol·licituds de manteniment i reparació, i facturació; l'accés a la conversió del número de trucada o a sistemes amb una funcionalitat equivalent; l'accés a xarxes fixes i mòbils, en particular amb fins d'itinerància; l'accés a sistemes d'accés condicional per a serveis de televisió digital; així com l'accés a serveis de xarxa privada virtual.

3. Agent econòmic: el fabricant, el representant autoritzat, l'importador i el distribuïdor d'equips i aparells de telecomunicació.

a) Distribuïdor: qualsevol persona física o jurídica de la cadena de subministrament diferent del fabricant o l'importador que comercialitza un producte.

b) Fabricant: qualsevol persona física o jurídica que fabrica un producte, o que encomana dissenyar o fabricar un producte i el comercialitza amb el seu nom o la seva marca comercial.

c) Importador: qualsevol persona física o jurídica establerta a la Unió Europea que introdueix un producte d'un tercer país al mercat comunitari.

d) Representant autoritzat: qualsevol persona física o jurídica establerta a la Unió Europea que ha rebut un mandat per escrit d'un fabricant per actuar en el seu nom en relació amb tasques específiques relatives a obligacions d'aquest últim en virtut de la legislació comunitària corresponent.

4. Atribució de freqüències: la designació d'una banda de freqüències per al seu ús per un o més tipus de serveis de radiocomunicació, quan escaigui, en les condicions que s'especifiquin.

5. Assignació de freqüències: autorització administrativa per tal que una estació radioelèctrica utilitzi una freqüència o un canal radioelèctric determinat en condicions especificades.

6. Autoritat Nacional de Reglamentació: el Govern, els departaments ministerials, els òrgans superiors i directius i els organismes públics que de conformitat amb aquesta Llei exerceixen les competències que s'hi preveuen.

7. Bucle local o bucle d'abonat de la xarxa pública de comunicacions electròniques fixa: el circuit físic que connecta el punt de terminació de la xarxa a un dispositiu de distribució o instal·lació equivalent de la xarxa pública de comunicacions electròniques fixa.

8. Consumidor: qualsevol persona física o jurídica que utilitzi o sol·liciti un servei de comunicacions electròniques disponible per al públic per a fins no professionals.

9. Dades de localització: qualsevol dada tractada en una xarxa de comunicacions electròniques o per un servei de comunicacions electròniques que indiqui la posició geogràfica de l'equip terminal d'un usuari d'un servei de comunicacions electròniques disponible per al públic.

10. Drets exclusius: els drets concedits a una empresa per mitjà d'un instrument legal, reglamentari o administratiu que li reservi el dret a prestar un servei o a emprendre una activitat determinada en una zona geogràfica específica.

11. Drets especials: els drets concedits a un nombre limitat d'empreses per mitjà d'un instrument legal, reglamentari o administratiu que, en una zona geogràfica específica:

a) Designin o limitin, d'acord amb criteris que no siguin objectius, proporcionals i no discriminatoris, a dos o més el nombre d'aquestes empreses autoritzades a prestar un servei o a emprendre una activitat determinada, o

b) Confereixi a una empresa o empreses, d'acord amb aquests criteris, avantatges legals o reglamentaris que dificultin greument la capacitat d'una altra empresa de prestar el mateix servei o emprendre la mateixa activitat a la mateixa zona geogràfica i en unes condicions bàsicament similars.

12. Adreça: cadena o combinació de xifres i símbols que identifica els punts de terminació específics d'una connexió i que s'utilitza per a encaminament.

13. Equip avançat de televisió digital: descodificadors per a la connexió a televisors o televisors digitals integrats capaços de rebre serveis de televisió digital interactiva.

14. Equip terminal: equip destinat a ser connectat a una xarxa pública de comunicacions electròniques, és a dir a estar connectat directament als punts de terminació d'aquella o a interfuncionar a través seu, amb l'objectiu d'enviar, processar o rebre informació.

15. Especificació tècnica: l'especificació que figura en un document que defineix les característiques necessàries d'un producte, com ara els nivells de qualitat o les propietats del seu ús, la seguretat, les dimensions, els símbols, les proves i els mètodes de prova, l'empaquetatge, el marcatge i l'etiquetatge. S'inclouen dins d'aquesta categoria les normes aplicables al producte pel que fa a la terminologia.

16. Espectre radioelèctric: ones electromagnètiques, la freqüència de les quals es fixa convencionalment per sota de 3.000 GHz, que es propaguen per l'espai sense guia artificial.

17. Explotació d'una xarxa de comunicació electrònica: la creació, l'aprofitament, el control o la posada a disposició de la xarxa esmentada.

18. Interconnexió: la connexió física i lògica de les xarxes públiques de comunicacions utilitzades per un mateix operador o per un altre de diferent, de manera que els usuaris d'un operador es puguin comunicar amb els usuaris del mateix operador o d'un altre de diferent, o accedir als serveis prestats per un altre operador. Els serveis poden ser prestats per les parts interessades o per tercers que tinguin accés a la xarxa. La interconnexió constitueix un tipus particular d'accés entre operadors de xarxes públiques.

19. Interfície de programa d'aplicació (API): la interfície de programari entre les aplicacions externes, posada a disposició pels operadors de radiodifusió o prestadors de serveis, i els recursos de l'equip avançat de televisió digital per als serveis de ràdio i televisió digital.

20. Interferència perjudicial: tota interferència que suposi un risc per al funcionament d'un servei de radionavegació o altres serveis de seguretat o que degradi o obstrueixi greument o interrompi de forma repetida un servei de radiocomunicació que funcioni de conformitat amb la reglamentació internacional, comunitària o nacional aplicable.

21. Trucada: una connexió establerta per mitjà d'un servei de comunicacions electròniques disponible per al públic que permeti la comunicació bidireccional de veu.

22. Nom: combinació de caràcters (xifres decimals, lletres o símbols) que s'utilitza per identificar abonats, usuaris o altres entitats com ara elements de xarxa.

23. Número: cadena de xifres decimals que, entre d'altres, poden representar un nom o una adreça.

24. Número geogràfic: el número identificat en el pla nacional de numeració telefònica que conté a una part de la seva estructura un significat geogràfic utilitzat per a l'encaminament de les trucades cap a la ubicació física del punt de terminació de xarxa.

25. Números no geogràfics: els números identificats en el pla nacional de numeració telefònica que no són números geogràfics. Inclouen, entre d'altres, els números de telèfons mòbils, els de trucada gratuïta i els de tarificació addicional.

26. Operador: persona física o jurídica que explota xarxes públiques de comunicacions electròniques o presta serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic i que ha notificat al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'inici de la seva activitat o està inscrita en el Registre d'operadors.

27. Operador amb poder significatiu al mercat: operador que, individualment o conjuntament amb altres, gaudeix d'una posició equivalent a una posició dominant, és a dir una posició de força econòmica que permet que el seu comportament sigui, en una mesura apreciable, independent dels competidors, els clients i, en darrera instància, els consumidors que siguin persones físiques.

28. Punt de terminació de xarxa: el punt físic en què l'abonat accedeix a una xarxa pública de comunicacions. Quan es tracti de xarxes en les quals es produeixin operacions de commutació o encaminament, el punt de terminació de la xarxa està identificat mitjançant una adreça de xarxa específica, la qual pot estar vinculada a un número o a un nom d'un abonat.

29. Radiocomunicació: tota telecomunicació transmesa per mitjà d'ones radioelèctriques.

30. Recursos associats: les infraestructures físiques, els sistemes, dispositius, els serveis associats o altres recursos o elements associats amb una xarxa de comunicacions electròniques o amb un servei de comunicacions electròniques que permetin o suportin la prestació de serveis a través de la xarxa o el servei esmentats o tinguin potencial per a això. Inclouen, entre d'altres, edificis o entrades d'edificis, el cablejat d'edificis, antenes, torres i altres construccions de suport, conductes, pals, boques d'accés i distribuïdors.

31. Xarxa de comunicacions electròniques: els sistemes de transmissió i, quan escaigui, els equips de commutació o encaminament i altres recursos, inclosos els elements que no són actius que permetin el transport de senyals mitjançant cables, ones hertzianes, mitjans òptics o altres mitjans electromagnètics, amb inclusió de les xarxes de satèl·lits, xarxes terrestres fixes (de commutació de circuits i de paquets, inclosa Internet) i mòbils, sistemes de línia elèctrica, en la mesura que s'utilitzin per a la transmissió de senyals, xarxes utilitzades per a la radiodifusió sonora i televisiva i xarxes de televisió per cable, independentment del tipus d'informació transportada.

32. Xarxa pública de comunicacions: una xarxa de comunicacions electròniques que s'utilitza, en la seva totalitat o principalment, per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic i que suporta la transferència de senyals entre punts de terminació de la xarxa.

33. Reserva de freqüències: porció d'espectre radioelèctric els drets d'ús del qual atorga l'Administració a una persona física o jurídica en condicions especificades.

34. Serveis associats: els serveis associats amb una xarxa de comunicacions electròniques o amb un servei de comunicacions electròniques que permetin o suportin el subministrament de serveis a través de la xarxa o el servei esmentats o tinguin potencial per a això i inclouen, entre d'altres, la traducció de números o sistemes amb una funcionalitat equivalent, els sistemes d'accés condicional i les guies electròniques de programes, així com altres serveis com ara el servei d'identitat, localització i presència.

35. Servei de comunicacions electròniques: el prestat en general a canvi d'una remuneració que consisteix, en la seva totalitat o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques, amb inclusió dels serveis de telecomunicacions i serveis de transmissió en les xarxes utilitzades per a la radiodifusió, però no dels serveis que subministrin continguts transmesos mitjançant xarxes i serveis de comunicacions electròniques o de les activitats que consisteixin en l'exercici del control editorial sobre els continguts esmentats; queden exclosos, així mateix, els serveis de la societat de la informació definits a l'article 1 de la Directiva 98/34/CE que no consisteixin, en la seva totalitat o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques.

36. Servei de televisió de format ample: el servei de televisió constituït, totalment o parcialment, per programes produïts i editats per a la seva presentació en format ample complet. La relació de dimensions 16:9 constitueix el format de referència per als serveis de televisió d'aquest tipus.

37. Servei telefònic disponible al públic: el servei disponible al públic per efectuar i rebre, directament o indirectament, trucades nacionals o nacionals i internacionals a través d'un o més números d'un pla nacional o internacional de numeració telefònica.

38. Sistema d'accés condicional: tota mesura tècnica o mecanisme tècnic que condicioni l'accés en forma intel·ligible a un servei protegit de radiodifusió sonora o televisiva al pagament d'una quota o una altra forma d'autorització individual prèvia.

39. Telecomunicacions: tota transmissió, emissió o recepció de signes, senyals, escrits, imatges, sons o informacions de qualsevol naturalesa per fil, radioelectricitat, mitjans òptics o altres sistemes electromagnètics.

40. Telèfon públic de pagament: un telèfon accessible al públic en general, per a la utilització del qual es poden utilitzar com a mitjans de pagament monedes, targetes de crèdit/dèbit o targetes de prepagament, incloses les targetes que utilitzen codis de marcatge.

41. Usuari: una persona física o jurídica que utilitza o sol·licita un servei de comunicacions electròniques disponible per al públic.

42. Usuari final: l'usuari que no explota xarxes públiques de comunicacions ni presta serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic ni tampoc els revèn.